

Årsredovisning

Folksam ömsesidig livförsäkring

2020

Folksam

Folksamgruppens vision:

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld

Vi finns till för kunderna

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar till sin pension hos oss. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionssparande i Sverige.

Folksam Liv och Folksam Sak, som är de två största bolagen inom Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

Tillsammans med våra samarbetspartner

Många av våra kunder kommer till oss via samarbeten, exempelvis med fackliga organisationer och idrottsrörelsen. Genom våra täta samarbeten och genom att ansluta stora grupper kan vi ge attraktiva erbjudanden till förmånliga priser – tillsammans bidrar vi till att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vi tar ansvar

Vår verksamhet, ömsesidighet och storlek medför ett ansvar. Som stor aktör och investerare har vi möjlighet att påverka, vara långsiktiga och bidra till en hållbar utveckling. Därför gör vi affärer som ökar tryggheten för kunderna samtidigt som vi värnar om människa och miljö. Vår målsättning är att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Coronaviruset har orsakat en pandemi som påverkar hela världsekonomin. Vår vision är att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Därför har vi under året totalt investerat 2,3 miljarder kronor i obligationer som syftar till att dämpa pandemins negativa effekter och bibehålla rollen som en av Sveriges största investerare i gröna obligationer.

Läs mer om vårt hållbarhetsarbete på sidan 34.

Vi är ekonomiskt starka

Vår ekonomiska styrka ger oss motståndskraft, i tider av oro som coronapandemin har inneburit för samhället, och goda förutsättningar att utveckla konkurrenskraftiga erbjudanden för våra kunder. Vi är en av Sveriges största investerare och det är viktigt att vi förvaltar våra kunders pengar ansvarsfullt. För oss betyder det att de ska ge god och konkurrenskraftig avkastning samtidigt som vi bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Innehåll	Sid
Koncernchefen har ordet.....	4
Året i korthet.....	6
Det här är Folksamgruppen	8
Finansiell utveckling 2020	12
Kunden i fokus.....	18
Förvaltningsberättelse.....	22
Hållbarhetsrapport	34
Bolagsstyrningsrapport	37
Finansiella rapporter	53
Noter	67
Årsredovisningens undertecknande	173
Definitioner och begrepp	174
Bolagsbenämningar	177
Revisionsberättelse	178

”Folksam har stärkt sin ställning på flera olika sätt under ett år som präglats av stor osäkerhet på den finansiella marknaden

”

Nöjdare kunder och stärkt ställning under ett utmanande år

Folksam har stärkt sin ställning på flera olika sätt under ett år som präglats av stor osäkerhet på den finansiella marknaden. Vi har fått nöjdare kunder, starkare finanser, ökat premieintäkterna inom sakförsäkring och vi har branschens starkaste varumärke. Och kanske viktigast av allt, vi har tagit flera viktiga steg för att fortsätta vara ledande inom hållbarhet.

Den totala premievolymen uppgick till 54 miljarder kronor. Sak-affären har utvecklats starkt inom samtliga affärgrenar medan Liv-affären påverkades av den rådande coronapandemin med något lägre premier än föregående år. Kapitalförvaltningen har presterat bra och det förvaltade kapitalet växte till 483 miljarder kronor. Totalavkastningen i Folksam Liv uppgick till 4,7 procent, Folksam Sak till 2,2 procent och i KPA Pensionsförsäkring till 4,8 procent.

Folksam har noga följt utvecklingen av pandemin och under året anpassat verksamheten efter gällande restriktioner. Jag är stolt över hur hela vår organisation har ställt om och anpassat sig, hela tiden med kundens bästa för ögonen.

Med utgångspunkt i vår vision, att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld, har vi kunnat bidra till en hållbar utveckling genom våra investeringar. Vi har anslutit oss till Beredskapslyftet för att låta våra medarbetare med vårdutbildning stötta den hårt ansträngda vården och även gett extra stöd till idrottsföreningar som tappat intäkter under pandemin.

Vi arbetar fortsatt för en ökad effektivisering i hela organisationen med mer tvärfunktionellt samarbete och kortare utvecklingscykler. Det är viktigt att fortsätta sänka våra driftskostnader eftersom det ger oss utrymme för tillväxt och en teknikflyttning med det digitala kundmötet som central del. Arbetet med vår digitalisering har under året intensifierats och kunderna kan i allt högre utsträckning möta Folksam digitalt.

Ökad genomförandetakt 2021

Folksams affärsidé är att vara kundernas försäkringsbolag som erbjuder försäkringar, pension och långsiktigt sparande för de många. Affärsidén är lika relevant och viktig för våra kunder som någonsin tidigare. Men det finns mer att göra. Omvärlden förändras och kundernas förväntningar lika så. För att kunna möta de utmaningar som Folksam står inför krävs både tillväxt och en ökad genomförandetakt vilket kommer vara ett viktigt fokus under 2021. Ett exempel på en omställning vi vill göra är att utveckla kundupplevelsen. Vi ska i första hand möta kunden digitalt och i andra hand bemannat. Vi ska också fortsätta att utveckla grupp-försäkringen och därmed potentialen i våra starka samarbeten. Här finns det många goda idéer i Folksams organisation som vi behöver släppa loss.

Vi ska leda utvecklingen mot en mer hållbar värld för att trygga våra kunders framtid.

Ylva Wessén

Vd och koncernchef

Året i korthet

Lindra
effekterna av
corona-
viruset

Folksamgruppen investerar totalt 2,3 miljarder kronor i obligationer för att lindra de sociala och ekonomiska effekterna av coronaviruset.

Statens första gröna obligation

Folksam investerar 474 miljoner kronor i statens första gröna obligation som ska bidra till Sveriges miljö- och klimatmål genom klimatinvesteringar, järnvägsunderhåll och genom att skydda värdefull natur.

PRO väljer
Folksam

Pensionärernas riksorganisation, PRO, tecknar nytt avtal med Folksam. Avtalet innebär att samtliga försäkringserbjudanden till PRO:s 320 000 medlemmar samlas i Folksam.

Folksam deltar i Omstartskommissionen

Syftet med Stockholms Handelskammars Omstartskommission är att ta fram reformer som ska starta om och stärka Sveriges långsiktiga konkurrenskraft efter coronakrisen. Folksam bidrar med sin kompetens inom flera ämnesområden bland annat inom digitalisering, skatter, och grön omställning.

10 miljarder i fastighetskreditfond

Folksamgruppen investerar tio miljarder kronor i fastighetskreditfonden Brunswick Real Estate Capital III (BREC III). Det är Folksams enskilt största investering någonsin.

Rankad som
bäst på
hållbarhet

KPA Pension toppar för nionde året i rad listan över pensionsbranschens mest hållbara varumärken enligt Europas och Sveriges största studie om hållbara varumärken, Sustainable Brand Index. Folksam rankades som Sveriges mest hållbara varumärke inom kategorin försäkring.

Folksam koncentrerar verksamheten till färre orter

Allt fler kunder vill sköta sina försäkringsärenden via digitala tjänster, vilket gör att Folksam under flera år har genomfört en rad strategiska kontorsförändringar och samlar verksamheten till större kontor på orter där det finns goda möjligheter för rekrytering och utveckling av medarbetare.

Folksam-
gruppen
redovisar sitt
koldioxid-
avtryck

Redovisningen görs kvartalsvis och omfattar både direkta och indirekta koldioxidutsläpp. Folksamgruppen är först i branschen med att rapportera hållbarhetsdata på det här sättet.

Grön obligation

Folksamgruppen investerar 2,5 miljarder kronor i en grön obligation utgiven av Kommuninvest. Folksamgruppen har därmed totalt investerat cirka 30 miljarder kronor i gröna obligationer.

Höjd
återbärings-
ränta

Från och med den 1 juli 2020 höjer Folksam Liv återbäringsräntan för tjänstepension och övrig livförsäkring från 2 procent till 3 procent. Återbäringsräntan höjs ytterligare den 1 oktober och 1 januari 2021. Höjningarna innebär att återbäringsräntan ligger på samma nivå i början av 2021 som innan coronapandemin.

Bäst i branschen på jämställdhet

Folksamgruppen är bäst i finans- och försäkringsbranschen när det gäller jämställda arbetsvillkor. Det visar Nyckeltalsinstitutets Jämställdhetsindex (Jämix).

Mikrofinansieringsfond

Folksam investerar 350 miljoner kronor i SEB Impact Opportunity Fund. Fonden är en mikrofinansieringsfond som bidrar till ökat ekonomiskt välbefinnande i utvecklingsländer.

VG i betyg som ansvarsfulla investerare

Folksam och KPA Pension får betyget väl godkänt i Max Mathiessen och Söderberg & Partners årliga utvärderingar av hur Sveriges pensionsbolag arbetar med ansvarsfulla investeringar.

Förlängt avtal med Svenska Skidförbundet och längdlandslaget

Avtalet innebär bland annat att samtliga medlemmar som tillhör en förening i Svenska Skidförbundet är försäkrade i Folksam..

Folksam LO Pension i topp

I en jämförelse av 13 fondförsäkringsföretag ger Folksam LO Pension högst avkastning med 24,3 procent i totalavkastning. Bland de jämförda bolagen ligger Folksam LO Pension i topp när det gäller jämförelser av avkastning över 5, 10 och 15 år.

Michael Kjeller ny vice vd i Folksam

Styrelserna i Folksam Liv och Folksam Sak beslutar att utnämna Michael Kjeller till ny vice verkställande direktör och ställföreträdande koncernchef i Folksam.

Branschens
bästa skade-
reglering

I 2020 års kundnöjdhetmätning genomförd av Svenskt Kvalitetsindex (SKI) hamnar Folskams skadereglering återigen i topp i branschen.

Bostäder i Skåne

KPA Pension förvärvar fem fastighetsprojekt omfattande cirka 600 lägenheter som uppförs av Skanska. Affären uppgår till ett värde om 1 490 miljoner kronor.

1 miljard i Region Stockholm

Folksamgruppen investerar en miljard kronor i en ny obligation utgiven av Region Stockholm. Investeringen bidrar till bättre vård och kollektivtrafik i regionen.

Stor efterfrågan på juristförsäkring

17 fackförbund har hittills tecknat Folskams juristförsäkring för sina medlemmar. Försäkringen gör vardagsjuridik tillgänglig för alla medlemmar oavsett ekonomisk förmåga.

Det här är Folksamgruppen

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar långsiktigt till sin pension hos oss. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionssparande i Sverige.

Folksam Liv och Folksam Sak, som är betydande delar av Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller service, tjänster och erbjudanden.

Vårt hållbarhetsarbete utgår från vår vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

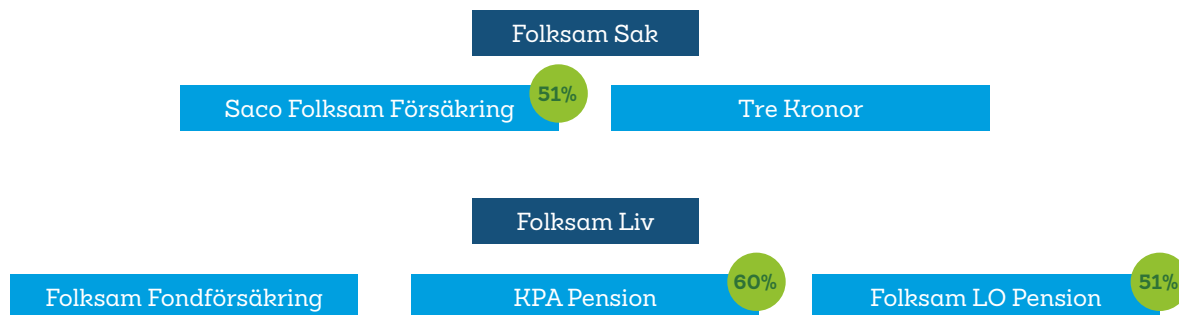

Företag och organisation som kompletterar varandra

Folksamgruppen omfattar moderföretagen Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) och Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med dotterföretag.

Folksamgruppen är Sveriges största aktör inom livförsäkring och den tredje största inom sakförsäkring, sett till premievolymer.

Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar försäkringsverksamhet i det helägda dotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB* (Tre Kronor), och 51 procent i Saco Folksam Försäkrings AB (Saco Folksam Försäkring). Försäkringsbeståndet i Saco Folksam Försäkring överläts till Folksam Sak den 4 januari 2021 och Folksam Sak äger samtliga aktier i bolaget från och med den 12 januari 2021.

* Tillhandahåller försäkringar som säljs under annat varumärke.

Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda dotterföretaget Folksam Fondförsäkringsaktiebolag*, det till 60 procent ägda bolaget KPA AB med dotterföretag, vilka bedriver verksamhet under varumärket KPA Pension samt Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag, som bedriver verksamhet under varumärket Folksam LO Pension, som ägs till 51 procent.

KPA Pension omfattar dotterföretagen KPA AB, KPA Livförsäkring AB, KPA Pensionsförsäkring AB och KPA Pensionservice AB.

Strategiska varumärken

I Folksamgruppen ingår huvudvarumärket Folksam och de två kompletterande varumärkena KPA Pension och Folksam LO Pension.

Folksam

Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av skadeförsäkringar till svenska hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkring som bas. **Folksam Liv** erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via samarbeten samt grupp-livförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.

KPA

KPA Pension är pensionsbolaget i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag.

FOLKSAM-LO PENSION

Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension i huvudsak till anställda inom SAF-LO-området. Bolaget samägs av Folksam och LO.

Strategi, vision och övergripande mål

Vårt övergripande mål är att ha branschens mest nöjda kunder. För att lyckas med det behöver vi vara lönsamma, finansiellt stabila och vara ledande när det gäller hållbarhet. Därtill behöver vi vara en attraktiv arbetsplats som arbetar modernt och effektivt, med våra värderingar som rättesnöre. Vi ska vara den självklara försäkringspartnern som skapar ömsesidigt mervärde genom samarbeten och för att värna våra kunders trygghet krävs ordning och reda i vår verksamhet.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vårt jobb är att skapa trygghet för våra kunder i livets alla skeenden. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. På så sätt skapar vi samtidigt trygghet i samhället i stort. Vi engagerar oss i det våra kunder bryr sig om och främjar därför en hållbar utveckling.

Affärsidé

Vi är kundernas företag som erbjuder försäkringar, pension och långsiktigt sparande för de många.

Vårt övergripande mål

Att ha försäkrings- och pensionssparandebranschens mest nöjda kunder.

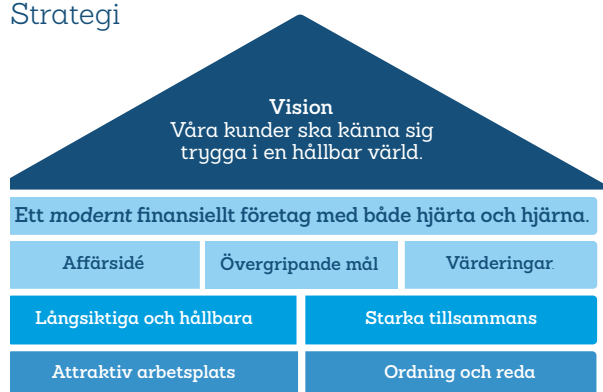
Våra värderingar

Personliga, engagerade och ansvarstagande.

Allt vi gör ska genomsyras av våra värderingar. Vi ska vara:

- Personliga genom att visa omtanke, föra dialog och utgå från kunden.
- Engagerade genom att vara aktiva och ta initiativ för kundens bästa samt se möjligheter och vara lösningsinriktade.
- Ansvarstagande genom att vara pålitliga, kunniga och långsiktiga.

Strategi

Illustrationen beskriver Folksams strategi. Strategin är vårt gemensamma riktmärke för vart vi ska och hur vi kommer dit.

Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara

Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet.

Starka tillsammans

Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten.

Attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där vi arbetar modernt och effektivt.

Ordning och reda

Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda.

Målstruktur

För att mäta vårt övergripande mål om att ha branschens mest nöjda kunder utgår vi från två delmål: "Nöjda kunder" och "Digital förflyttning".

För att mäta andelen nöjda kunder använder vi vår återkommande kundundersökning Folksams kundindex, FKI. Den ger oss kundinsikter, identifierar våra styrkor och svagheter samt visar hur vi uppfyller våra kundmål. Varje kvartal tolkar och analyserar vi vårt läge och tar fram förbättringsområden. Årets kundundersökning visar att 74 procent av kunderna är nöjda med oss. Det överstiger uppsatt mål för 2020.

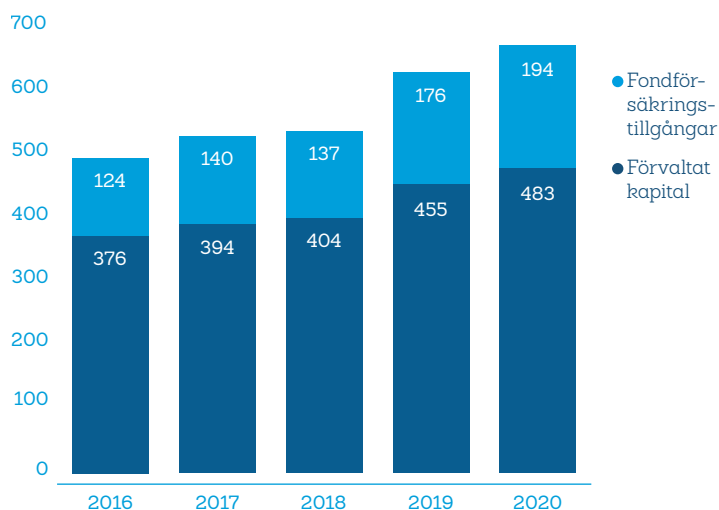
Målet "Digital förflyttning" mäts genom ett balanserat index av olika digitaliserade kundmöten. Årets resultat hamnar på 68 procent vilket överstiger målnivån med fyra procent.

Måluppfyllelse 2020	Resultat 2020	Mål 2020
Folksams kundindex (FKI) %	74	73
Digitalt förflyttningsindex (DFI) %	68	64

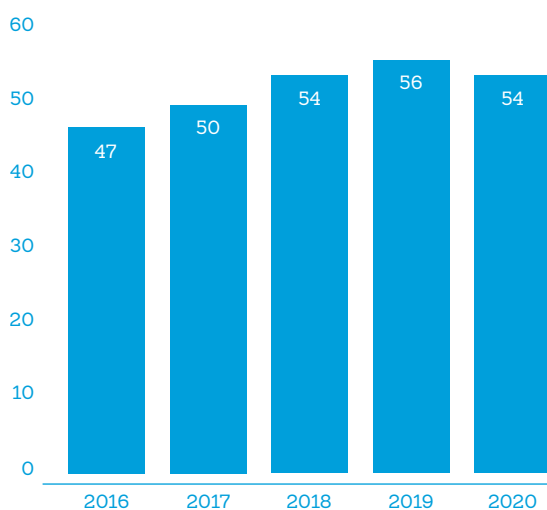
Finansiell utveckling 2020

Folksamgruppen har stärkt sin ställning på flera olika sätt under ett år som präglats av stor osäkerhet på den finansiella marknaden. Premievolymen uppgick till 54 miljarder kronor under 2020. Inom sakförsäkring ökade premierna från föregående år.

Totalt förvaltad kapital och fondförsäkringstillgångar, mdkr

Total premievolym, mdkr

Nyckeltal

Folksamgruppen	2020	2019	2018	2017	2016
Folksam kundindex (FKI) % ¹⁾	74	75	75	78	79
Premier, Mkr ²⁾	54 351	55 543	53 812	49 778	47 023
Förvaltat kapital, Mkr ^{3) 4)}	483 228	454 536	404 059	394 125	375 794
Fondförsäkringstillgångar, Mkr ^{3) 4) 5)}	193 972	175 826	137 076	139 632	124 042
Antal heltidstjänster ⁶⁾	3 478	3 605	3 523	3 716	3 731

¹⁾ Ny mätmetod från 2020 som medför lägre numerärt värde än 2019. I det nya FKI-mätetalet ingår inte partner och företag, utan bara privat- och individmarknad.

²⁾ Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring i de försäkringsbolag som ingår i Folksamgruppen.

³⁾ Avser vid periodens slut.

⁴⁾ Tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för bolagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterföretag.

⁵⁾ Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

⁶⁾ Baseras på betald tid under perioden.

Sakförsäkring

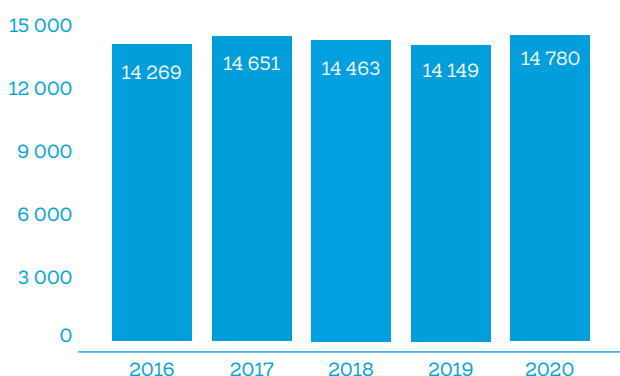
Folksam bedriver skadeförsäkringsverksamhet med huvudsaklig inriktning på den svenska hushållsmarknaden. Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av försäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden. Verksamheten bedrivs under det strategiska varumärket Folksam.

Folksam

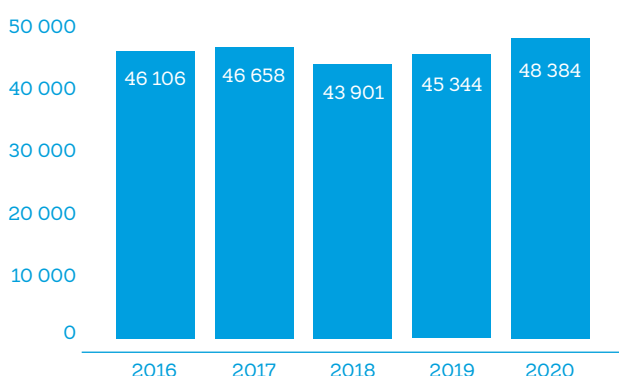
Folksam erbjuder ett fullsortiment av skadeförsäkringar till svenska hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas.

Folksam Sak-gruppen

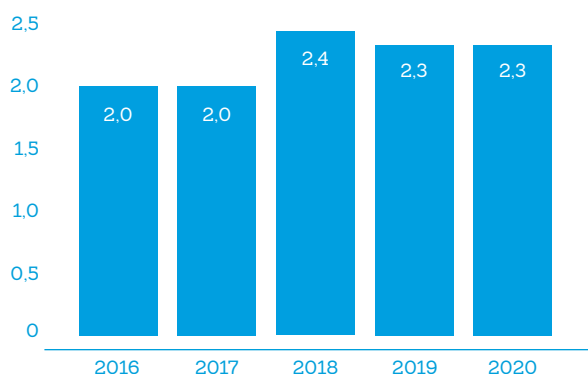
Premieintäkt, Mkr

Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr

Solvenskvot (SCR), vid periodens slut

Folksam Sak-gruppen	2020	2019	2018	2017	2016
Premieintäkt, Mkr	14 780	14 149	14 463	14 651	14 269
Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr	48 384	45 344	43 901	46 658	46 106
Solvenskvote ¹⁾ (SCR), vid periodens slut	2,3	2,3	2,4	2,0	2,0

¹⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II-regelverket.

Samtliga bolag inom Folksam Sak-gruppen ökade premieintäk-
ten och uppgick totalt till 14 780 (14 149) miljoner kronor vid
utgången av 2020. Ökningen förklaras av både beståndstillväxt
och premiejusteringar..

Folksam Sak (moderföretag)	2020	2019	2018	2017	2016
Premieintäkt, Mkr ¹⁾	13 419	12 885	12 379	11 671	11 298
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	1 026	237	81	108	-250
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	1 843	1 308	1 349	913	1 746
Totalkostnad, %	89,8	96,1	97,9	97,9	100,8
varav skadekostnad, %	76,4	81,8	79,4	82,7	84,0
varav driftskostnad, %	13,5	14,3	18,5	15,2	16,8
Totalavkastning, %	2,2	3,0	4,1	3,4	6,6
Konsolideringskapital, vid periodens slut, Mkr	24 401	22 821	21 565	18 996	18 092
Konsolideringsgrad, vid periodens slut, %	180	178	177	168	157
Solvenskvote ²⁾ (SCR), vid periodens slut	2,3	2,2	2,4	2,2	2,2

¹⁾ Med premier avses premieintäkten som är en del av inbetalda
premier som hör till perioden.

²⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet
med Solvens II regelverket.

Livförsäkring

Folksam bedriver livförsäkringsverksamhet och erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via samarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar. Verksamheten bedrivs under tre strategiska varumärken, Folksam, KPA Pension och Folksam LO Pension.

Folksam

Folksam erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via samarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.

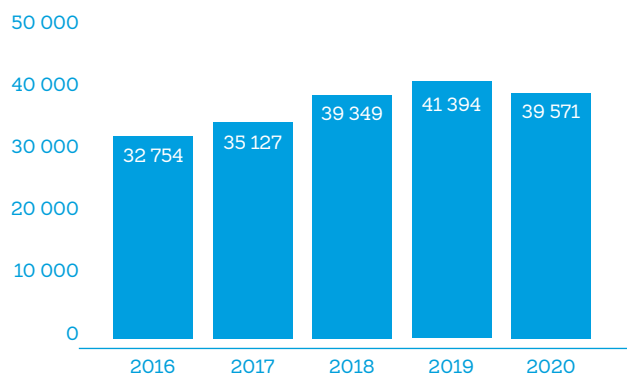
KPA Pension är pensionsbolaget i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag.

Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension i huvudsak till anställda inom SAF-LO-området. Bolaget samägs av Folksam och LO.

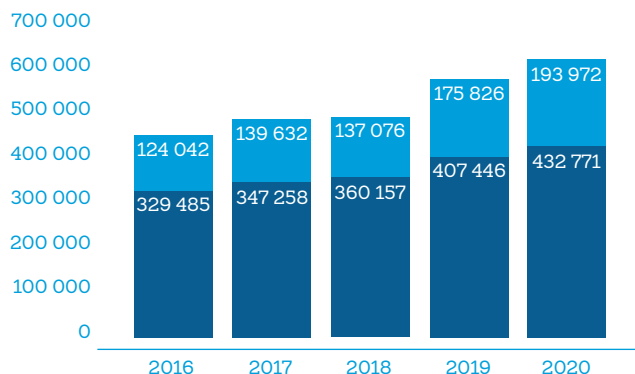
Folksam Liv-gruppen

Premieintäkt, Mkr

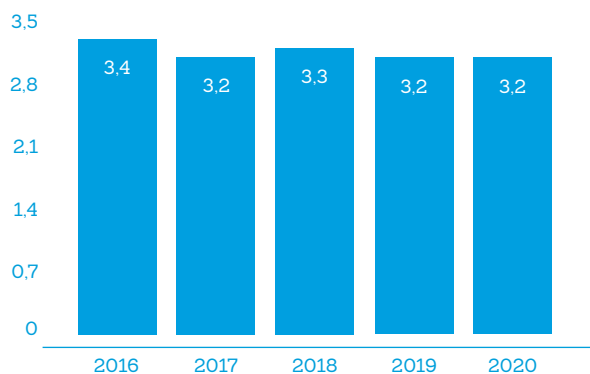

● Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr

● Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr

Solvenskott, vid periodens slut

Folksam Liv-gruppen	2020	2019	2018	2017	2016
Premier, Mkr ¹⁾	39 571	41 394	39 349	35 127	32 754
Förvaltat kapital, vid periodens slut, Mkr	432 771	407 446	360 157	347 258	329 485
Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr	193 972	175 826	137 076	139 632	124 042
Solvenskvot, vid periodens slut ¹⁾	3,2	3,2	3,3	3,2	3,4

¹⁾ Premier omfattar premieinkomst för sparförsäkring och premieintäkt för riskförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring.

²⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II regelverket.

Premierna för Folksam Liv-gruppen uppgick till 39 571 (41 394) miljoner kronor för helåret 2020.

Solvenskvoten, som redovisas med ett kvartals eftersläpning, var 3,2 (3,2).

Det förvaltade kapitalet uppgick till 432 771 (407 446) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna till 193 972 (175 826) miljoner kronor. Totalt ökade kundernas tillgångar med drygt sex procent under 2020 jämfört med föregående år.

Folksam Liv (moderföretag)	2020	2019	2018	2017	2016
Premier, Mkr ¹⁾	11 030	12 159	11 629	10 324	9 840
Försäkringstekniskt resultat, Mkr ⁴⁾	6 371	11 868	2 018	5 706	8 190
Förvaltningskostnad, %	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6
Totalavkastning, %	4,7	10,4	1,5	4,2	8,4
Förvaltat kapital, vid periodens slut, Mkr ²⁾	211 444	205 912	187 259	179 413	176 267
varav bolagsstrategiska innehav:	6 465	5 778	4 073	4 606	4 255
Solvensgrad, vid periodens slut, %	171	169	163	165	165
Solvenskvot ³⁾ blandade bolag	3,8	3,7	3,8	3,7	3,9
Kollektiv konsolidering tjänstepension, vid periodens slut, %	120	119	110	120	121
Kollektiv konsolidering övrig livförsäkring, vid periodens slut, %	118	119	114	118	120

¹⁾ Premier omfattar premieinkomst för sparförsäkring och premieintäkt för riskförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring.

²⁾ Siffrorna för förvaltat kapital har justerats, värde av dotterföretag (bolagsstrategiska innehav) inkluderas från och med 2020 i förvaltat kapital i moderföretaget. Siffror för tidigare år har justerats med nämnda förändring.

³⁾ Solvenskvoten för blandade bolag avser summan av kapitalbasen i relation till kapitalkrav för övrig livförsäkring (i enlighet med Solvens II-regelverket) och kapitalbasen i relation till kapitalkrav (i enlighet med Solvens I-regelverket) för tjänstepensionsverksamhet.

⁴⁾ Tidigare rapporterade siffror i helårsöversikten var 6 483 miljoner kronor för 2020 respektive 11 777 miljoner kronor för 2019.

Kunden i fokus

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar till sin pension hos oss. Vårt mål är att ha branschens mest nöjda kunder.

Värdekedja för kund

Folksamgruppens värdekedja visar hur vi använder vår samlade kompetens, erfarenheter och andra tillgångar för att genom vår affärsverksamhet skapa många värden för våra kunder.

1 Tillgångar

I Folksamgruppen ingår huvudvarumärket Folksam och de två kompletterande varumärkena KPA Pension och Folksam LO Pension. 2020 hade vi 54 miljarder kronor i premier och totalt förvaltar vi 483 miljarder kronor, inklusive fondförsäkringstillgångar, åt våra kunder.

I över 100 år har Folksamgruppen skapat trygghet för kunderna. För att vara relevanta och attraktiva har vi utvecklat våra kunderbjudanden i takt med att behoven har förändrats.

Många av våra kunder kommer till oss via samarbeten med fackliga organisationer och andra partner. Tillsammans bidrar vi till att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Idag är vi knappt 4 000 medarbetare som varje dag arbetar mot målet att ha branschens mest nöjda kunder.

Vi ska ha försäkrings- och pensionssparandebranschens mest nöjda kunder

Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång. Därför har Folksamgruppen som mål att vara ledande när det gäller hållbarhet.

2 Affär och verksamhet

Vi skapar värde för kunden i varje del av vår verksamhet. Det gör vi genom att ha tydliga riktlinjer för alla våra delar av verksamheten, från kundmöten och produktutveckling till förvaltningen av kundernas pengar.

Produktutveckling och erbjudande

Vi erbjuder produkter som ger skydd för olika händelser och bidrar till våra kunders trygghet genom livets olika skeden. Kunderna ska uppleva att våra produkter är enkla att förstå, lätta att förhålla sig till och att de känns viktiga. Vi utvecklar vårt erbjudande i takt med hur kundbehoven förändras.

Försäljning och marknadsföring

Vi vet att kontakten med kunderna påverkar deras nöjdhet. I försäljningssammanhang utgår vi från varje kunds enskilda behov, upplyser om tänkbara alternativ och ska aldrig övertyga en kund att köpa något den inte behöver. Vi ska alltid ha ett rådgivande förhållningssätt. Folksams etiska regler styr oss i vårt dagliga arbete.

Service och rådgivning

Digitalisering och förändrade beteenden hos kunderna driver på behovet av nya och förändrade sätt att bedriva vår verksamhet. Kunderna vill i allt högre grad möta oss när och där det passar dem. Utveckling av det digitala kundmötet är därför prioriterat. Oavsett om kundmötet är digitalt eller bemannat ska det vara enkelt att få kontakt med oss och få den hjälp som förväntas.

Vi ger behovsanpassad rådgivning inom försäkringar, pension och långsiktigt sparande och ger även råd om hur skador, brand eller inbrott kan undvikas.

Ansvarsfull kapitalförvaltning

Vår förvaltning av kundernas pengar ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. För att nå god riskspridning fördelar vi våra investeringar på olika tillgångsslag och marknader. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning. Vi kompromissar aldrig med den ekonomiska avkastningen, men menar att den avkastning våra kunder kan förvänta sig från oss är mer än bara ekonomisk. Vi tar utgångspunkt i vår tro på påverkan, ständiga förbättringar och transparens.

Värde för kund

4

Trygghet i livets alla skeden

Ömsesidigt mervärde tillsammans med samarbetspartner

Effektiv och hållbar skadereglering och pensionsutbetalning

Framgångsrikt skadeförebyggande arbete och forskning

God och konkurrenskraftig avkastning på pensionssparande

Återbäring till våra kunder

74 % nöjda kunder i Folksam kundindex

Fristående kundombudsman

Flerspråkig kundservice på 17 språk

Bidrag till FN:s globala mål:

Klimatmål:

Nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Vi ska ha försäkrings- och pensionssparandebanshens mest nöjda kunder

3 Strategiska huvudområden

Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara

Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

Starka tillsammans

Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten. Det gör vi både genom affärsmässig samverkan med samarbetspartner och genom samarbete mellan bolagen inom Folksamgruppen.

Attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där vi arbetar modernt och effektivt. Då kan vi attrahera och behålla den kompetens vi behöver och möta kundernas förväntningar som ett modernt och digitalt bolag.

Ordning och reda

Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda. Vår verksamhet omfattas av en stor mängd regelverk och det tillkommer ständigt nya. Ordning och reda krävs för att värna våra kunders trygghet, att upprätthålla förtroende bland kunder, myndigheter och andra intressenter samt för att kunna öka affärsnyttan.

4 Värde för kund

Att ge trygghet i livets alla skeden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Vårt mål är att ha försäkrings- och pensions-sparandebranschens mest nöjda kunder. Årets kundundersökning visar att 74 procent av kunderna är nöjda med oss. Det överstiger uppsatt mål för 2020.

Tillsammans med fackliga organisationer och flera andra samarbetspartner skapar vi ett ömsesidigt mervärde genom samverkan. Genom vårt täta samarbete kan vi tillhandahålla attraktiva erbjudanden till förmånliga priser till våra kunder.

Vår skadereglering bidrar till kundernas trygghet och underlättar den situation som de hamnat i. Som stor aktör inom den svenska försäkrings- och pensionssparandebranschen har vi samtidigt möjligheter att påverka. Att till exempel återanvända och reparera istället för att köpa nytt, är inte bara en vinst för miljön utan även en god affär för våra kunder och oss. Vi renoverar hus med bra och hållbart material, köper och återvinner reservdelar på skadade bilar och när kunden får en hyrbil ska den hålla hög säkerhets- och miljöstandard. Om kunden är missnöjd med ett beslut kan Kundombudsmannen ompröva beslutet.

Pensionen är något som för många ligger långt fram i tiden och förvaltningen av kundernas pensionssparande ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning.

Genom att hjälpa kunderna att välja rätt, tänka efter före och förhindra att en skada eller olycka inträffar kan vi bidra till tryggare kunder, lägre resursanvändning och därmed lägre försäkringspremier. Vår forskning och vårt skadeförebyggande arbete gynnar både våra kunder och vår miljö. I 35 år har vi till exempel undersökt olika bilmodellers krocksäkerhet och presenterat resultaten i rapporten "Hur säker är bilen?".

En betydande del av Folksamgruppen ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

För kunder som inte har svenska som modersmål erbjuder vi kundservice på 17 andra språk. Det ger fler människor en möjlighet att få information om försäkring och sparande på sitt modersmål.

Vårt hållbarhetsarbete ger långsiktig framgång

Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamhet förbättrar våra förutsättningar för långsiktig framgång. Genom vår storlek och verksamhet har vi stora möjligheter att vara en positiv kraft för kunderna och samhället i stort. Därför är vår målsättning att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Folksamgruppen bidrar även till FN:s Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling genom våra erbjudanden, våra placeringar och hur vi bedriver vår verksamhet. Folksamgruppens målområden är direkt kopplade till mål nummer 3, 5, 8, 11, 12 och 13.

Läs mer om vårt hållbarhetsarbete på sidan 34.

Brett kunderbjudande

Vi utvecklar våra erbjudanden i takt med hur kundbehoven förändras. Vi arbetar nära våra samarbetspartner för att kunderna ska få de bästa försäkrings- och pensionslösningarna på marknaden. Vårt mål är att ha branschens mest nöjda kunder.

Våra försäkrings- och pensionserbjudanden kan delas in i följande områden:

Traditionell försäkring – tryggt sparande

Traditionell försäkring är en trygg sparform. Kunden påverkar inte själv sin risknivå utan Folksamgruppen placerar kapitalet i aktier, räntebärande värdepapper och övriga tillgångar. Kunden garanteras ett visst belopp när det blir dags för utbetalning.

Fondförsäkring – möjlighet att påverka avkastningen

Fondförsäkring är en sparform som innebär att premierna placeras i fonder. Kunden står därmed själv för risken vad gäller fondvärdets utveckling. Fonderbjudandet bygger på att det ska vara enkelt att placera i fonder av god kvalitet och med ett brett utbud, anpassat till våra kunders olika behov.

Personriskförsäkring – trygghet vid olycksfall, sjukdom och dödsfall

Personriskförsäkring ger ekonomisk trygghet vid olycksfall, sjukdom och dödsfall. Folksamgruppen erbjuder både individuella försäkringslösningar och grupp-försäkringar. Kundenpassade gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkringar respektive sjuk- och olycksfallsförsäkringar samt inkomstförsäkringar är speciellt framtagna för fackförbund, företag och organisationer.

Sakförsäkring – försäkringar för hemmet, bilen och andra saker

Folksamgruppen erbjuder ett fullsortiment av sakförsäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med organisationsnummer 502006-1585 avger härmed årsredovisning för 2020, företagets 105:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam Liv är moderföretag i Folksam Liv-koncernen. Koncernen omfattar det helägda försäkringsdotterföretaget Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring) och det helägda dotterföretaget Folksam Service AB. I koncernen ingår även de delägda och ej vinstutdelande försäkringsföretagen KPA Pensionsförsäkring AB (publ) (KPA Pensionsförsäkring) och KPA Livförsäkring AB (publ) (KPA Livförsäkring). Företagen är verksamma under varumärket KPA Pension där försäkringsholding-företaget KPA AB är moderföretag och är delägt av Folksam Liv. KPA Pension omfattar även KPA Pensionsservice AB. Ytterligare ett delägt försäkringsföretag är Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) under varumärket Folksam LO Pension (Folksam LO Fondförsäkring).

Innehav i företag som är verksamma i andra branscher såsom fastigheter framgår av not 18 Aktier i koncernföretag, not 19 Aktier i intresseföretag, not 20 Moderföretagets andelar i intresseföretag.

Folksam Liv är ett ömsesidigt och därmed kundägt företag. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till kunderna.

Samverkan inom Folksam sker bland annat inom distribution, administration och kapitalförvaltning för att nå stor-driftsfördelar till nytta för kunderna. Detaljerad redovisning av samtliga dotterföretag och intresseföretag finns i noterna 18–19. Not 52, Upplysningar om närstående redovisar även företagen och deras relationer.

Verksamhet

Folksam Liv bedriver liv- och skadeförsäkringsverksamhet med inriktning på den svenska marknaden. Företaget erbjuder tjänstepension och långsiktigt sparande till privatpersoner direkt eller via samarbeten samt grupp-försäkring och annan personriskförsäkring.

KPA-företagen bedriver verksamheten under det gemensamma varumärket KPA Pension och erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning

med etisk inriktning. KPA Pension är marknadsledande inom pensionsområdet i kommun- och regionsektorn, kunderna är både arbetsgivare och anställda.

Folksam Liv och KPA Pension erbjuder bland annat traditionell livförsäkring till kunderna. Traditionell livförsäkring lämpar sig för långsiktigt pensionssparande och innebär att kunden ger Folksam förtroendet att förvalta kapitalet. Folksam kapitalförvaltning investerar kapitalet ansvarsfullt i en väl sammansatt portfölj bestående av räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och specialplaceringar.

Folksam LO Fondförsäkring är inriktat mot kollektivavtalade tjänstepensioner och omfattar i huvudsak administration och förvaltning av pensionsmedel som avsätts enligt pensionsöverenskommelsen mellan SAF och LO.

Eftersom Folksam Liv är kundägt går allt överskott tillbaka till kunderna. Överskottet fördelas löpande till kunder med traditionell försäkring och för merparten av kunderna sker detta genom återbäringsräntan, men det fördelade överskottet är dock inte garanterat. Överskottshanteringen innebär att Folksam Liv inte fördelar allt överskott till kunderna utan behåller en buffert (kollektiv konsolidering) i syfte att jämna ut svängningarna på de finansiella marknaderna och för att kunna ge kunderna en stabil återbäringsränta över tid. För förmånsbestämd traditionell försäkring fördelas överskott istället genom värdesäkring. Överskott kan också tilldelas förmånsbestämd försäkring via bl.a. premierabatter. Överskott som uppstår inom personriskförsäkring kan tilldelas genom avsättning till Fonden för tilldelad återbärning, för att sedan betalas ut i form av premierabatter eller kontantutbetalningar.

Folksam erbjuder även sparande i fondförsäkring inom Folksam Liv, Folksam Fondförsäkring, KPA Pensionsförsäkring och Folksam LO Fondförsäkring. Fondförsäkring innebär att kunden själv bestämmer risknivån på sitt sparande genom att välja vilka fonder kapitalet ska investeras i.

Väsentliga händelser under året

Återbäringsränta och överskottsmedel

Från och med den 1 april sänkte Folksam Liv återbäringsräntan för både tjänstepension och övrig livförsäkring, från 5 procent till 2 procent.

Från och med den 1 juli höjde Folksam Liv återbäringsräntan för både tjänstepension och övrig livförsäkring, från 2 procent till 3 procent.

Från och med den 1 oktober höjde Folksam Liv återbäringsräntan för tjänstepension från 3 procent till 4 procent. Övrig livförsäkring lämnades oförändrad på 3 procent.

Ändringen av återbäringsräntan ligger i linje med Folksams konsolideringspolicy. Återbäringsräntan är före skatt och avgifter.

Verksamhet och affär

Året 2020 har präglats av Coronapandemin som drabbat hela världen. Åtgärderna för att skydda människor och minska pandemins konsekvenser påverkar hela samhälls-ekonomin och många av Folksams samarbets-partners och kunder har drabbats hårt av krisen. Folksamgruppen är dock finansiellt stabilt och kan stå emot avsevärd turbulens. I linje med Folksams vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld har det under året bland annat skett investeringar i obligationer för att lindra konsekvenser av Covid-19. Läs mer om effekterna på Folksams kapitalförvaltning under avsnitt Kapitalförvaltning och kapitalavkastning.

Sedan mitten av mars har Folksams centrala krisledning varit aktiverad och ett stort antal medarbetare har arbetat hemifrån. I den centrala krisledningen ingår representanter från koncernledningen och andra relevanta funktioner. Initialt sammanträdde den centrala krisledningen i stort sett dagligen och har utifrån Folkhälsomyndighetens direktiv fattat beslut om eventuella åtgärder och informations-insatser. Återkommande nyhetsbrev har skickats ut till samtliga chefer för att dessa regelbundet ska kunna informera sina medarbetare. För att informera Folksams kunder har information publicerats på folksam.se och på Facebook. Folksams digitala mognad har gjort att produktiviteten har kunnat hållas på en princip bibehållen nivå. Folksam arbetar aktivitetsbaserat sedan en tid, vilket förutsätter digitala verktyg och en hög digital mognad. Även arbetsplatserna i hemmen har förbättrats genom utlåning av kontorsstolar och andra hjälpmedel till medarbetarna. När många medarbetare började arbeta hemma ersattes fysiska möten med digitala. Omställningen till att medarbetare

arbetar i huvudsak från hemmet har därför fungerat mycket bra.

Den andra vågen av pandemin, under hösten, innebar att Folksam inrättat mer permanenta åtgärder. Arbetsplatserna på kontoren har glesats ut för att minska smittspridning och skyltar har setts över med uppmaningar att hålla avståndet och att tvätta händerna ofta.

Folksam har inte ansökt om omställningsstöd relaterat till Covid-19. Folksam fortsätter att noggrant följa utvecklingen.

Ledande befattningshavare

Styrelserna i Folksam Liv och Folksam Sak beslutade vid sina respektive styrelsemöten i februari att utnämna Michael Kjeller till ny vice verkställande direktör och ställföreträdande koncernchef i Folksam. Michael Kjeller är chef för Kapitalförvaltning och hållbarhet i Folksamgruppen och ledamot av Koncernledningen.

Jesper Andersson, Folksamgruppens CFO och chef Ekonomi och Finans sedan 2017, har under året lämnat Folksam för att gå till en tjänst som vd för Lof (Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag). Linn Edström Larsson har utsetts till Folksams nya CFO och chef Ekonomi och Finans.

Camilla Larsson har utsetts till ny vd för KPA AB och KPA Pensionsförsäkring AB. Hon tillträder sin tjänst i april 2021. Britta Burraeu lämnade sin tjänst som vd för nämnda bolag i november 2020. Johan Sjöström utsågs till tillförordnad vd för KPA AB och Ninni Wibeck utsågs till tillförordnad vd för KPA Pensionsförsäkring under tiden fram till Camilla Larsson tillträder.

Folksam har anmält delning av personuppgifter till Datainspektionen

Folksam har vid en intern kontroll upptäckt att uppskattningsvis en miljon personers personuppgifter, varav vissa är att betrakta som känsliga, har delats med digitala samarbetspartner. Folksam har stoppat denna delning, begärt att uppgifterna raderas hos partnerföretagen och anmält det inträffade till Datainspektionen (numera Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)).

IMY beslutade den 23 december att avsluta ärendet som rör Folksam Saks och Folksam Livs anmälan den 28 september 2020 om personuppgiftsincidenten på folksam.se.

IMY beslutade den 4 januari 2021 att avsluta ärendet som rör Folksam Fondförsäkrings anmälan den 19 oktober 2020 om personuppgiftsincident.

Kapitalförvaltning

Hållbara obligationer

Folksam Liv fortsatte under året att direkt i primärmarknaden investera i gröna obligationer för totalt 1 492 miljoner kronor, varav 198 miljoner kronor i statens första gröna obligation som ska bidra till Sveriges miljö- och klimatmål genom klimatinvesteringar, järnvägsunderhåll och genom att skydda värdefull natur.

Folksam Liv investerade i obligationer utgivna av bland annat Världsbanken som syftar till att lindra de sociala och ekonomiska konsekvenserna av Coronaviruset. Investeringarna i den här typen av obligationer uppgick till 900 miljoner kronor.

Specialplaceringar

Silvestica Green Forest

Folksam Liv utökade under perioden sin investering i den gröna skogsfonden Silvestica Green Forest med 440 miljoner kronor. Fonden förvaltar och förädlar skogsinnehav ansvarsfullt och hållbart för att uppnå hög värdetillväxt och en stabil direktavkastning. Folksam Livs totala åtagande efter ökningen uppgick till 660 miljoner kronor.

SEB Impact Opportunity Fund

Folksam Liv investerade 350 miljoner kronor i SEB Impact Opportunity Fund. Fonden är en mikrofinansieringsfond som lånar ut kapital på marknadsmässiga villkor samtidigt som man gör nytta genom utlåning till personer och företag som står utanför de traditionella banksystemen. Lånen möjliggör investeringar som bidrar till ökat ekonomiskt välbefinnande i utvecklingsländer.

Brunswick Real Estate Capital III

Folksam Liv investerade 4,1 miljarder kronor i fastighetskreditfonden Brunswick Real Estate Capital III (BREC III). Fonden kommer att inrikta sig mot kommersiella fastigheter med tydliga hållbarhetsmål.

Regelverk

Ny lag öppnar för omvandling till tjänstepensionsföretag

Den 15 december 2019 trädde en ny lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag i kraft, varigenom EU:s andra tjänstepensionsdirektiv (IORP II) genomfördes i Sverige. IORP II-direktivet utgör en EU-gemensam reglering för så kallade tjänstepensionsinstitut. Direktivet innehåller den samlade rörelseregleringen för denna typ av verksamhet, vilket bland annat inkluderar regler om verksamhetsförutsättningar, solvens, information, rapportering och tillsyn.

Lagen om tjänstepensionsföretag innehåller därtill en rad bestämmelser som av den svenska lagstiftaren ansetts nödvändiga för den svenska marknaden. Den utökade regleringen inkluderar ett riskkänsligt kapitalkrav, utökade regler om företagsstyrning, rapportering samt information om företaget och de försäkringar som företaget meddelar. Lagen kompletteras av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om tjänstepensionsverksamhet (FFFS 2019:21), tillsynsrapportering (FFFS 2019:22) samt ändringsföreskrifterna FFFS 2020:11 och FFFS 2020:12. Den nya lagen om försäkringsdistribution gäller även för tjänstepensionsföretag.

De övergångsregler som Folksam Liv följer idag för tjänstepensionsverksamhet upphör att gälla den 31 december 2022. Därefter måste Folksam Liv antingen fullt ut tillämpa reglerna gällande för försäkringsföretag (Solvens II) för all sin verksamhet, eller separera på övrig livförsäkringsverksamhet samt tjänstepensionsverksamheten där den sistnämnda placeras i ett tjänstepensionsföretag. Företagets hantering och anpassning med anledning av detta sker genom ett internt program.

Den nya lagen om tjänstepensionsföretag har gett möjlighet för KPA Livförsäkring att omvandla sig från försäkringsföretag till tjänstepensionsföretag och företaget har under hösten 2020 skickat in ansökningshandlingar till Finansinspektionen för omvandling till tjänstepensionsbolag under 2021.

Ekonomisk Översikt

Under 2020 betalade kunderna in 39,6 (41,4) miljarder kronor i premier inom liv- och fondförsäkring till Folksam Liv med dotterföretag. Folksam är därmed fortsatt störst på marknaden. Mätt i totala premier, gamla och nya, för konkurrensutsatt livförsäkringsmarknad enligt Svensk Försäkrings statistik var marknadsandelen lägre än föregående år och uppgick till 12,5 (14,5) procent för 2020. Marknadsandelen på nytecknad affär minskade och uppgick till 8,8 (11,3) procent.

Koncernen

Folksam Liv-koncernen består av helägda dotterföretagen Folksam Fondförsäkring och Folksam Service AB som konsolideras fullt ut i resultat- och balansräkningen. I koncernen ingår även företagen KPA AB med tillhörande dotterföretag samt Folksam LO Fondförsäkring, dessa konsolideras som intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i Folksam Liv-koncernen då bestämmande inflytande enligt IFRS 10 inte bedöms föreligga. Se även avsnittet Ägarförhållanden och koncernstruktur.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, hänförligt till företag som konsolideras, uppgick till 7 232 (12 892) miljoner kronor.

Premieinkomsten och premieintäkten sammantaget i den konsoliderade koncernen uppgick till 10 952 (12 058) miljoner kronor. Minskningen under året förklaras primärt av lägre premier inom individuell tjänste och övrig liv. De lägre premierna förklaras av Covid-19 pandemin, premie-sänkningar samt en lägre återbäringsränta.

Kapitalavkastningen för året var lägre än föregående år och uppgick till 8 436 (17 298) miljoner kronor och var den primära förklaringen till att resultatet var lägre än föregående år.

Försäkringsersättningarna var högre jämfört med föregående år till följd av högre återköp och uppgick till 8 734 (7 137) miljoner kronor. Förändring av livförsäkrings-avsättningarna uppgick till -2 486 (-7 618) miljoner kronor. Marknadsräntorna minskade under perioden vilket gav en ökning av de försäkringstekniska avsättningarna. Marknadsräntorna minskade dock mindre under 2020 jämfört med 2019 och hade därmed en mindre effekt på avsättningarna än föregående år.

Utfall för driftskostnaderna var 1 506 (1 504) miljoner kronor. Driftskostnader är i linje med föregående år. Folksam Liv ökar sina driftkostnader något medan Folksam Fondförsäkring och Folksam LO Fondförsäkring har lägre driftkostnader jämfört med föregående år.

Placeringsstillgångarna ökade till 203 812 (197 388) miljoner kronor och fondförsäkringsstillgångar ökade till 48 101 (47 030) miljoner kronor.

Moderföretaget

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 6 522 (12 227) miljoner kronor. Det lägre resultatet var främst hänförligt till lägre kapitalavkastning under året.

Premieinkomst och premieintäkt

Premieinkomsten och premieintäkten uppgick sammantaget till 10 935 (12 040) miljoner kronor. Minskningen under året förklaras primärt av lägre premier inom individuell tjänste och övrig liv. De lägre premierna är till största delen en effekt av coronapandemin, premiesänkningar samt en lägre återbäringsränta.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring i moderföretaget uppgick till 8 692 (7 099) miljoner kronor. Ökningen förklaras främst av högre återköp än föregående år.

Livförsäkringsavsättningar

Förändring av livförsäkringsavsättningarna i moderföretaget ökade och uppgick till -2 486 (-7 619) miljoner kronor.

Marknadsräntorna sjönk under perioden vilket gav en ökning av de försäkringstekniska avsättningarna.

Marknadsräntorna minskade dock mindre under 2020 jämfört med 2019 och hade därmed en mindre effekt på avsättningarna än föregående år.

Driftskostnader

Driftskostnaderna i moderföretaget ökade och uppgick till -1 000 (-989) miljoner kronor. Avvikelsen förklaras av aktivering immateriella tillgångar, minskade personal-kostnader samt provisioner vilket motverkas av ökad belastning för rörliga kostnader kapitalförvaltning Robur. Därutöver har bolaget belastats med en retroaktiv debitering av kostnader om 31 miljoner kronor för Ny riskplattform vilket avser bolagets andel av kostnaderna för den del av programmet Ny riskplattform som aktiverades under 2019.

Förvaltningskostnadsprocenten för sparandeverksamheten i moderföretaget uppgick till 0,4 (0,5) procent.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Folksam Livs investeringar fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och en god avkastning. Investeringar görs i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och specialplaceringar (onoterade tillgångar). Dessutom finns bolagsstrategiska innehav, främst dotterföretag.

Folksam Liv tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljö-mässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

Marknadskommentarer

Efter att pandemin bröt ut var rörelserna i räntemarknaden stora och den svenska 10-åriga statsobligationsräntan sjönk ner till den nya bottennoteringen, minus 0,5 procent. För att stötta återhämtningen, säkerställa finansiell stabilitet och marknadernas funktionssätt, utlovade centralbanker omfattande stödköp av obligationer. Regeringar världen över vidtog också mycket omfattande stödåtgärder. Krispaket på runt 20 procent av global BNP stärkte sjuk- och hälsovården och skapade livlinor för företag och hushåll. De kraftiga finans- och penningpolitiska stimulanserna och makrostatistik som överlag kom in starkare än vad prognoser pekat på, skapade förväntningar om stigande inflation och ett tryck uppåt på räntor. Sett till utvecklingen för den svenska 10-åriga statsobligationsräntan under året som helhet så stängde den på 0,0 procent, vilket innebar en nedgång på 0,2 procentenheter.

Även på valutamarknaden var rörelserna stora. I samband med nedstängningarna av samhällen och efterföljande stopp i den ekonomiska aktiviteten, samt osäkerheten kring stimulansåtgärdernas effektivitet riktade investerare in sig på den amerikanska dollarn, vilken är den största och mest likvida reservvalutan. I mars steg den amerikanska dollarn till den högsta nivån på 3 år och med mer än 10 procent mot den svenska kronan. I takt med att efterfrågan på mer riskfyllda tillgångar därefter ökade tappade den amerikanska dollarn hela uppgången mot den svenska kronan. Den svenska kronan fick också stöd av att Riksbanken behöll styrräntan oförändrad. När det under hösten visade sig att Sveriges tillväxt klarat sig bättre än andra länder, fortsatte den svenska kronan att stärkas. Sammantaget stärktes den svenska kronan med 12 procent mot den amerikanska dollarn och med 4 procent mot euron under 2020.

2020 visade sig bli det mest turbulenta året på aktiemarknaden sedan finanskrisen 2008 efter det att pandemin gjort sitt intåg. Snabba och kraftiga kursrörelser blev vardagsmat under slutet av det första kvartalet. Aktiemarknaden noterade en historiskt snabb nedgång samtidigt som det amerikanska "skräckindexet" VIX, som mäter osäkerheten på den amerikanska aktiemarknaden, noterade en ny högsta nivå. Som mest föll den globala aktiemarknaden nästan 35 procent från toppnivån i februari till bottennoteringen i slutet av mars. Centralbankernas och regeringarnas massiva räddningsinsatser bidrog starkt till att aktiemarknaden vände upp under våren och när bolagsrapporterna visade att företagen hanterade krisen överraskande bra, inte minst tack vare en god kostnadskontroll, kom investerarnas riskaptit tillbaka. I slutet av sommaren hade aktiemarknaden hämtat tillbaka hela börsfallet.

Under hösten när pandemin blåste upp på nytt, med nya restriktioner och delstängningar av samhällen som följd, blev det återigen oroligt på marknaden inte minst bland de amerikanska teknikbolagen, vilka hade stigit kraftigt under sommaren. Oron blev dock kortvarig då resultaten från läkemedelsbolagens vaccintester överraskade åt det positiva hållet, med en snabbare leverans av vaccin än tidigare beräknat som följd, och börserna kunde återigen stiga. När också utfallet av det amerikanska valet togs emot väl av investerarkollektivet fortsatte börsen sin resa uppåt. Sett över året gav den globala aktiemarknaden till slut en avkastning på cirka 13 procent (i lokal valuta) medan den svenska börsen gick upp med 10 procent (OMXS60). Den starkare kronan bidrar till att avkastningen på utländska aktier i svenska kronor endast uppgår till 2 procent.

Börsuppgången drevs framförallt av IT-relaterade bolag medan branscher som energi och finans hade det betydligt tyngre. Det syns också på regionnivå där vi hittar USA och

tillväxtmarknader i topp medan europeiska aktier halkat efter. Även i år har bolag med en hög hållbarhetsprofil haft en god utveckling och bidragit med en god avkastning. Detta har visat sig inte minst i Folksam's utländska aktieportfölj som gått starkt jämfört med referensindexet även detta år.

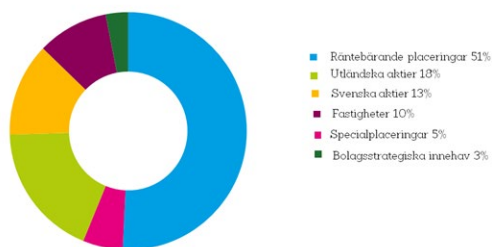
Den kraftiga turbulensen på marknaden har också skapat fler möjligheter att göra aktiva allokeringsval då marknaden tendens att överreagera är stor. Folksam's verktyg för den taktiska allokeringen har fungerat väl under denna period.

Pandemin har haft stor påverkan på fastighetsbranschen under året som gått. I den del av beståndet som innehåller bostäder har Folksam inte sett några större problem, men i lokalfastigheterna har hyresgästernas verksamheter påverkats. Mest för de som är verksamma i besöksnäringarna, såsom hotell- och restauranger. Under andra kvartalet fick ett antal av Folksam's kunder hjälp med hyran av Folksam och det statliga hyresstödet. Sammantaget har de finansiella effekterna för Folksamgruppens fastigheter ändå varit förhållandevis små och hanterbara, mycket tack vare fastighetsbeståndets sammansättning med en liten exponering mot de mest utsatta branscherna. Efterfrågan på kontor finns kvar, uthyrningstakten och nivån på erhållna hyror är bra, även om hyresmarknaden kännetecknas av tveksamhet och en osäkerhet om hur företagens framtida behov av kontor ser ut.

Aktiviteten på fastighetsmarknaden avstannade tvärt under våren, men därefter har transaktionsvolymerna kommit tillbaka. Fastigheter är fortsatt ett mycket eftertraktat tillgångsslag och priserna på fastigheter har snarare gått upp än ner under året.

Folksam Livs kapitalavkastning

Folksam Liv förvaltar ett kapital som vid årsskiftet uppgick till 211 480 (206 020) miljoner kronor. Av detta utgjorde cirka 51 (52) procent räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Totalt uppgick räntebärande placeringar till 107 308 (107 581) miljoner kronor och durationen i den räntebärande portföljen var cirka 5 (5) år. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier, stod för ca 31 (32) procent av det förvaltade kapitalet och uppgick till 65 640 (65 297) miljoner kronor. Folksam Liv äger också en större post aktier i Swedbank. Värdet på Swedbank-innehavet var vid årsskiftet 6 484 (6 322) miljoner kronor. Fastigheter stod för 10 (10) procent av kapitalet och uppgick till 20 536 (19 741) miljoner kronor. Värdet på specialplaceringar, bland annat onoterade aktier, var 11 533 (7 623) miljoner kronor vilket motsvarade 5 (4) procent av det förvaltade kapitalet. Bolagsstrategiska innehav består av dotterföretag. Innehaven uppgick till 6 465 (5 778) miljoner kronor vilket utgjorde cirka 3 (3) procent. Valutaexponeringen var vid utgången av året ca 15 (16) procent.

Totalavkastningen för 2020 på företagets tillgångar uppgick till 4,7 (10,4) procent, motsvarande 9 323 (19 439) miljoner

kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risk-tolerans. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras avkastningen främst av en positiv avkastning för aktier i kombination med en positiv avkastning för räntebärande tillgångar och fastigheter. Avkastningen för aktier blev 7,4 (25,9) procent, för räntebärande tillgångar 2,7 (1,1) procent, för fastigheter 4,9 (12,1) procent, för special-placeringar 3,1 (7,3) procent och för bolagsstrategiska innehav 11,9 (41,9) procent.

Totalavkastningstabell, Moderföretaget

Mkr	Ingående marknads-värde 2020-01-01	Utgående marknads-värde 2020-12-31	Total-avkastning 2020	Total-avkastning 2020 %	Total-avkastning 2019 %	Total-avkastning 2018 %	Total-avkastning 2017 %	Total-avkastning 2016 %
Räntebärande placeringar	107 581	107 308	2 892	2,7	1,1	0,4	0,9	3,1
Aktier	65 297	65 640	4 492	7,4	25,9	-0,8	7,4	15,1
Specialplaceringar	7 623	11 533	297	3,1	7,3	20,9	5,6	9,9
Fastigheter	19 741	20 536	956	4,9	12,1	10,7	13,8	21,9
Bolagsstrategiska innehav	5 778	6 465	686	11,9	41,9	-12,5	8,4	7,4
Summa	206 020	211 480	9 323	4,7	10,4	1,5	4,2	8,4

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I not 54 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Solvensgrad

Solvensgraden i moderföretaget ökade från 169 procent till 171 procent sedan förra årsskiftet. Solvensgraden beskriver hur väl ett livförsäkringsföretag lever upp till de garanterade åtagandena gentemot kunderna. Folksam Livs starka solvens är en förutsättning för att kunna ge en bra framtida avkastning på förvalt kapital.

Kollektiv konsolidering

Den kollektiva konsolideringen uppgick vid årets slut för premiebestämda försäkringar till 119 (119) procent och för förmånsbestämda försäkringar till 191 (187) procent. Den kollektiva konsolideringen beskriver förhållandet mellan företagets tillgångar och hur mycket som fördelats till kunderna med traditionell försäkring. Fördelningen omfattar både garanterade och inte garanterade åtaganden.

Återbäring

Återbäring till kunderna tas från de överskott som uppstår inom bolaget och som inte krävs för att hålla nödvändigt riskkapital. Återbäring kan ges i form av till exempel premierabatter, tilläggsbelopp eller värdesäkring.

Inom premiebestämd sparförsäkring fördelas överskottet till försäkringarna men är en del av konsolideringskapitalet tills

de betalas ut som tilläggsbelopp. De preliminärt allokerade beloppen påverkar inte årets resultat- och balansräkning. Vid utbetalning av tilläggsbeloppen påverkas balansräkningen genom motsvarande minskning av konsolideringskapitalet.

Premierabatten för kollektivavtalade förmånsbestämda tjänstepensioner var 50 procent under 2020. De förmånsbestämda pensionerna värdesäkrades fortsatt 2020 i enlighet med KPI-förändringen. För riskförsäkring kan överskott tilldelas genom avsättning till fond för återbäring och rabatter. Efter beslut av styrelsen kan utbetalning göras i form av premierabatter eller kontantutbetalningar. Förändringar i fond för tilldelad återbäring påverkar resultat- och balansräkning.

Egen risk- och solvensbedömning

Moderföretaget och försäkringsföretagen i Folksam Liv-gruppen har under 2020 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2021 till 2023. Det övergripande syftet med denna risk- och solvensbedömning är att bedöma det egna solvensbehovet samt att säkerställa att Folksam Liv-gruppen och de däri ingående försäkringsföretagen är tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina affärsplaner. I tillägg till detta utvärderas externa kvotmått för företagen inom Folksam Liv-

gruppen. Med externa kvotmått avses SCR-kvot för övrig livförsäkringsverksamhet enligt försäkringsrörelselagen, trafikljuskvot för tjänstepensionsverksamhet som tillämpar övergångsreglering för försäkringsrörelse samt ett riskkänsligt kapitalkrav för tjänstepensionsföretag som kommer att tillämpa Lagen om Tjänstepension.

För Folksam Liv utvärderas även riskkvoten (definierat som en sammanvägning av SCR-kvot och trafikljuskvot) som ska befinna sig inom styrelsens formulerade kapitalmålsintervall.

Då moderföretaget är ömsesidigt och därmed har begränsade möjligheter att förstärka kapitaliseringen med externa medel är det av yttersta vikt att moderföretaget har en mycket god finansiell ställning samt undviker att hamna i situationer där det tvingas begränsa risktagandet. Den egna risk- och solvensbedömningen visar att moderföretaget och alla i gruppen ingående försäkringsföretag är tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina affärsplaner. Arbete pågår dock med att avgöra hur Folksam Liv-gruppen ska organiseras mest ändamålsenligt med hänsyn till de externa regelverken. Detta är en förutsättning för att skapa långsiktig stabil avkastning och trygghet för våra kunder.

Medarbetare

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. Folksam har cirka 4 000 medarbetare på flera orter i Sverige. Folksam har en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom Folksam. Folksam ska vara en attraktiv arbetsplats med kända och konkurrenskraftiga erbjudanden till nuvarande och framtida medarbetare. 2020 års medarbetarundersökning visade generellt goda resultat. Resultatet slutade på 80 (78) procent positiva svar i genomsnitt och 86 (83) procent svarade att de gärna eller mycket gärna vill arbeta kvar i Folksam framöver. Under 2020 nyanställdes 391 (429) personer totalt inom Folksam.

Folksam ska ha miljöer med processer, informationsstöd och teknik som stödjer effektivitet och legala krav och som dessutom främjar god hälsa och motivation. Som ett led i detta har Folksam fortsatt att utveckla arbetssätt och digitalt stöd för en effektiv kompetensförsörjning. Folksam har också satsat på att stärka det agila arbetssättet för att driva utveckling och bli snabbare på att agera utifrån kundernas behov. Dessutom har förflyttningen mot ett mer digitalt arbetssätt stärkts, bland annat med anledning av coronapandemin.

Folksam sjuktal för helåret 2020 uppgick till 4,6 procent, vilket är lägre än föregående års utfall på 5,0 procent. Under året har Folksam arbetat för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området, med särskilt fokus på att säkerställa god arbetsmiljö under coronapandemin.

Respektive verksamhet har identifierat behov och genomfört riktade insatser. Dessa har sedan följts upp på övergripande nivå. Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande.

Kompetensutveckling

Folksam s medarbetare ska bidra till en kultur där gemensamt ansvar tas för kontinuerlig utveckling, samarbete och lärande. Folksam arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2020 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat aktuariell analys, hållbar rådgivning, FATCA/CRS (Skattehemvist), KYC kundkännedom, kommunikation och kundbemötande, agila arbetssätt samt konsten att lära ut på distans.

Medarbetare och chefer som berörs av FDL/IDD (Direktiv om försäkringsdistribution) har genomgått externa certifieringar, interna utbildningar med kunskapstest samt kontinuerlig fortbildning. Dessutom har introduktionen för nya medarbetare utvecklats genom nya effektiva e-läranden, välkomstfilm och digitala introduktions-träffar.

För att ha försäkrings- och pensionssparandebanshens mest nöjda kunder behöver Folksam ha chefer och ledare som, genom ett strategiskt och coachande förhållningssätt, tar ansvar för kompetensförsörjning och rätt prestation. Under 2020 har Folksam s interna och externa ledarprogram ställts om för att erbjudas digitalt på grund av coronapandemin. En särskild insats har genomförts för att stärka cheferna i att leda på distans. De har också fått stöd i att tilldela och tydliggöra mål, stämna av kompetens och lämplighet samt följa upp prestation och utveckling i Folksam s digitala stöd för talent management.

Löner, ersättningar och övriga villkor

Folksam är genom medlemskapet i arbetsgivarföreningen KFO (Fremia från och med 1 januari 2021) bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt Folksam s lönepolitik ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. Folksam har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande, därför utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksam s gemensamma belöningsprogram.

Vad gäller jämställda löner inom Folksam låg skillnaden i medellön mellan kvinnliga och manliga medarbetare på 7 (7) procent för 2020. Vid en nedbrytning på likvärdiga arbeten låg löneskillnaden mellan könen på 4 (3) procent. Vid denna nedbrytning kan man se att skillnaderna inte är ensidiga, dvs i vissa arbeten är kvinnornas medellön högre än männens

och i andra arbeten är männens högre men för 2020 går skillnaderna i större utsträckning till männens fördel jämfört med 2019. Huvuddelen av skillnaderna har sakliga förklaringar som kompetens, erfarenhet, prestation och marknadskrafter. Där osakliga löneskillnader upptäcks är dessa föremål för åtgärder i den årliga lönekartläggningen.

Folksam har ett belöningsprogram för medarbetare som syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksams affärsstrategier och övergripande mål. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppen utom vd, koncernledning, vd/vice vd i dotterföretagen och cheferna för internrevision. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av målpuppfyllelse

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 53.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Den pågående pandemin påverkar företaget i huvudsak genom de makroekonomiska faktorerna. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av Folksam Livs samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Framtida utveckling

Fortsatta förändringar i den finansiella marknaden, digitalisering, hållbarhet och genomgripande regelverksförändringar påverkar framtida utveckling i Folksam Liv med dotterföretag. Omvärlden förändras i allt snabbare takt och kundernas krav ökar. Folksam Liv påverkas i stor utsträckning av de beslut kring regelverk som fattas inom EU och nationellt, rörande tjänstepensioner, pensionssystemet samt frågor som rör hållbarhet och klimat.

Folksam följer noga utvecklingen av coronapandemin och genomför de anpassningar som krävs utifrån myndigheternas och regeringens beslut och allmänna råd. Ju mer

långvarig pandemin blir, desto mer anpassningar kommer krävas för att Folksam ska kunna fortsätta ta sitt samhällsansvar för att hindra smittspridning samtidigt som medarbetare ska kunna utföra sitt arbete på ett säkert sätt. Det handlar om att ge förutsättningar för att kunna arbeta effektivt i en bra arbetsmiljö även då man arbetar hemifrån. Det handlar även om att skapa möjligheter för social distansering på arbetsplatsen. Sammantaget ställer situationen helt nya krav på såväl ledarskap som kommunikation.

Kapitalmarknaden

Osäkerheten kring pandemins utveckling är fortfarande stor även om läget stabiliserats i och med den pågående vaccineringen. Det troliga är att samhället successivt kommer att återgå till det normala under 2021 även om det normala kanske inte är exakt detsamma som gällde innan krisen. Återgången ger stöd åt en fortsatt global ekonomisk återhämtning samtidigt som också centralbanker och regeringar kommer att göra allt för att stötta ekonomin och samtidigt se till så att räntorna inte stiger för mycket för att äventyra återhämtningen. Det låga ränteläget kommer att kvarstå lång tid framöver. Det stöttar värdeutvecklingen på finansiella tillgångar samtidigt som det kommer att vara en utmaning för försäkringsbolag. Det kan påverka både avkastningen på företagets tillgångar och den finansiella ställningen negativt. Svenska försäkringsbolag har dock en fortsatt stark finansiell ställning, vilket ger motståndskraft att hantera de utmaningar som låga räntor innebär.

Den stora omställningen mot en mer hållbar värld kommer i finansmarknaderna att vara ett tema som håller i sig lång tid framöver. Temat är drivet av investerarnas strävan att minimera hållbarhetsrisker och maximera möjligheterna kring hållbara investeringar. Med det drivs också av den politiska agendan där det finansiella systemet styrs mot att bidra till en mer hållbar utveckling. Omställningen är en långsiktig process som kommer att ske gradvis över flera årtionden. Det kommer att krävas stora investeringar av företagen. För de företag som lyckas finns potential till attraktiva ekonomiska möjligheter.

Digitalisering

Digitalisering och automatisering påverkar försäkrings- och pensionssparande på många sätt. Behov av nya sätt att kommunicera med kunderna, nya försäkringsbehov och affärsmodeller samt hantering av konkurrenter är några exempel. På livförsäkringsmarknaden, blir det allt tydligare att kampen om kunden och kundgränssnittet hårdnar. Därför fortsätter kunderbudandet att vässas, liksom förmågan att möta kunderna. Genom implementering av standardsystem ökar effektiviteten successivt. Här utgör den så kallade Incaplattdformen grunden inför framtiden. Företaget fortsätter

även att implementera robotlösningar för att möjliggöra automatisering av monotona och repetitiva arbetsuppgifter i syfte att frigöra tid för medarbetarna till mer värdeskapande aktiviteter.

Hållbarhet

Att Folksam Liv lyckas med ett långsiktigt hållbarhetsarbete är avgörande för företagets framtida utveckling då kraven på mätbarhet, transparens och standardiserad redovisning och rapportering ökar. Det ställs också högre krav på finansiella aktörer att redovisa vilka resultat företagen uppnår i sitt hållbarhetsarbete. Folksams målområden för hållbarhet utgår från affären och var Folksam har störst påverkan. De är även kartlagda mot FN:s Globala mål för hållbar utveckling. Hållbarhetspolicyn är antagen av styrelsen och framsteg på våra målområden för hållbarhet rapporteras regelbundet till styrelsen. Varje år genomförs återkommande utbildningsinsatser och andra aktiviteter i syfte att stärka kunskapen inom hållbarhetsområdet för styrelser och medarbetare.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att prägla Folksam Livs verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. Folksam Liv bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. De mest aktuella kommande regelverksförändringarna för företaget är 2020-översyn Solvens II och Sustainable Finance. För regelverksförändringar gällande IFRS 9 Finansiella instrument, IFRS 17 Insurance contracts och ändrade regler för koncernredovisningen i Finansinspektionens redovisningsföreskrifter hänvisas till not 1 Redovisningsprinciper.

2020-översyn Solvens II

2020-översynen behandlar såväl Solvens II-direktivet som Solvens II-förordningen. Kommissionen påbörjade översynen i februari 2019 genom att lämna en begäran om tekniska råd från EIOPA i form av ett s.k. yttrande (eng. "Final Opinion"). EIOPAs arbete med att ta fram slutligt yttrande har under 2019 och 2020 utmynnat i ett antal omfattande konsultationer. EIOPA har också genomfört tre kvantitativa datainsamlingsexerciser som komplement till förslagen, vilka pågick oktober 2019 – september 2020. EIOPA har även samlat in relevant information för att utvärdera Coronakrisens närmare effekter på deras utkast till tekniska råd.

Kommissionen har i början på det andra halvåret 2020 kommunicerat sin plan för sitt fortsatta arbete med

översynen. Då publicerade de komplement till EIOPAs översynsarbete via två konsultationer som hanterade översynen samt en konsekvensanalys. Remittering av Kommissionens förslag pågick under andra halvåret 2020. EIOPA har i slutet på december 2020 lämnat sin tekniska input till översynen via sitt slutliga yttrande. Nu pågår en bearbetning från Kommissionen, utifrån deras egna remisser samt EIOPAs tekniska råd. Kommissionens konkreta lagförslag till följd av översynen väntas enligt kommunicerad tidplan först lämnas under det tredje kvartalet 2021. Folksams arbete med översynen har främst skett via branschorganisationerna Svensk Försäkring, Insurance Europe och AMICE, samt via eget deltagande i EIOPAs tre datainsamlingsexerciser. Utifrån Kommissionens förslag samt EIOPAs input via yttrande, bedöms förslag om förändringar i solvenskapitalkraven, diskonteringsräntan, grupp-solvensberäkningar samt omfattningen av tillsynsrapporteringen, vara särskilt prioriterade områden för Folksam.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Det kommer att vara krav på stora investeringar i hållbara verksamheter och branscher, som främjar omställningen mot en mer hållbar värld, för att för att nå målen. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi. För det krävs dock en omfattande förändring av det finansiella systemet. För att åstadkomma detta har EU-kommissionen tagit fram en handlingsplan med 10 åtgärder. De tre övergripande målen för EU-kommissionens handlingsplan är att:

1. Ställa om finansiella flöden i mer hållbar riktning
2. Integrera hållbarhet i riskhanteringen
3. Främja transparens och långsiktighet i ekonomin

Folksam har arbetat långsiktigt med dessa frågor redan innan EU:s handlingsplan men nu kommer tydligare krav särskilt kopplat till två nya förordningar; Förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn (Disclosure) samt Förordning om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar (Taxonomi). Handlingsplanen har en implementeringsperiod som startar 2021 och förväntas pågå flera år framöver.

Femårsöversikt

Koncernen, Mkr	2020	2019	2018	2017	2016
Resultat					
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring), skadeförsäkring	748	818	785	688	715
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring), skade-och livförsäkring	10 952	12 058	11 549	10 344	9 853
Kapitalavkastning, netto i försäkringsrörelsen	8 436	17 297	2 318	6 610	13 576
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-8 734	-7 137	-6 857	-6 504	-7 033
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-191	-1 104	-360	-666	-457
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	7 317	12 836	2 710	6 365	9 616
Årets resultat	6 924	12 743	2 351	6 038	9 466
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	252 505	244 749	220 819	220 467	215 109
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	172 784	169 946	155 853	155 592	150 489
Konsolideringskapital	86 081	82 517	72 548	73 018	72 795
varav övervärde i placering i koncern- och intresseföretag	592	331	-	440	583
varav uppskjuten skatt	998	869	799	815	852
Solvens¹⁾					
Kapitalbas	87 545	84 470	74 071	73 999	73 198
Solvenskapitalkrav	27 398	26 214	22 649	23 384	21 712
Ekonomisk ställning, procent					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Konsolideringsgrad	390	332	369	344	326
Nyckeltal, procent²⁾					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	55,5	38,9	64,9	83,7	94,2
Driftskostnadsprocent	11,6	8,6	13,0	12,9	13,3
Totalkostnadsprocent	67,1	47,5	77,9	96,6	107,5
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning, procent	1,2	1,6	1,4	1,5	1,8
Totalavkastning, procent	4,7	9,6	1,8	4,1	8,3

Nyckeltal intressebolag ej konsoliderade

RPA Livförsäkring AB (publ) och KPA Pensionsförsäkring AB (publ) konsolideras inte då dessa bedrivs enligt ömsesidiga principer. För finansiell information avseende dessa bolag hänvisas till respektive bolags årsredovisning.

¹⁾Folksam Liv bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Folksam Liv tillämpar övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamheten sedan den 1 januari 2016 och tillämpar därmed den äldre regleringen för denna verksamhet. De solvensrelaterade uppgifterna omfattar båda verksamheterna. Verksamhet med övrig livförsäkring beräknas enligt Solvens II och tjänstepensionsverksamhet beräknas enligt Solvens I. Solvensuppgifterna är således en kombination av de båda regelverken.

²⁾Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Femårsöversikt

Moderföretaget, Mkr	2020	2019	2018	2017	2016
Resultat					
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring), skadeförsäkring	748	818	785	688	715
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring), skade- och livförsäkring	10 935	12 040	11 527	10 323	9 840
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	7 865	16 889	2 023	6 209	12 491
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-8 692	-7 099	-6 822	-6 479	-7 010
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-191	-1 104	-360	-666	-457
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	6 371	11 868	2 018	5 706	8 190
Årets resultat	6 099	11 882	1 538	5 584	8 393
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	210 009	202 608	184 433	180 940	177 261
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	125 549	123 782	116 458	112 954	110 459
Konsolideringskapital	87 783	83 996	72 771	72 395	71 541
varav övervärde i placeringar i koncern- och intresseföretag	10 918	9 546	7 163	6 762	5 409
varav uppskjuten skatt	579	564	508	595	656
Kollektivt konsolideringskapital	39 964	38 438	28 080	34 263	35 921
Solvens¹⁾					
Kapitalbas	83 699	80 927	71 370	71 462	70 500
varav primärkapital	83 699	80 927	71 370	71 462	70 500
Minimikapitalkrav	5 677	5 453	4 674	4 791	4 481
Solvenskapitalkrav	22 709	21 811	18 696	19 163	17 924
Ekonomisk ställning, procent					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Konsolideringsgrad	390	332	369	344	326
Livförsäkringsrörelsen					
Kollektiv konsolideringsnivå, retrospektivreservsmetoden	118,8	118,6	112,6	118,8	120,0
Kollektiv konsolideringsnivå, pensionstilläggsmetoden	190,7	186,6	173,6	177,7	185,5
Nyckeltal, procent²⁾					
Skadeförsäkringsrörelsen					
Skadeprocent	55,5	38,9	64,9	83,7	94,2
Driftskostnadsprocent	11,6	8,6	13,0	12,9	13,3
Totalkostnadsprocent	67,1	47,5	77,9	96,6	107,5
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
Förvaltningskostnadsprocent för sparprodukter	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	1,3	2,1	1,9	1,7	2,1
Totalavkastning	4,7	10,4	1,5	4,2	8,4

¹⁾ Folksam Liv bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Folksam Liv tillämpar övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamheten sedan den 1 januari 2016 och tillämpar därmed den äldre regleringen för denna verksamhet. De solvensrelaterade uppgifterna omfattar båda verksamheterna. Verksamhet med övrig livförsäkring beräknas enligt Solvens II och tjänstepensionsverksamhet beräknas enligt Solvens I. Solvensuppgifterna är således en kombination av de båda regelverken.

²⁾ Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktör föreslår stämman att den för år 2020 redovisade vinsten 6 099 168 868,60 kronor överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren, samt att under året aktiverade utvecklingskostnader 48 783 269,14 kronor omföres från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Av redovisat resultat föreslås uttag ur (-) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning:

Konsolideringsfond, Mkr	
Förmånsbestämd traditionell försäkring	439
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	5 202
Fondförsäkring	0
Grupplivförsäkring	42
Sjukförsäkring	74
Premiefrielseförsäkring	72
Sjuk- och olycksfall	271
Årets avsättning/uttag konsolideringsfond	6 099

Hållbarhetsrapport

Trygghet i en hållbar värld

Folksam Livs hållbarhetsarbete har stolta traditioner och höga ambitioner. Visionen, "Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld", vittnar om den centrala betydelse hållbarhetsarbetet har för den verksamhet Folksam Liv bedriver.

Folksam Livs hållbarhetsarbete tar sitt avstamp i internationella överenskommelser och ramverk såsom ILO-konventionerna, FN Global Compacts tio principer och FN:s Globala mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030. Folksam Liv anser att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamheten i övrigt, ger bättre förutsättningar för långsiktig framgång.

Folksam Liv eftersträvar därför att vara ledande på hållbarhetsområdet relativt sina konkurrenter. Hållbarhetsarbetet syftar till att skapa värden för intressenter såsom kunder (tillika ägare), försäkrade, anställda, samarbetspartners, leverantörer och samhället i stort. God och transparent samverkan med intressenter är en förutsättning för att nå målet. Arbetet är inriktat mot områden som är relevanta och meningsfulla för intressenterna såsom hälsa, jämställdhet och mångfald, anständiga arbetsvillkor, effektiv resursanvändning och klimatpåverkan. Hållbarhet ska integreras i verksamhetens alla delar omfattande såväl samarbetspartners som leverantörer.

Styrande regelverk för hållbarhet

Folksamgruppen står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk som påverkar hållbarhetsarbetet. Några av dessa är:

- Net Zero Asset Owner Alliance
- Climate Action 100 +
- SWESIF
- Sustainable Finance - EU kommissionens handlingsplan för hållbara finanser
- FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI)
- FN:s Global Compact
- Global Reporting Initiative (GRI)
- The Montreal Carbon Pledge
- Green Bond Principles (GBP)
- Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)

Till grund för allt arbete i Folksamgruppen finns Folksams värderingar: personliga, ansvarstagande och engagerade. Folksam har interna styrdokument i form av policyer, riktlinjer och instruktioner som relaterar till hållbarhetsarbetet. Samtliga styrelser i Folksamgruppen har antagit en hållbarhetspolicy. Policyn har en gemensam grund för samtliga företag, med företagsspecifika inslag. Den anger vad som ska gälla för Folksamgruppens arbete för en hållbar utveckling.

De etiska reglerna är ett av Folksams viktigaste interna regelverk. De omfattar hela verksamheten och anger vilka rättigheter och skyldigheter medarbetarna har att förhålla sig till i olika situationer, inte minst i samspel med företagets omvärld. Folksamgruppen har inte hanterat något bekräftat fall av korruption under 2020.

Några av de andra interna styrdokument som är relaterade till hållbarhetsarbetet är miljöpolicy, klagomålspolicy, inköpsriktlinjer, uppförandekod för leverantörer (med krav gällande mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption och miljö), åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och visseblåsning, resor och möten, arbetsmiljö och diskriminering och trakasserier.

Organisation och styrning inom hållbarhet

Ansvaret för det strategiska hållbarhetsarbetet inom Folksamgruppen är samlat inom enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet. Chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet har det övergripande ansvaret för att samordna, utvärdera och rapportera Folksamgruppens hållbarhetsarbete samt att utgöra stöd för övriga affärsområden och enheter i hållbarhetsrelaterade frågor.

Folksamgruppens Hållbarhetskommitté består av chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet (ordförande), affärsområdeschefen för affärsområde Sak, affärsområdeschefen för affärsområde Liv, chefen för Skador, chefen för Människor och miljöer samt chefen för Marknad och försäljning. Hållbarhetskommitténs uppgift är att bereda verkställande direktörens beslut i hållbarhetsrelaterade frågor så som ambitioner, prioriteringar och mål.

Affärsområdes- och enhetschefer ansvarar för att implementera och bedriva hållbarhetsarbetet inom sina

respektive ansvarsområden i enlighet med hållbarhetspolicy och övriga relevanta styrdokument och beslut. Dotterföretagens vd:ar får via Bolagsforum information om både det strategiska- och operativa hållbarhetsarbetet inom Folksamgruppen. Strategiska beslut fattas i respektive styrelse och hållbarhetsfrågan finns med på de strategiska dagordningarna som sätts för varje kalenderår.

Risker och riskhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten inom Folksamgruppen. Folksams förmåga att uppfylla åtaganden mot kunderna, efterleva legala krav och nå målen för verksamheten påverkas av hur Folksam styr, hanterar och följer upp risker. Det finns därför interna regelverk som reglerar och stödjer en strukturerad och enhetlig riskhantering.

Inom Folksamgruppen kategoriseras risker i tre övergripande kategorier som ingår i företagets riskhanteringssystem. Försäkringsrisker är den första och utgör själva kärnan i ett försäkringsbolag. Den andra kategorin är finansiella risker. Finansiella risker handlar om den ständiga balansgången mellan trygghet och möjlighet till avkastning. Den tredje riskkategorin är verksamhetsrisker som kan uppstå i försäkrings- och finansieringsverksamheten på grund av olika brister i affärsprocesser, informationssystem eller medarbetares förmågor och kompetens.

Samhällets utmaningar i förhållande till hållbar utveckling har en tydlig påverkan på riskbedömningen. Ett exempel är klimatförändringarna som kan ses som vår tids ödesfråga. Vi måste begränsa uppvärmningen till under en och en halv grad för att inte konsekvenserna ska bli alltför svåra för människor, biologiska system och företag. Inom ramen för TCFD-rapporteringen och den egna risk och solvens-bedömningen (ORSA) analyserades ett klimatscenario under 2019, ett scenario där företag med fossila tillgångar kraftigt tappar i värde, inom kategorin finansiella risker. Scenariot analyser ingår som en del i den övergripande riskhanteringsprocessen och riskhanterande åtgärder i form av olika skadeförebyggande åtgärder pågår. De hållbarhetsfrågor Folksam har identifierat som väsentliga har därför ett naturligt riskminimeringsperspektiv i sig.

Väsentliga frågor och målområden

Folksamgruppen har identifierat målområden för hållbarhetsarbetet som utgår ifrån affären och där Folksams möjlighet att påverka är som störst. Vad som är viktigast för kunder och intressenter har också bidragit till urvalet. Folksamgruppens målområden ligger till grund för såväl det strategiska utvecklingsarbetet som för det operativa arbetet med att integrera hållbarhet i erbjudandena, kapital-förvaltningen och den egna verksamheten. Målområdena är

direkt kopplade till sex av FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling, nämligen Hälsa (mål 3), Jämställdhet (mål 5), Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8), Hållbara städer och samhällen (mål 11, speciellt fokus för KPA Pension), Hållbar konsumtion och produktion (mål 12) och Bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Folksam bidrar till målen genom att integrera hållbarhet i företagets affärer, placeringar och hur verksamheten bedrivs. Samtliga styrelser inom Folksamgruppen har mätbara hållbarhetsmål kopplade till målområdena. Framsteg mot målen rapporteras kvartalsvis till styrelserna. Några av målen gäller för samtliga företag inom Folksamgruppen, som målet om att ha nettonollutsläpp från egen verksamhet 2030, att minska koldioxidavtrycket i aktieportföljen, att ha jämställd könsfördelning bland såväl medarbetare som chefer och ledning samt att ha lika lön för lika arbete.

Hälsa: Folksam gynnar god hälsa och motverkar skada

Folksam arbetar hälsofrämjande och skadeförebyggande genom att hjälpa kunderna att välja rätt och förhindra att en skada eller olycka inträffar. Folksamgruppen ska vara en attraktiv arbetsplats som erbjuder en arbetsmiljö som främjar god hälsa, motivation och produktivitet. Folksam genomför årligen en medarbetarundersökning och följer genom den exempelvis engagemang, arbetsmiljö, hälsa och medarbetarskap. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2020:

- Folksamgruppen har ett strategiskt arbetsmiljöarbete och följer upp sjuktal bland medarbetarna. Under 2020 sjönk den totala sjukfrånvaron bland Folksamgruppens medarbetare till 4,6 jämfört mot 2019 då den var 5,0. Långtidsfrånvaron minskade också något.
- Folksamgruppen investerade totalt 2,3 miljarder kronor i obligationer för att lindra de sociala och ekonomiska effekterna av Coronapandemin.
- Folksamgruppen investerade 1 miljard kronor i en ny obligation utgiven av Region Stockholm. Investeringen bidrar till bättre vård och kollektivtrafik i regionen.

Jämställdhet och mångfald: Folksam motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter

Folksam har bedrivit ett aktivt arbete med jämställdhet och mångfald i många år, som ägare genom bolagsstämmor och dialog med företagen men också i den egna verksamheten. Folksam arbetar för en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män på alla nivåer och i alla yrkesgrupper, exempelvis vid rekrytering och vid antagning till våra interna ledarutvecklingsprogram. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2020:

- Folksamgruppen uppfyllde målet om att ha en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män (50/50 ± 5 procent) inom såväl totala medarbetarstyrkan som för chefer och koncernledning. Styrelserna för både Folksam Liv och Folksam Sak har också en jämn könsfördelning inom intervallet (50/50 ± 5 procent)
- Folksam hamnar på förstaplats bland 12 försäkrings- och finansbolag i Nyckeltalsinstitutets jämställdhetsindex Jämix.

Anständiga arbetsvillkor: Folksam arbetar för anständiga arbetsvillkor och för att möjliggöra att alla kan försäkra sig

Tillsammans med fackliga partners arbetar Folksam för att kunderna ska känna sig trygga på sin arbetsplats och hålla ett helt yrkesliv. Det är i nära samarbete, med medlemmarnas behov som utgångsläge, som Folksam utvecklar tjänster och villkor för gruppförsäkringarna. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2020:

- Under året har den uppdaterade uppförandekoden för leverantörer antagits av styrelserna. Koden gäller Folksam samt alla dotterbolag. Syftet med uppdateringen var underlätta uppföljningen genom att konkretisera de krav Folksam ställer på sina leverantörer.
- Folksam investerade 350 miljoner kronor i SEB Impact Opportunity Fund. Fonden är en mikrofinansierad fond som bidrar till ökat ekonomiskt välbefinnande i utvecklingsländer.

Hållbar konsumtion och produktion: Folksam driver på utvecklingen av cirkulär ekonomi och minimerar resursanvändning

Folksam investerar i gröna obligationer kopplade till effektiv resursanvändning och screenar även innehaven utifrån miljö- och klimatkriterier. Folksam strävar efter att verksamhetens processer ska bli mer cirkulära. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2020:

- Folksamgruppen investerade 2,5 miljarder kronor i en grön obligation utgiven av Kommuninvest. Folksamgruppen har därmed totalt investerat cirka 30 miljarder kronor i gröna obligationer.
- Folksamgruppen fortsatte att investera i den gröna skogsfonden Silvestica Green Forest och investerade 1 miljarder kronor under året. Fonden förvaltar och förädlar skogsinnehav ansvarsfullt och hållbart med hög värdetillväxt.

Klimat: Folksam arbetar för ett fossilfritt samhälle

Inom Folksam ses klimatförändringarna som ett hot mot den grundläggande principen om försäkringsbarhet och möjligheten för kunderna att leva i en trygg och hållbar värld. Genom att investera kapital både för att minimera avtryck och för att skapa ett mer klimatsmart samhälle driver Folksam på finansbranschens omställning till fossilfrihet. Folksam minskar påverkan på miljö och klimat i den egna verksamheten genom att effektivisera resurserna inom kontor och förbrukningsmaterial samt minska antalet tjänsteresor. Några konkreta åtgärder och nyckeltal för 2020:

- Tillsammans med några av världens största pensions- och försäkringsbolag ingår Folksamgruppen i alliansen UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance. Alliansens mål är att investeringsportföljerna ska ha nettonollutsläpp av växthusgaser år 2050. Under 2020 har Alliansen fokuserat på att sätta delmål.
- Folksamgruppen har mål om nettonollutsläpp av Co2 för egen verksamhet 2030. Sedan 2020 kvartalsrapporterar Folksam och KPA Co2-utsläpp för intern verksamhet, aktier och fastigheter.
- Koldioxidutsläppen från egen verksamhet minskade kraftigt under 2020. Mycket på grund av digitala möten och att medarbetarna arbetade hemifrån. Utsläppen från flygresor var till exempel 80 procent lägre jämfört med 2019.

För en mer heltäckande beskrivning av arbetet med hållbarhet samt mål och nyckeltal för 2020, se Folksamgruppens Års- och hållbarhetsrapport 2020.

Bolagsstyrningsrapport

Folksam Liv är ett kundägt företag. Att det är kundägt innebär att det inte finns några aktieägare. Det är istället försäkringstagarna som är företagets ägare. Alla försäkringars grundidé är att dela risker. I Folksam delas också vinsten. Överskottet går tillbaka till Folksam Livs kunder, dels via återinvestering i affären, dels via återbäring.

God företagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt. Förtroendet hos lagstiftare och i samhället för att företag agerar ansvarsfullt är avgörande för företagets frihet att förverkliga sina strategier för att skapa värde. En övergripande målsättning med Folsams företagsstyrning är att den ska överensstämma med företagets vision och etiska principer.

Förutom att verka för en god intern företagsstyrning agerar företagen inom Folksamgruppen aktivt genom extern bolagsstyrning. Folksam påverkar andra företag genom sina placeringar för att tillvarata kundernas gemensamma intressen i ägarfrågor. En aktiv bolagsstyrning, såväl internt som externt, ger en ökad avkastning och bidrar till en långsiktigt god utveckling.

Styrelsen ansvarar ytterst för Folksam Livs organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsen som ansvarar för den interna styrningen och kontrollen och som ansvarar för att det finns policyer för det operativa arbetet kring detta.

Styrande regelverk

Styrelsen är ytterst ansvarig för regelefterlevnaden i Folksam Liv medan vd har det operativa ansvaret.

Externa regler

Bolagsstyrningen i Folksam Liv utgår från lagstiftning (främst försäkringsrörelselagen), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt olika rekommendationer såsom Svensk kod för bolagsstyrning och Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag.

Svensk kod för bolagsstyrning, senast reviderad den 1 januari 2020, vänder sig i första hand till företag noterade på en reglerad marknad i Sverige. Koden är i första hand skriven för aktiebolag, men är också relevant för företag som Folksam med ett spritt ägar- och allmänintresse. Koden bygger på principen "följ eller förklara". Företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler, men ska då lämna förklaringar till avvikelserna. Folksam tillämpar koden från och med 2007 med en mindre avvikelse; företagets revisorer granskar inte företagets halvårs- eller niomånadersrapport. Avvikelse från kodens bestämmelser sker med hänsyn till att företaget inte är ett aktiemarknadsföretag.

Folksam Liv bedriver både tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet. För övrig livförsäkringsverksamhet tillämpas Solvens II-reglering och för tjänstepensionsverksamhet övergångsregler. Solvens II-direktivet är ett europeiskt regelverk för försäkringsföretag som syftar till att skapa en enhetlig europeisk försäkringsmarknad med ökat skydd för försäkringstagare.

"Vi lämnar bakom oss ett mycket speciellt år som ställt extra stora krav på engagemang, flexibilitet och anpassning av alla delar av verksamheten. Detta gäller även styrelsens arbete som skett digitalt och på distans. Vårt nya arbetssätt har fungerat bra och har underlättats av att styrelsen har en bra arbetsfördelning och effektiva processer för styrningsrelaterade frågor. Högt på agendan för Folksam Liv står arbetet med omvandlingen till tjänstepensionsföretag, vilket berör samtliga bolag inom livkoncernen. Folksam Liv är ett ömsesidigt bolag som finns till för försäkringstagarna i första hand. Vi i styrelsen följer arbetet noggrant för säkra att det blir så bra som möjligt för våra kunder."

Lars Ericson
Styrelseordförande
Folksam Liv

Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag

Folksam Livs stämma har beslutat att, utöver Svensk kod för bolagsstyrning, även följa "Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag". Nedan följer en redovisning av hur vi följer och tillämpar principerna.

Syfte och medlemsnytta

Folksam Livs övergripande mål är att ha branschens mest nöjda kunder. En förutsättning för att nå målet är att Folksams verksamhet bedrivs utifrån principen att företaget ska finnas till under lång tid framöver och att skapa försäkringslösningar/sparandelösningar som är till nytta för kunderna.

Folksam Liv har identifierat fem strategiska intressentgrupper, vilka är de som har störst påverkan på, och påverkas mest av, verksamheten och de beslut som fattas. Den största av dessa intressentgrupper är Kunder/Ägare. Folksam Liv har löpande dialog med alla intressenter inom ramen för den dagliga verksamheten. Utöver det genomförs regelbundet mätningar för varje strategisk intressentgrupp. Resultatet från dialogerna är en viktig grund för utveckling av företagets fortsatta arbete. För mer information om hur dialogen sker, samt resultat, se Års- och hållbarhetsberättelse sid 30.

Folksam Liv står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk. Några av dessa är FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen, FN:s Global Compact och Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). För närmare beskrivning och fler exempel, se Års- och hållbarhetsberättelse, sidan 72.

Om en kund inte är nöjd med Folksams beslut i ett ärende finns möjlighet att be om omprövning av Folksams kundombudsman. Kundombudsmannen är fristående och gör en opartisk bedömning och kan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut.

Demokratiska processer

I ett kundägt företag som Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder. Försäkringstagarnas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt utövas på stämman genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Ledamöterna utses dels av de organisationer som företräder försäkringstagarna och dels genom direktval av försäkringstagarna.

Försäkringskommittéer är de permanenta organ där Folksam och respektive organisation samarbetar för att lösa trygghetsfrågor för medlemmar. Genom arbetet i en försäkringskommitté skapas möjlighet till insyn och påverkan vad gäller Folksams produktutveckling och verksamheten i övrigt. Försäkringskommittén är rådgivande i frågor som behandlar de försäkringar eller tjänster som parterna har avtalat om, samt i försäkrings- och skadeärenden, när parterna kommit överens om detta. Inflytande och påverkan kan även ske i andra former än i försäkringskommittén – då flera organisationer omfattas av samma eller lika försäk-

ringslösning kan utvecklingsarbetet ske i gemensamma arbetsgrupper.

Styrelsen utvärderar hur bolaget styrs i den årliga styrelseutvärderingen. Varje år hålls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter.

Grundstrukturen i Folksams nuvarande parlamentariska modell tillkom 1958. Till följd av förändringar i omvärld, kundstruktur med mera har det emellertid varit nödvändigt att med jämna mellanrum se över och justera den parlamentariska modellen. De senaste översynerna genomfördes 2012 och 2013. Ambitionen vid alla översyner och justeringar av modellen har varit att över tid säkerställa försäkringstagarnas inflytande på bästa möjliga sätt.

Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande

För ett ömsesidigt försäkringsbolag motsvarar kundernas försäkringspremier de kooperativa bolagens medlemsinsatser. I ett kundägt bolag går vinsten tillbaka till företagets ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller förbättrad service, tjänster och erbjudanden. Folksam Liv strävar efter att skapa värde för kunden i varje del av verksamheten. Det görs genom att ha tydliga strategiska riktlinjer för alla kundmöten.

Produktutveckling: Folksam Liv erbjuder produkter som bidrar till kundernas trygghet genom livets olika skeden. Kunderna ska uppleva att produkterna är enkla att förstå, lätta att förhålla sig till och att de känns viktiga. Folksam Liv utvecklar erbjudandet till kunderna i takt med hur kundbehoven förändras.

Försäljning och marknadsföring: Kontakten med kunderna påverkar deras nöjdhet. I försäljningssammanhang utgår Folksam Liv från varje kunds enskilda behov, upplyser dem om tänkbara alternativ och övertalar aldrig en kund att köpa något den inte behöver. Folksam Liv ska alltid ha ett rådgivande förhållningssätt. Folksams etiska riktlinjer styr oss i det dagliga arbetet.

Service och rådgivning: Digitalisering och förändrade beteenden hos kunderna driver på behovet av nya och förändrade sätt att bedriva verksamheten. Kunderna vill i allt högre grad mötas när och där det passar dem. Utveckling av det digitala kundmötet är därför prioriterat. Oavsett om kundmötet är digitalt eller bemannat ska det vara enkelt att få kontakt och få den hjälp som förväntas. Folksam Liv ger behovsanpassad rådgivning inom försäkringar, pension och långsiktigt sparande och ger även råd om hur skador, brand eller inbrott kan undvikas.

Ansvarsfull kapitalförvaltning: Förvaltningen av kundernas pengar ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. För att nå god riskspridning fördelas investeringarna på olika tillgångsslag och marknader. Folksam Liv är

övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge kunderna en god avkastning. Folksam Livs kompromissar aldrig med den ekonomiska avkastningen, men menar att den avkastning kunderna kan förvänta sig är mer än bara ekonomisk. Folksam Liv tar utgångspunkt i tron på påverkan, ständiga förbättringar och transparens.

En missnöjd kund kan lämna in ett klagomål till Folksam. Folksams klagomålshantering ger möjlighet att fånga upp problem, åtgärda dem och långsiktigt utveckla verksamhet och våra produkter. För kundnöjdhet samt kundernas inflytande, se även "Syfte och medlemsnytta" samt "Demokratiska processer" ovan.

Stämman

Folksam Livs högsta beslutande organ är stämman. Information om stämman publiceras i god tid på www.folksam.se. Där finns även möjlighet att anmäla frågor till stämman. Försäkringstagare har möjlighet att närvara på stämman och anmälan för detta finns även det på webbplatsen. Stämman beslutar om val av styrelseledamöter, styrelseordförande och revisorer. Valberedningens förslag till val av stämмоordförande finns med i kallelsen till stämman. För granskning av företagets verksamhet och interna kontroll ur ett kund- och ägarperspektiv, utses även tre lekman-narevisorer, vilka avger sin rapport på stämman. Stämmohandlingar publiceras på webbplatsen efter genomförd stämma.

Valberedningen

Valberedningen är stämmans organ med uppgift att bereda stämmans beslut i val- och arvodesfrågor i enlighet med bolagsordningen och med hänsyn till samtliga kundgrupper som finns representerade på bolagsstämman. Valberedningens sammansättning och den process som ska tillämpas för arbetet regleras i en instruktion för valberedningen. Valberedningens huvudsakliga uppgift är att utarbeta förslag till val av stämмоordförande, styrelseledamöter och styrelseordförande. Förslag ska även lämnas på val av valanordnare (med ansvar för direktval till stämman) revisorer, lekmannarevisorer och kundombudsman. Vidare ska förslag lämnas på ersättningar till stämмоordförande, fullmäktigeledamöter, styrelsens ordförande och vice ordförande, styrelseledamöter, ledamöter i styrelsens utskott, valanordnare, revisorer/revisionsbyrå och lekmannarevisorer.

Fullmäktigeledamöter och de organisationer som utser dessa får nominera styrelseledamöter till valberedningen. Information om detta finns på www.folksam.se. Där finns även möjlighet att lämna förslag till valberedningen.

Styrelsen

I ett kundägt företag som Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder. Folksam Livs/Folksam Saks styrelse har tolv ledamöter inklusive styrelseordförande. Utöver det utses även arbetstagarrepresentanter. I valberedningens arbete med förslag till styrelseledamöter beaktas den samlade kompetens och erfarenhet som svarar upp mot företagets totala behov. Varje år hålls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter. För information om styrelseledamöter samt deras samlade kompetens, se sid 45.

Styrelsen gör en årlig utvärdering av styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. Resultatet rapporteras och diskuteras på styrelsemötet i december. Rapporten delges därefter även valberedningen.

Ersättning till ledande befattningshavare

Folksam Livs och Folksam Saks gemensamma ersättningsutskott bereder och lämnar förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och ledamöter i koncernledningen. Principerna fastställs av styrelserna och godkänns av respektive stämma.

Interna regelverk

Utöver de externa regelverken finns interna styrande regelverk som fastställts av stämman, styrelse eller vd. Styrande regelverk utgörs främst av policyer och riktlinjer. Företagsstyrningssystemet formaliseras främst genom företagsstyrningspolicyn och företagsstyrningsriktlinjerna. Därtill tillkommer ett antal andra interna styrdokument i form av strategidokument (planerande dokument) respektive andra interna regelverk. Exempel på planerande dokument är affärsplanen och planen för riskkontroll.

De interna styrande regelverken genomgår en årlig översyn och uppdateras löpande vid behov. Alla styrande regelverk har en utsedd regelverksägare och minst en regelverksspecialist.

Exempel på interna regelverk

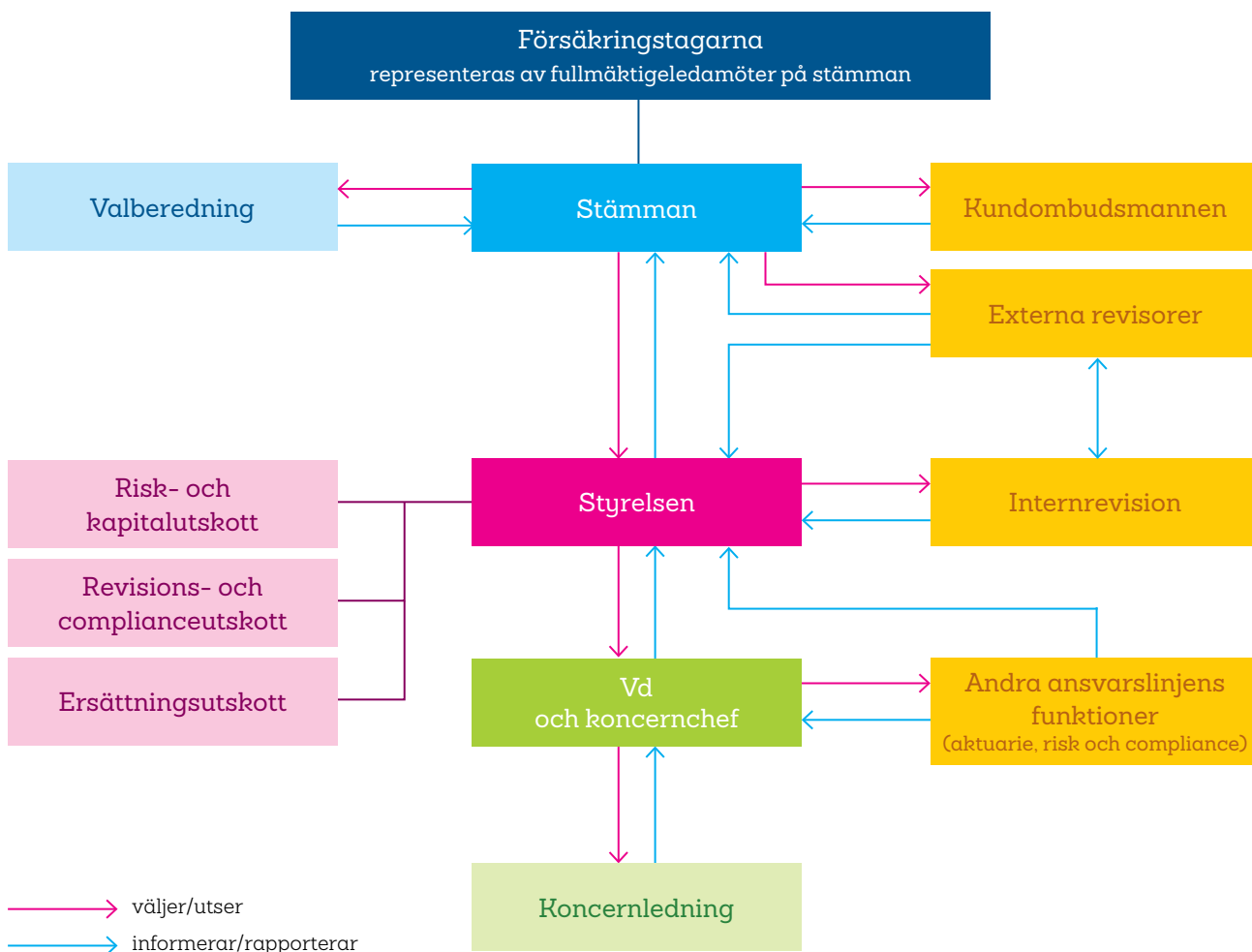
Bolagsordningen anger, tillsammans med lagstiftningen, verksamhetens ramar och ger en beskrivning av företaget och hur det ska styras. Stämmans sammansättning och ansvar framgår av bolagsordningen. Stämman beslutar om ändring av bolagsordningen. Ett beslut att ändra bolagsordningen är, i enlighet med försäkringsrörelselagen, giltigt om två tredjedelar av samtliga röstande förenat sig om det.

I arbetsordning för styrelsen tydliggörs styrelsens och styrelseordförandens ansvar. Här finns även regler för styrelsens utskott, deras sammanträden och deras sammansättning. Styrelsen beslutar även om instruktion för vd. Styrelsen fastställer företagsstyrningspolicyn som omfattar områden som företags-

styrningssystem, strategi- och affärsplanering, riskhanteringssystem, internkontrollsystem, intressekonflikter, externrapportering, kontinuitet och säkerhet med flera. Bland de regelverk som fastställs av styrelsen ingår även etiska regler, konkurrens-policy, försäkringspolicy, kapitalhanteringspolicy, ersättningspolicy med flera.

Struktur bolagsstyrning

Bilden nedan visar strukturen för de övergripande styrande organen i Folksam Liv; stämman, styrelse och vd (tillika koncernchef). Eftersom Folksam Liv är ett kundägt företag finns det inte några aktieägare. På stämman företräds kunderna av fullmäktigeledamöter. Folksam Liv tillämpar därför kodens bestämmelser om aktieägare på fullmäktigeledamöterna.

Stämman

Folksam Livs högsta beslutande organ är stämman. Enligt bolagsordningen är försäkringstagarna i Folksam Liv delägare. Försäkringstagarnas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt utövas på stämman genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Ledamöterna utses dels av de organisationer som företräder försäkringstagarna och dels genom direktval av försäkringstagarna (där valet genomförs av särskilt utsedd val-anordnare). Försäkringstagarna representeras av 75 fullmäktigeledamöter och mandatfördelningen baseras på antal försäkringstagare, premievolym och strategisk betydelse för respektive kundgrupp och finns reglerad i bolagsordningen.

Enligt bolagsordningen ska ordinarie stämman hållas årligen under andra kalenderkvartalet. Under 2020 hölls stämman den 16 april i Stockholm, samt digitalt. Stämman fastställer resultat- och balansräkningar, tar beslut om disposition av resultat samt beslutar om styrelseledamöterna och vd får ansvarsfrihet för verksamhetsårets förvaltning.

Stämman beslutar om val av styrelseledamöter, styrelseordförande samt revisorer. Stämman fastställer även arvoden för dessa. Principer för ersättning och anställningsvillkor för vd och övriga ledamöter i koncernledningen fastställs också av stämman. Mer information om stämman finns på www.folksam.se

Mandatfördelning Folksam Livs stämman

Valberedning

Valberedningen är stämmans organ med uppgift att bereda stämmans beslut i val- och arvodesfrågor i enlighet med bolagsordningen. Valberedningen ska bestå av fyra ledamöter som

utses av ordinarie stämman för en mandatperiod på ett år. Valberedningens sammansättning och den process som ska tillämpas för arbetet regleras i en instruktion för valberedningen.

Valberedningens huvudsakliga uppgift är att utarbeta förslag till val av stämмоordförande, styrelseledamöter och styrelseordförande. Förslag ska även lämnas på val av valanordnare (med ansvar för direktval till stämman), revisorer, lekman-revisorer och kundombudsman. Vidare ska förslag lämnas på ersättningar till stämмоordförande, fullmäktigeledamöter, styrelsens ordförande och vice ordförande, styrelseledamöter, ledamöter i styrelsens utskott, valanordnare, revisorer/revisionsbyrå och lekman-revisorer.

Fullmäktigeledamöter och de organisationer som utser dessa får nominera styrelseledamöter till valberedningen. Information om detta finns på www.folksam.se. Valberedning vald fram till och med 2021 års stämman består av Ella Niia (ordförande), Torbjörn Bredin, Tommy Ohlström och Robert Söderhjelm.

Styrelse

Stämman utser styrelsen som ansvarar för Folksam Livs övergripande organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter inom de ramar som stämman och externa regelverk ger. I ett kundägt företag som Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarna både som ägare och kunder. Folksam Livs styrelse har tolv ledamöter inklusive styrelseordförande.

I valberedningens arbete med förslag till styrelseledamöter beaktas den samlade kompetens och erfarenhet som svarar upp mot företagets totala behov. För Folksam Liv ska styrelsen exempelvis ha kompetens inom områden som: försäkrings- och finansmarknad, affärsstrategier och affärsmodeller, företagsstyrning, finansiell analys, aktuariell analys, regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten samt kundkännedom. Valberedningen ska utöver kravet på mångsidighet och bredd i styrelsen eftersträva en jämn könsfördelning. Vid stämman 2020 valdes sex kvinnor samt sex män till Folksam Livs styrelse. Enligt koden ska majoriteten av de stämموvalda styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledningen. Enligt valberedningen uppfyller samtliga ledamöter förutsättningar för sådant oberoende.

Styrelsen fastställer årligen dels en arbetsordning, dels en så kallad strategisk dagordning. Syftet med dessa handlingar är att skapa ett effektivt styrelsearbete genom att bland annat bestämma när under året olika ämnesområden ska behandlas.

Styrelsens övergripande uppgift är att för kundernas räkning förvalta företagets angelägenheter. Styrelsen ska bland annat se till att Folksam Livs organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och företagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Vidare ska styrelsen fortlöpande kontrollera företagets ekonomiska situation vilken regelbundet ska rapporteras till styrelsen. Det är styrelsen som utser företagets vd samt vice vd.

Styrelsens arbete

Under året hölls åtta styrelsemöten. Styrelsens utskott; risk- och kapitalutskottet hade sex sammanträden, revisions- och complianceutskottet sju sammanträden och ersättningsutskottet åtta sammanträden. Inför varje ordinarie sammanträde har styrelsen fått en skriftlig rapport av vd, vilken behandlat viktiga händelser i Folksam, men också i branschen i övrigt.

I enlighet med en strategisk dagordning har styrelsen under året bland annat behandlat följande: kontinuerligt följt upp förverkligandet av ett antal strategiska mål, egen risk- och solvensbedömning (ORSA), finansiella rapporter, kvartalsrapporter, affärsplan, budget och prognosrapporter, Solvens II-rapportering, genomgång av dotterföretagens verksamheter och ekonomi, omvärlds- och konkurrentanalyser, intressekonflikter, aktuarierapporter, compliancerapporter, riskrapporter, internrevisionsrapporter, fastställt ett återförsäkringsprogram, genomfört en årlig regelverksgenomgång av samtliga av styrelsen fastställda regelverk, fastställt ett belöningsprogram samt sammanträtt med den externa revisorn.

På samtliga ordinarie styrelsemöten finns tid avsatt för fördjupning. Det kan dels utgöras av de fasta temaområden som styrelsen fastställt, dels av ad hoc anmälda fördjupningsfrågor under året. För att få tillfälle att diskutera strategiska och framåtblickande frågor mer ingående genomför styrelsen under året även ett seminarium. Seminariet 2020 hölls digitalt med anledning av Corona och var även kortare än vanligt. På seminariet föredrogs en makroekonomisk analys av en extern föreläsare och därefter följde en fördjupning av tjänstepensionsregleringen. I oktober hölls en gemensam styrelseutbildning för nyvalda styrelseledamöter i moderföretagen samt i försäkringsdotterföretagen inom Folksamgruppen. Utbildningen behandlade bland annat Folksams verksamhet, organisation och styrning samt betydelsefulla lagregler och det styrelseansvar som följer av dessa regler.

Under året hölls två möten för samtliga styrelseordföranden inom Folksam Liv-gruppen för att åstadkomma en bättre samverkan med dotterföretagen vad gäller egen risk- och solvensbedömning där föreslagna scenarier och efterföljande resultat diskuterades. Genomgång skedde även av de kapitalkvoter som under året rapporterats till Finansinspektionen. Ordförandena i risk- och kapitalutskott, för de företag som har detta, deltog också.

Enligt koden ska styrelsen årligen utvärdera styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. En sådan utvärdering har under november genomförts i form av en webbenkät. Utvärderingen omfattar områden som "kunskap och kompetens" (dels avseende styrelsen som helhet, dels avseende de enskilda ledamöterna), "styrelsearbete och möten" samt "roller och samarbeten". Resultatet rapporterades och diskuterades på styrelsemötet i december. Rapporten delgavs därefter även valberedningen.

Styrelsens arbetsfördelning

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska en bolagsstyrningsrapport innehålla uppgifter om det finns, alternativt saknas, en särskild arbetsfördelning i styrelsen. Styrelsen kan inte delegera sitt ansvar men den kan utse utskott som bereder frågor inom ett visst område. Utskottens sammansättning, ansvar och befogenheter med mera regleras i styrelsens arbetsordning.

Risk- och kapitalutskott

Utskottet bistår styrelsen i dess arbete med riskhantering, solvenskrav och kapitalbehov och bidrar därigenom till att utveckla Folksam Liv och Liv-gruppens samlade hantering av nämnda områden.

Utskottet bedömer löpande företagets och gruppens samlade riskbild samt utfallet av risktagandet, och inför styrelsens beslut:

- Lämnar rekommendationer och åtgärdsförslag för företagets och gruppens risk- och kapitalstyrning.
- Bedömer och lämnar förslag på processer, metoder och modeller gällande risk- och kapitalfrågor.
- Utvärderar företagets och gruppens egen risk- och solvensbedömning.
- Utvärderar alternativa scenarier relaterade till företagets och gruppens egen risk- och solvensbedömning.
- Bedömer förslag till återförsäkringsprogram.
- Bereder styrande regelverk; placeringspolicy, försäkringspolicy samt relevanta delar av företagsstyrningspolicy.
- Behandlar frågor som rör tilldelning av återbäring.

Utskottet består av tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är: Cecilia Hermansson (ordförande), Göran Arrius och Lars Ericson. Vid mötena närvarar även vd, chefen för Affärsområde Liv, Strategisk rådgivare Liv, chefen för Ekonomi och Finans tillika CFO, ansvarig för riskhanteringsfunktion, ansvarig för aktuariefunktion, chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet, samt chefen för Internrevision.

Revisions- och complianceutskott

Utskottets huvudsyfte är att bistå styrelsen i att fullgöra dess skyldigheter och ansvar för den finansiella rapporteringen samt den interna styrningen och kontrollen i moderföretaget samt i dotterföretagen.

På uppdrag av styrelsen har utskottet följande uppgifter, att:

- Säkerställa den finansiella rapporteringen.
- Bedöma den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhanteringen.
- Bedöma regelefterlevnaden.
- Utvärdera kvaliteten på intern- och externrevision inklusive övervakningar av externrevisionens opartiskhet.

Utskottet består av tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är: Britt Hansson (ordförande), Lars-Inge Larsson och Mikael Åbom. Vid mötena närvarar även vd, chefen för Internrevision, chefen för Compliancefunktionen samt CFO. Även externrevisorn deltar vid vissa möten.

Ersättningsutskott

Ersättningsutskottet är gemensamt för Folksam Liv och Folksam Sak med ledamöter från båda styrelserna. Utskottet bereder och lämnar till respektive företags styrelse förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och ledamöter i koncernledningen. Utskottet säkerställer att Folksams ersättningspolicy bereds och följs upp.

Principerna fastställs av styrelserna och godkänns därefter av respektive stämma. Utskottet lämnar, mot bakgrund av dessa principer, även förslag till respektive styrelse om avtal om lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor för vd och för ledamöterna i koncernledningen. Utskottet beslutar även om lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor för chefen för Internrevision. Vid somliga tillfällen konsulterar vd utskottet i frågor som rör annan personals lön, andra ersättningsförmåner och övriga anställningsvillkor.

Ledamöter är: Ulf Andersson (ordförande i ersättningsutskottet och styrelseledamot i Folksam Sak), Lars Ericson (styrelseordförande i Folksam Liv) och Eva Nordström (styrelseledamot i Folksam Liv).

Styrelsens samlade kompetens

Styrelsen och styrelseledamöterna ska, såväl ur ett helhetsperspektiv som enskilt, uppfylla de kompetenskrav som ställs i gällande regelverk, samt ha kunskap och erfarenhet som är relevant utifrån verksamhetens karaktär och inriktning. För att säkerställa detta gör valberedningen varje år en lämplighetsprövning av styrelsen och styrelseledamöterna.

Område

- Försäkrings- och finansmarknad
- Affärsstrategier och affärsmodeller
- Företagsstyrning
- Finansiell analys
- Aktuariell analys
- Regler för den tillståndspliktiga verksamheten
- Kunskap eller erfarenhet för att leda verksamheten
- Kunskap om regelverk
- Kunskap om försäkringsmarknaden
- Kunskap om försäkringar

Styrelse Folksam Liv

Lars Ericson

Styrelseordförande sedan 2017.
Invald 2015. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Vd KF Stockholm. Styrelseledamot i Coop Sverige, samt i Coop Butiker och Stormarknader. Ledamot i valberedningen för Atrium Ljungberg och ordförande i valberedningen för RNB. Ledamot i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv, samt i Folksam ersättningsutskott.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseordförande i MedMera Bank. Ledamot i Folksam valberedning. Styrelseledamot för Ambulanssjukvården i Stockholm, samt Folk-tandvården i Stockholms län. Affärsområdes- och marknadschef i Swedbank och kommunalråd Tyresö kommun.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Göran Arrius

Ledamot
Invald 2013. Född 1959.

Nuvarande uppdrag

Ordförande Saco. Styrelseordförande Akademikernas a-kassa (AEA). Styrelseordförande Folk och Försvar. Ledamot i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande i Jusek. Ordförande i Saco-för-eningen på SEB. Arbetstagarrepresentant i styrelsen för SEB. Styrelseledamot i Första AP-fonden.

Utbildning

Examen Militärhögskolan. Officersexamen Kungliga Sjökrigsskolan.

Robert Eriksson

Ledamot
Invald 2020. Född 1967.

Nuvarande uppdrag

Ekonomichef på Svenska Kommunalarbete-reförbundet. Ledamot i Folksam/Kommunals försäkringskommitté. Suppleant i Kommunals pensionsstiftelser. Styrelseledamot i Arena Idé Kapital, Kommunalarbetaren i Sverige samt Fastighetsbolaget Polstjärnan.

Urval av tidigare uppdrag

Ekonomichef samt IT-ansvarig för GS-facket och dess förenings Union to union. Internbanks-ansvarig Postnord.

Utbildning

Civilekonom, Stockholms universitet. Certifierad controller, FAR.

Britt Hansson

Ledamot
Invald 2015. Född 1966.

Nuvarande uppdrag

Vd och koncernchef OK ekonomisk förening. Styrelseledamot i KF, OKQ8, OKQ8 Bank, Bra Bil Sverige samt Premia. Ordförande i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Skandinavisk direktör för HR, Integration, IT och Inköp på OKQ8. Finansdirektör OKQ8. Vd för OKQ8 Bank. Nordisk CFO Svenska McDonald's. Styrelseledamot i Arithma Shared Service, Petrolia Företagsekonomiska föreningen samt Apotek Produktion och Laboratorier.

Utbildning

Civilekonomexamen Högskolan i Örebro. Ledarskapsutbildning Ashridge Business School. Authentic Leadership Development Harvard Business School.

Cecilia Hermansson

Ledamot
Invald 2015. Född 1962.

Nuvarande uppdrag

Forskare och lärare, KTH. Konsult inom national- och företagsekonomi. Seniorekonom, Swedbank. Ledamot i styrelserna för Creades, HUI, IVA, WaterAid. Medlem i Handelsns Ekonomiska råd och vice ordförande i Klimat-politiska rådet. Ordförande i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Chefekonom, Swedbank, Tf departementsråd, Finansdepartementet. Makroekonom på Sida och svenska ambassaden, Nairobi. Ledamot i Finanspolitiska rådet. Ordförande i Industrins ekonomiska råd, ledamot Medlingsinstitutets insynsråd.

Utbildning

Ekonomie doktor inom bank och finans KTH. Civilekonom Handelshögskolan.

Lars-Inge Larsson

Ledamot
Invald 2015. Född 1946.

Nuvarande uppdrag

Förbundskassör Svenska Kommunal Pensionärernas Förbund. Ordförande i försäkringskommittén SKPF/Folksam. Lotteriföreståndare för rikslotteriet Guldskanten. Styrelseledamot i Nordiska Samarabetskommittén. Ledamot i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Bakgrund inom företagsekonomi och analys, samt ekonomistyrning vid Företagsekonomiska Institutet. Företagsekonom på Svenska Kommunalarbete-reförbundet, samt på Kommunals A-kassa. Kanslichef på Svenska Fabriksarbetare-förbundet. Internrevisor SEKO. Externrevisor Svenska Livsmedels-arbetareförbundet.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Britta Lejon

Ledamot
Invald 2019. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Ordförande fackförbundet ST. Vice ordförande i Trygghetsstiftelsen.

Urval av tidigare uppdrag

Riksdagsledamot. Ledamot i Arbetsmarknadsutskottet. Vice ordförande Justitieutskottet. Demokrati- och förvaltningsminister. Ungdomsminister, samt Konsumentminister. Styrelseledamot i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag.

Utbildning

Kulturvetarlinjen Stockholms universitet. Studier i statsvetenskap, företagsekonomi och nationalekonomi Lunds universitet.

Johan Lindholm

Ledamot
Invald 2017. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Byggnadsarbetareförbundet. Styrelseledamot LO. Styrelseordförande Riksborgen. Ordförande Nordiska bygg- och träarbetarefederationen (NBTF) samt President i den europeiska motsvarigheten EBTF. Styrelseledamot världsfederationen Building and Wood Worker's international (BWI/BTD).

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande Riksborgen Bospar. Vice ordförande Byggnads A-kassa. Styrelseledamot i Byggnads solidaritetsfond, Polstjärnan fastighetsbolag, samt i A-kassornas samorganisation.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Eva Nordström

Ledamot
Invald 2017. Född 1969.

Nuvarande uppdrag

Vd Stockholms Kooperativa Bostadsförening (SKB). Ledamot i Folksam ersättningsutskott.

Urval av tidigare uppdrag

Näringspolitisk chef på arbetsgivarföreningen KFO. Vd för HSB Riksförbund. Styrelseledamot för mäklarbyrån Husman-Hagberg, HSB Stockholm, HSB Norr, samt Stiftelsen HSB:s garantifond. Ordförande för tankesmedjan Sektor3.

Utbildning

Examen Grundskolläraryr utbildning Ma/NO Luleå Tekniska Universitet.

Elisabeth Brandt Ygeman

Ledamot
Invald 2016. Född 1970.

Nuvarande uppdrag

Förste vice ordförande Handelsanställdas förbund. Styrelseledamot Bantorget förvaltning. Handelsanställdas a-kassa, samt Runö folkhögskola och utvecklingscentrum.

Urval av tidigare uppdrag

Förbundssekreterare på Handelsanställdas förbund. Valledare och ombudsman LO. Styrelseledamot och chef för LO-distriktet Stockholms län. Ledamot kommunalfullmäktige Stockholm. Styrelseordförande Folkets Hus. Styrelsesuppleant Stockholm Globe Arena Fastigheter.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Mikael Åbom

Ledamot
Invald 2017. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Vd och koncernchef Fonus. Ledamot i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Affärschef för Svenska Golf förbundet. Vd för Martin Olsson Restauranghandel, Hall-Miba, Vivo och D&D Närhandel. Marknadschef Dagab. Styrelseledamot Electrolux Home.

Utbildning

Företagsredovisning, Administration & management Stockholms Universitet.

Johanna Jaara Åstrand

Vice ordförande
Invald 2018. Född 1974.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Lärarförbundet. Styrelseordförande Lärarförbundets Placeringsråd. Styrelseledamot Education International (EI). Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR) samt ledamot i OFR konfliktutskott. Stämmoderant PTK.

Urval av tidigare uppdrag

Ledamot i förbundsstyrelsen Lärarförbundet, i Rådet för kompetens och utveckling Lärarförbundet, samt i Svenska Lärarförsäkringar. Styrelseordförande för Nordiska Lärarorganisationens samråd (NLS).

Utbildning

Läraryr utbildning Umeå Universitet.

Arbetstagarrepresentanter

Anders Johansson

Arbetstagarrepresentant sedan 2007.
Född 1960.

Utsedd av
Forena Folksam.

Anställd i Folksam sedan
1989.

Susanna Järnek

Arbetstagarrepresentant sedan 2012.
Född 1968.

Utsedd av
Akademikerföreningen inom Folksam.

Anställd i Folksam sedan
1999.

Mikael Täll

Arbetstagarrepresentant sedan 2014.
Född 1956.

Utsedd av
Handelsanställdas förbund.

Anställd i Folksam sedan
2010.

Närvaro på styrelsemöten och styrelsens utskott 2020					
Namn	Funktion i styrelsen	Styrelsemöten ¹⁾	Ersättnings-utskott ²⁾	Revisions- & compliance-utskott	Risk- & kapitalutskott
Lars Ericson	ordförande	9 av 9	7 av 8	-	6 av 6
Johanna Jaara Åstrand	vice ordf.	9 av 9	-	-	-
Göran Arrius	ledamot	9 av 9	-	-	6 av 6
Robert Eriksson ³⁾	ledamot	7 av 9	-	-	-
Britt Hansson ⁴⁾	ledamot	9 av 9	-	7 av 7	-
Cecilia Hermansson ⁵⁾	ledamot	9 av 9	-	-	6 av 6
Lars-Inge Larsson	ledamot	9 av 9	-	7 av 7	-
Britta Lejon	ledamot	8 av 9	-	-	-
Johan Lindholm	ledamot	9 av 9	-	-	-
Eva Nordström	ledamot	9 av 9	8 av 8	-	-
Elisabeth Brandt Ygeman	ledamot	9 av 9	-	-	-
Mikael Åbom	ledamot	9 av 9	-	7 av 7	-
Anders L Johansson	personalrepr.	9 av 9	-	-	-
Susanna Järnek	personalrepr.	9 av 9	-	-	-
Mikael Täll	personalrepr.	9 av 9	-	-	-
Ulf Andersson ⁶⁾	-	-	8 av 8	-	-

¹⁾ Ordinarie möten, konstituerande möte och ett extra styrelsemöte. Därutöver har det hållits ett seminarium, två ORSA-möten (egen risk- och solvensbedömning) där enbart ordförande närvarar, en utbildning i livförsäkringsteknik samt introduktionsutbildning för nyvalda ledamöter.

²⁾ Gemensamt utskott för Folksam Liv och Folksam Sak

³⁾ Valdes in vid stämman

⁴⁾ Ordförande i Revisions- och complianceutskottet

⁵⁾ Ordförande i Risk- och kapitalutskottet

⁶⁾ Styrelseledamot i Folksam Sak och ordförande i ersättningsutskottet

Ersättning till styrelsens ledamöter

Stämman beslutar om styrelsens arvoden vilka består av dels ett årsarvode, dels ett sammanträdesarvode

Årsarvoden beslutade av stämman 2020:

Styrelseordförande	203 200 kr
Vice styrelseordförande	109 800 kr
Övriga styrelseledamöter	77 900 kr
Ordförande i Risk- och kapitalutskott	78 000 kr
Ledamöter i Risk- och kapitalutskott	48 200 kr
Ordförande i Revisions- och complianceutskott	78 000 kr
Ledamöter i Revisions- och complianceutskott	48 200 kr
Ledamöter i Ersättningsutskott	18 850 kr

Sammanträdesarvode beslutade av stämman 2020:

Samtliga ovan utom ledamöter i Ersättningsutskottet	8 000 kr
Ledamöter i Ersättningsutskottet (gemensamt med Folksam Sak) - arvudet avser Folksam Livs andel	4 000 kr

Se även not 53 (Medelantal anställda samt löner och ersättningar) för uppgift om årets totala arvodesutbetalningar.

Centrala funktioner

Inom Folksam följer risk- och kontrollorganisationen en modell med tre ansvarslinjer vilket beskrivs i not 2 "Upplysningar om risker" avsnitt "Risk- och kontrollorganisation".

Utöver de tre ansvarslinjerna utser stämman revisionsföretag och lekmannarevisorer som granskar Folksam Livs årsredovisning inklusive bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och vd:s förvaltning (externrevision).

Riskhanteringsfunktionen och Aktuariefunktionen inom Folksam Liv har organiserats i en gemensam avdelning, medan Compliancefunktionen utgör en egen avdelning. Dessa funktioner är skilda från motsvarande enheter och funktioner i Folksam Sak-gruppen och fristående från den operativa verksamheten. Funktionerna är underställda vd men är även ålagda att rapportera direkt till styrelsen.

Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen ansvarar bland annat för att utveckla och förvalta (normera) riskhanteringssystemet samt stödja första ansvarslinjen i att genomföra riskhantering effektivt. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för företagets riskhanteringsfunktion, tillika chef för Risk- och aktuariefunktionen Liv, är Bent Malmjö.

Compliancefunktion

Compliancefunktionen ansvarar bland annat för att identifiera, övervaka och rapportera risker kopplat till externa eller interna regler för den tillståndspliktiga försäkringsverksamheten. Compliancefunktionen kontrollerar, följer upp och utvärderar regelefterlevnaden i verksamheten samt utgör ett stöd för verksamheten och företagets ledning i frågeställningar rörande efterlevnad och förändring av försäkringsrörelselagen och lagen om försäkringsdistribution. Compliancefunktionen ger också råd och stöd avseende etikfrågor. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Chef för Compliancefunktionen, tillika ansvarig för regelefterlevnaden i företaget, är Anders Hjelm.

Aktuariefunktion

Aktuariefunktionen ansvarar för att samordna de försäkrings tekniska beräkningarna, vilket bland annat innebär att säkerställa lämpligheten i använda metoder och antaganden samt att validera kvaliteten i beräkningar och underliggande data. Aktuariefunktionen ansvarar också för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Aktuariefunktionen är normgivande på det aktuariella området och har en stödjande roll gentemot övriga aktuariella resurser i företaget. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för Aktuariefunktionen för Folksam Liv, samt ansvarig aktuarie för tjänstepensionsverksamheten i företaget, är Susanna Rahnster.

Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande verksamhet. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera systemet för intern kontroll och andra delar av företagsstyrningssystemet samt lämna råd och synpunkter på desamma i syfte att bidra till ökad effektivitet i riskhantering, intern kontroll samt ledningsprocesser.

Internrevisionen är direkt underställd och rapporterar till styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med intern kontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bland annat framgår av det internationella ramverket, International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i Policy för Internrevision. Joni Heinonen är internrevisionschef, tillika ansvarig för funktionen Internrevision, för Folksam Liv med dotterföretag.

Externa revisorer

Stämman utser en auktoriserad revisor alternativt ett registrerat revisionsföretag för granskning av årsredovisning och räkenskaper samt vd:s förvaltning. För granskning av företagets verksamhet och interna kontroll utses även tre lekmannarevisorer. Mandatperioden är för samtliga ett år. Stämman 2020 valde Ernst & Young AB som företagets revisionsbyrå. Huvudansvarig revisor är Daniel Eriksson. Därutöver valdes Hans Eklund, Lasse Thörn och Leif Hansson till lekmannarevisorer.

Kundombudsmannen

En kund som är missnöjd med Folksams beslut i ett försäkrings-, sparande- eller skadeärende erbjuds ett snabbt, enkelt och kostnadsfritt omprövningsförfarande. Kundombudsmannen är fristående, ställer höga krav på kvalitet och har rätt att rekommendera ändringar i ärenden som anmälts för prövning. Kundombudsmannen har dessutom rätt att föreslå förbättringar i Folksams försäkrings-, sparande- och skadeverksamhet samt verka som intern remissinstans. Rapportering sker direkt till stämman. Stämman utser Kundombudsman för en period om tre år samt fastställer instruktion för denne. Björn Siljeholm är utsedd till Folksam Livs kundombudsman till och med stämman 2022.

Operativ organisation

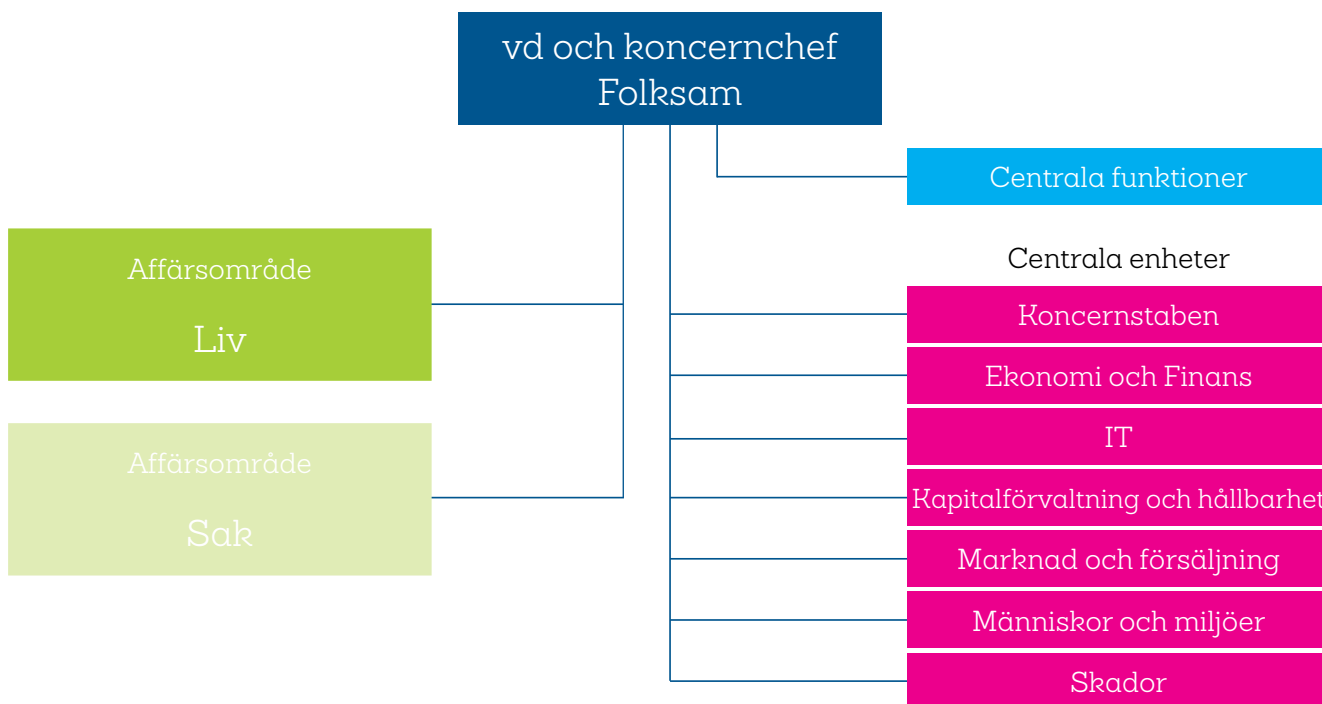
Folksam Liv-gruppen och Folksam Sak-gruppen har en gemensam operativ organisation. Moderföretagen Folksam Liv och Folksam Sak har en gemensam ledningsgrupp benämnd Koncernledningen. Vd utser de ledamöter som ingår i denna och som ansvarar för olika delar av verksamheten.

Till följd av den gemensamma operativa organisationen är vissa enheter och funktioner gemensamma med andra företag inom Folksamgruppen. Frågor rörande den gemensamma organisationen behandlas i Folksams Bolagsforum, vilket omfattar vd i de dotterföretag som är parter i Folksams Multipartsavtal (ett avtal avseende organisatorisk samverkan mellan företag inom Folksam Liv-gruppen och företag inom Folksam Sak-gruppen).

Folksam Liv har ett affärsområde, Affärsområde Liv. Affärsområdet ansvarar för att hantera och utveckla den affär som avser försäkring riktad mot kollektivavtalsparterna på den svenska arbetsmarknaden, samt för att hantera och utveckla den affär som avser partnersamarbete. Affärsområdet ansvarar även för att hantera

och utveckla den affär som avser individuell försäkring riktad mot privatpersoner och företag. Chefen för affärsområdet disponerar över de samlade resurserna inom affärsområdet, samt svarar för processerna och har det yttersta ansvaret för ledningsarbetet inom affärsområdet. Affärsområdeschefen är ansvarig för den verksamhet som bedrivs inom affärsområdet och har ett resultat och lönsamhetsansvar för företagets verksamhet, samt ägaransvar för dotterföretagen. Chefen för affärsområdet har därtill ett särskilt ansvar att bevaka Folksam Livs ekonomiska intressen.

Därutöver finns sju centrala enheter. Den övergripande organisationen, med bland annat affärsområden och centrala enheter, fastställs i företagsstyrningspolicyn, medan ansvarsområden för dessa framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. För dotterföretagen finns dessutom ägardirektiv formulerade, vilka anger i vilken riktning ägaren önskar att respektive företag ska styras och ledas.

Förändringar i koncernledningen

- Linn Edström Larsson utsågs i september till Folksams CFO. Hon var sedan den 1 mars tillförordnad CFO efter att Jesper Andersson lämnat Folksam.
- Bolagsforum är vårt forum för samordning av bolagsgemensamma frågor. Med anledning av det lämnar KPA Pensions vd koncernledningen och ingår i bolagsforum med vd:ar för övriga dotterbolag.

Folksamgruppen

koncernledning

Ylva Wessén

Vd och koncernchef

Född 1970.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseordförande i KPA AB, samt i Folksam Forskningsstiftelse. Styrelseledamot i We effect. Ledamot i Svensk försäkrings styrelse, samt nomineringskommitté. Styrelseledamot och ledamot av Executive Committee, ICMIF.

Tidigare uppdrag

Vice vd och chef Koncernstaben, Folksam. Chef för Governance, Risk och Compliance, Folksam. Bolagsjurist och försäkringsjurist, Folksam. Advokat, Lindhs DLA Nordic. Biträdande jurist, Hågglund & Ramm-Ericsson.

Utbildning

Jur kand, Stockholms universitet.

Michael Kjeller

Chef Kapitalförvaltning och hållbarhet

Vice vd från februari 2020

Född 1964.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i UN-Convened Net Zero Asset Owner Alliance.

Tidigare uppdrag

Olika befattningar inom Folksam sedan 1988, bland annat vd på KPA Kapitalförvaltning AB 2000-2001.

Utbildning

Fil kand i matematisk statistik/matematik, Uppsala universitet.

Linn Edström Larsson

CFO

Född 1976.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag.

Tidigare uppdrag

Transformation Program Manager, Tele2. Strategiska projekt, Carnegie Investment Bank. Nordic integration and business manager, Royal Bank of Scotland.

Utbildning

Fil Mag i Nationalekonomi och Fil Kand i Engelska, Stockholms universitet.

Pernilla Glad

Chef Människor och miljöer

Född 1967.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Tidigare uppdrag

HR-direktör Region Stockholm. Personal-direktör Regeringskansliet. Senior Vice President HR Nasdaq samt chefstjänster inom HR på Tredje AP-Fonden, Hemsö Fastighet samt Vattenfall.

Utbildning

Fil-kandexamen personal- och arbetslivsfrågor, Stockholms universitet samt HR Executive Program på Handelshögskolan i Stockholm.

Anna-Karin Laurell

Chef Affärsområde Liv

Född 1963.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseordförande i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag. Styrelseledamot i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, KPA AB, KPA Pensionsservice och Min pension.

Tidigare uppdrag

Chef Affärsområde Privat, Folksam. Vd Bukowskis, samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef, SalusAnsvar. Kundenservicedirektör, Tre. Telefonbankschef, Skandiabanken. Kundenhetschef, Skandia. Ledamot ICA-banken och ICA-försäkring.

Utbildning

Humanistisk utbildning, Lunds universitet.

Björn Nordin

Chef Koncernstaben

Född 1959.

Tidigare uppdrag

Chef för Koncernjuridik, Bolagsjuridik, bolagsjurist och försäkringsjurist, samtliga på Folksam. Advokat, advokatfirman Fylgia. Hovrättsfiskal och tingsfiskal vid Svea hovrätt.

Utbildning

Jur kand, Uppsala universitet.

Årsredovisning 2020

Folksam ömsesidig livförsäkring

Organisationsnummer 502006-1585

Johan Rudén

Chef IT och CIO

Avgick från koncernledningen februari 2021.
Född 1965.

Övriga pågående uppdrag

Ledamot i SOS International A/S.

Tidigare uppdrag

På Nasdaq; Global Head of Post Trade, COO Nordic Operation, CEO Nordic Clearing, Regional General Manager Baltics, Kundansvarig och del av VD-stab.

På Ericsson; VD-koordinator, olika projektledarroller. Medicintekniker Södersjukhuset.

Utbildning

Civilingenjör KTH Maskinteknik/Industriell Ekonomi.

Elisabeth Sasse

Chef Affärsområde Sak

Född 1966.

Övriga pågående uppdrag

Vice ordförande i Saco Folksam's styrelse, styrelseordförande i Tre Kronor Försäkring samt styrelseledamot i Riksbyggen.

Tidigare uppdrag

Chef för flera affärsområden i Folksam. Ranslichef och förhandlingschef i Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR).

Utbildning

Civilekonom, Göteborgs universitet.

Jens Wikström

Chef Marknad och försäljning

Född 1973.

Övriga pågående uppdrag

Ledamot i Fonus koncernstyrelse samt Friskis & Svettis.

Tidigare uppdrag

Strategisk Partner Personal Banking, Chef Region Norr och Chef Corporate Service – samtliga på Nordea. Vd Skellefteå Industrihus. Ett flertal politiska uppdrag inom Skellefteå kommun samt även inom Sparbanksstiftelsen Norrland och Swedbank Bothnia.

Utbildning

Examen Computer Science, Luleå Tekniska universitet.

AnnKristine Wuopio-Mogestedt

CCO och chef Skador

Född 1961.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseuppdrag i Trafikförsäkringsföreningen, Larmtjänst, GSR, CAB samt Stölskyddsföreningen.

Tidigare uppdrag

Olika chefsuppdrag inom Skador på Folksam sedan 1988. Vd på Svenska Konsumentförsäkringar 2005–2006.

Utbildning

Ämneslärarexamen, Linköpings universitet.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2020

Målsättningen med Folksams arbete med intern kontroll finansiell rapportering, IKFR, är att bokslut- och myndighetsrapportering ska vara tillförlitlig och i överensstämmelse med lag och gällande redovisningsregler. Internkontrollarbetet baseras på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organisations of the Threadway Commission "COSO" och beskrivs nedan.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen och är central för hur risker identifieras och hanteras baserat på den kultur och de värderingar som styrelse och ledning etablerat.

Folksams kultur och värderingar har sin utgångspunkt i att företaget ägs av sina kunder och att målsättningen är att ha branschens mest nöjda kunder. Folksam eftersträvar både affärsmässighet samt ordning och reda. Med affärsmässighet avses bland annat att det ska finnas tydliga mål och strategier. Med ordning och reda avses att företaget ska ha god intern styrning och kontroll.

Kontrollmiljön utgörs även av tydliga ansvar och roller. Ansvar och roller i den finansiella rapporteringen fastställs i styrande regelverk, vidare finns det styrande regelverk som fastställer roller och ansvar i arbetet med risk- och internkontroll.

Internkontrollsystem

Folksam har ett företagsövergripande internkontrollsystem som säkerställer att metoder för att ta fram, införa och upprätthålla en väl avvägd och stabil kontrollstruktur i verksamheten finns. Intern kontroll över finansiell rapportering är en del av Folksams internkontrollsystem och syftar till att säkerställa tillförlitlighet och reducera risken för materiella fel i den finansiella rapporteringen genom att identifiera risker och kontroller i väsentliga processer som påverkar bokslut- och myndighetsrapportering. Kontrollerna utvärderas regelbundet och resultatet analyseras för att bedöma risken för fel i den finansiella rapporteringen. Därutöver finns rutiner för att hantera de förbättringsmöjligheter som löpan- de framkommer i arbetet.

Riskbedömning

Halvårsvis genomför alla affärsområden och enheter en självutvärdering av risker. Därutöver görs riskanalyser per process inom ramen för internkontrollsystemet. Risker för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen ska beaktas i analyserna. Det är chefen för respektive verksamhetsområde eller processägaren för en process som är ansvarig för att genomföra självutvärderingen. Självutvärdering innebär att identifiera risker, bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa, vilken påverkan risken kan få på verksamheten samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att hantera risken.

Kontroller

Riskåtgärder och kontroller

Åtgärdsplaner görs för de risker som verksamheten vill hantera genom förebyggande aktiviteter. Åtgärderna kan till exempel innebära att införa eller förbättra kontroller som syftar till tillförlitlig finansiell rapportering. Kontroller för att hantera risker avseende den finansiella rapporteringen är till exempel analyser och prognoser, avstämningar av huvudbok mot försäkringssystem, bankkonton eller andra register och underlag. Andra kontroller som också påverkar den finansiella rapporteringen är de kontroller som utförs avseende försäkringsersättningar, och driftskostnader där det finns särskilda principer och rutiner såsom krav på dualitet, kontroll av större belopp samt slumpvisa utbetalningskontroller.

Information och kommunikation

För att säkerställa effektivt och korrekt informationsutbyte krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och delar relevant information såväl inom och mellan affärsområden och enheter som till och från styrelse och ledning. Informationsgivning från styrelsen och ledningen till chefer och medarbetare sker bland annat genom de styrande regelverken samt genom andra ledningsgrupper i verksamheten.

De principer som företaget ska följa har fastställts i ett styrande regelverk för extern rapportering och det finns tillgängligt för alla via företagets intranät. Det finns även en regelverksgrupp inom Ekonomi och Finans som bevakar och informerar om regelverksförändringar som påverkar den finansiella rapporteringen.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten om aktuella redovisningsfrågor samt intern styrning och kontroll via Revisions- och complianceutskottet. Utskottet har regelbundna möten med CFO (ekonomidirektören), företagets externrevisorer samt kontrollfunktionerna risk, compliance och internrevision.

Uppföljning

Kontroller följs regelbundet upp inom ramen för Folksams internkontrollsystem. Uppföljning görs genom att verksamheten genomför självutvärderingar av nyckelkontroller.

Därutöver genomför de centrala funktionerna granskningar och andra aktiviteter för att utvärdera den interna styrningen och kontrollen.

Ett annat stöd i arbetet med att identifiera risker och väsentliga händelser är det företagsövergripande risk- och incidenthanteringsystemet. I systemet rapporteras oönskade händelser och verksamheten vidtar åtgärder för att förhindra att samma sak inträffar igen.

Finansiella rapporter

Koncernen och moderföretaget

Förvaltningsberättelse	22
Resultaträkning	54
Rapport över totalresultat	56
Resultatanalys, moderföretaget	57
Balansräkning	59
Rapport över förändringar i eget kapital, koncernen	61
Rapport över förändringar i eget kapital, moderföretaget	63
Kassaflödesanalys, koncernen	64

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	67	Not 29	Övriga fordringar	134
Not 2	Upplysningar om risker	84	Not 30	Finansiella tillgångar och skulder	135
Not 3	Premieinkomst	110	Not 31	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	142
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	110	Not 32	Materiella anläggningstillgångar	144
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	111	Not 33	Förutbetalda anskaffningskostnader	145
Not 6	Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	111	Not 34	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	145
Not 7	Intäkter från avtal med kunder	112	Not 35	Disposition av företagets vinst eller förlust	145
Not 8	Utbetalda försäkringssättningar	113	Not 36	Ej intjänade premier och kvardröjande risker	146
Not 9	Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter angiven återförsäkring)	113	Not 37	Livförsäkringsavsättning	147
Not 10	Driftskostnader	114	Not 38	Oreglerade skador	148
Not 11	Kapitalavkastning, kostnader	116	Not 39	Återbäring och rabatter	148
Not 12	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	116	Not 40	Villkorad återbäring	148
Not 13	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	117	Not 41	Fondförsäkringsåtaganden	149
Not 14	Obeskattade reserver	121	Not 42	Pensioner och liknande förpliktelser	149
Not 15	Skatter	121	Not 43	Uppskjuten skatteskuld	153
Not 16	Andra immateriella tillgångar	123	Not 44	Skulder avseende direkt försäkring	154
Not 17	Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark	124	Not 45	Skulder till kreditinstitut	154
Not 18	Aktier och andelar i koncernföretag	126	Not 46	Övriga skulder	154
Not 19	Aktier och andelar i intresseföretag	128	Not 47	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	154
Not 20	Moderföretagets andelar i intresseföretag	129	Not 48	Ställda säkerheter	155
Not 21	Aktier och andelar	129	Not 49	Eventualförpliktelser	156
Not 22	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	130	Not 50	Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen	156
Not 23	Lån med säkerhet i fast egendom	130	Not 51	Leasing	157
Not 24	Övriga lån	131	Not 52	Upplysningar om närstående	160
Not 25	Utlåning till kreditinstitut	131	Not 53	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	164
Not 26	Derivat	132	Not 54	Avstämning av totalavkastningstabell	170
Not 27	Upplysning om kvittning	134	Not 55	Twister	172
Not 28	Fordringar avseende direkt försäkring	134	Not 56	Väsentliga händelser efter balansdagen	172

Resultaträkning

		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2020	2019	2020	2019
Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelsen					
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst	3	753	818	753	818
Premier för avgiven återförsäkring		-5	-	-5	-
Summa		748	818	748	818
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		5	7	5	7
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	6, 7	-	0	-	0
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	8				
Före avgiven återförsäkring		-686	-700	-686	-700
Återförsäkrares andel		119	5	119	5
Förändring i Avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring		328	411	328	411
Återförsäkrares andel		-177	-34	-177	-34
Förändring i övriga försäkringstekniska avsättningar	9				
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		-	-660	-	-660
Driftskostnader	10, 7	-87	-70	-87	-70
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		250	-223	250	-223
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst	3	10 230	11 269	10 213	11 251
Premier för avgiven återförsäkring		-26	-29	-26	-29
Summa		10 204	11 240	10 187	11 222
Intäkter från investeringsavtal	7	268	288	12	11
Kapitalavkastning, intäkter ¹⁾	4	7 699	9 408	7 213	9 812
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5				
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		2 319	8 793	39	182
Värdeökning på övriga placeringstillgångar		4 431	8 187	4 061	7 129
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	6, 7	309	324	6	6
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	8				
Före avgiven återförsäkring		-8 475	-6 912	-8 433	-6 863
Återförsäkrares andel		20	7	20	7
Förändring i avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring		150	84	150	73
Återförsäkrares andel		-14	2	-14	2
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	9				
Livförsäkringsavsättning					
Före avgiven återförsäkring		-2 486	-7 618	-2 486	-7 619
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Villkorad återbäring		-41	-87	-41	-87
Fondförsäkringsåtagande		-2 230	-8 696	-38	-180

Resultaträkning forts.

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2020	2019	2020	2019
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		-191	-444	-191	-444
Driftskostnader	10, 7	-1 420	-1 434	-913	-919
Kapitalavkastning, kostnader	11	-3 699	-304	-3 452	-241
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12				
Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka					
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar		-	0	-	-
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)		0	0	-	-
Andel i intresseföretags resultat		309	317	-	-
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-88	-95	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		7 067	13 059	6 121	12 091
Icke-teknisk redovisning					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		250	-223	250	-223
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		7 067	13 059	6 121	12 091
Kapitalavkastning, intäkter ¹⁾	4	152	275	137	274
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	99	119	96	102
Kapitalavkastning, kostnader	11	-88	-27	-78	-11
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12	-14	-	-	-
Avkastningsskatt		-227	-300	-	-
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-5	-7	-5	-7
Övriga kostnader		-3	-5	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		7 232	12 892	6 522	12 227
Bokslutsdispositioner	14	-	-	-11	49
Resultat före skatt		7 232	12 892	6 511	12 276
Skatt på årets resultat	15	-308	-149	-412	-394
Årets resultat		6 924	12 743	6 099	11 882
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		6 791	12 406	6 099	11 882
Innehav utan bestämmande inflytande		133	337	-	-

¹⁾ Från och med 2020 redovisas kupongskatt på rad "Skatt på periodens resultat", föregående års siffror har justerats för detta.

Rapport över totalresultat

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2020	2019	2020	2019
Årets resultat		6 924	12 743	6 099	11 882
Poster som inte kan omföras till periodens resultat					
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		-31	-84	-	-
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till periodens resultat	15	1	2	-	-
Del i intresseföretags omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		-5	-6	-	-
Del i intresseföretags skatt hänförligt till poster som inte kan återföras till periodens resultat	15	1	1	-	-
Poster som har omförts eller kan omföras till periodens resultat					
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet		-5	5	-	-
Övrigt totalresultat för året efter skatt		-39	-81	-	-
Årets totalresultat		6 885	12 662	6 099	11 882
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		6 751	12 325	6 099	11 882
Innehav utan bestämmande inflytande		133	337	-	-

Resultatanalys

Moderföretaget		Livförsäkringsrörelsen							Skadeför- säkrings- rörelsen
Mkr	Totalt	Förmåns- bestämd tradition- ell för- säkring	Avgifts- bestämd tradition- ell för- säkring	Fond- försäkring	Gruppliv- försäkring	Sjukför- säkring	Premie- befrielse- försäkring	Mottagen återför- säkring	Sjukdom och olycksfall
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)									
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	753	-	-	-	-	-	-	-	753
Premier för avgiven återförsäkring	-5	-	-	-	-	-	-	-	-5
Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker									
Återförsäkrarens andel av Förändring i Ej intjänade premier och kvardröjande risker (-)	0	-	-	-	-	-	-	-	0
	748	-	-	-	-	-	-	-	748
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)									
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	10 213	904	7 914	0	1 182	134	77	3	-
Premier för avgiven återförsäkring	-26	0	-8	-	-1	-10	-7	0	-
	10 187	904	7 906	0	1 181	124	70	3	-
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	5								5
Intäkter från investeringsavtal	12		5	7	-	-	-	-	-
Kapitalavkastning, intäkter	7 213	1 107	5 720	0	252	98	36	0	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	4 099	824	2 960	39	177	72	27	0	-
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	6	-	1	5	-	-	-	-	-
Försäkringsärsättningar (efter avgiven återförsäkring)									
Utbetalda försäkringsärsättningar									
Före avgiven återförsäkring	-9 119	-739	-6 184	-1	-1 331	-110	-66	-2	-686
Återförsäkrarens andel	139	-	7	-	0	12	1	-	119
Förändring i oreglerade skador									
Före avgiven återförsäkring	478	-	-22	-	-12	114	68	1	328
Återförsäkrarens andel	-190	-	0	-	0	-12	-2	0	-177
Förändring i Övriga/andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-2 564	-1 050	-1 479	-38	0	2	1	-	-
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-191	-	-24	-	-27	-140	-	-	0
Driftskostnader	-1 000	-42	-710	-10	-111	-33	-5	-2	-87
Kapitalavkastning, kostnader	-3 452	-534	-2 709	1	-144	-49	-18	0	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	250	-	-	-	-	-	-	-	250
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	6 121	470	5 473	3	-16	79	112	0	-
Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring)	566		11	-	-25	197	92	0	291
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Livförsäkringsavsättningar	117 585	17 841	99 422	-	314	4	4	-	-
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	0	-	-	-	-	-	-	-	0
Oreglerade skador	2 505	-	216	-8	251	873	363	5	805
Återbäring och rabatter	3 996	-	-	-	2 219	660	176	-	941
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	124 086	17 841	99 638	-8	2 785	1 537	544	5	1 746

Resultatanalys forts.

Moderföretaget	Livförsäkringsrörelsen och tjänstepensionsverksamhet								Skadeför- säkrings- rörelsen
		Förmåns- bestämd tradionell försäkring	Avgifts- bestämd traditionel l för- säkring	Fond- försäkring	Gruppliv- försäkring	Sjuk- försäkring	Premie- befrielse- försäkring	Mottagen återför- säkring	Sjukdom och olycksfall
Mkr	Total								
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)									
Villkorad återbäring	524	-	524	-	-	-	-	-	-
Fondförsäkringsåtaganden	982	-	-	982	-	-	-	-	-
Summa försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk	1 506	-	524	982	-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar									
Oreglerade skador	-43	-	-2	-	-	-27	-12	0	-3
Konsolideringsfond	69 264	12 274	47 658	-0	5 690	1 102	319	-	2 222

Resultatanalysen gäller direkt försäkring av svenska risker.

Balansräkning

Tillgångar		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2020-12-31	2019-12-31	2020-12-31	2019-12-31
Immateriella tillgångar					
Andra immateriella tillgångar	16	71	15	56	7
Summa		71	15	56	7
Placeringstillgångar					
Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark	17	18 705	17 903	6 646	6 426
Nyttjanderätt leasing förvaltningsfastigheter	51	182	182	-	-
Placeringar i koncern- och intresseföretag					
Aktier och andelar i koncernföretag	18	-	-	7 679	6 124
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag		-	-	3 016	3 038
Aktier och andelar i intresseföretag	19, 20	3 388	3 047	881	831
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag		891	802	841	752
Summa		4 279	3 849	12 417	10 745
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	21	72 796	69 424	71 350	69 078
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22	103 673	102 596	103 520	102 423
Lån med säkerhet i fast egendom	23	-	40	-	40
Övriga lån	24	2 416	1 826	2 416	1 826
Utlåning till kreditinstitut	25	277	370	277	370
Derivat	26	1 484	1 197	1 484	1 197
Summa		180 646	175 453	179 046	174 935
Summa placeringstillgångar		203 812	197 388	198 109	192 106
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Fondförsäkringstillgångar		48 101	47 030	982	956
Summa		48 101	47 030	982	956
Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador	38	43	233	43	233
Summa		43	233	43	233
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	28	41	21	33	14
Övriga fordringar ¹⁾	29	684	474	611	406
Summa		725	496	644	420
Andra tillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	32	1 470	1 477	0	-
Likvida medel/Kassa och bank		8 135	9 056	5 665	6 870
Aktuell skattefordran ¹⁾		175	233	140	215
Uppskjuten skattefordran	43	17	12	-	-
Summa		9 797	10 778	5 806	7 085
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter		525	727	525	742
Förutbetalda anskaffningskostnader	33	293	394	-	-
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	34	118	88	25	12
Summa		937	1 210	551	754
Summa tillgångar		263 487	257 150	206 190	201 560

¹⁾ Fordran avseende restitutioner redovisas från och med 2020 som aktuell skattefordran. Föregående års siffror har justerats.

Balansräkning forts.

Eget kapital, avsättningar och skulder		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2020-12-31	2019-12-31	2020-12-31	2019-12-31
Eget kapital					
Konsolideringsfond		69 264	61 141	69 264	61 141
Andra fonder		2 560	2 216	56	7
Balanserad vinst/förlust		3 480	3 291	-	-
Årets resultat		6 791	12 406	6 099	11 882
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna		82 095	79 053	75 419	73 030
Innehav utan bestämmande inflytande		2 396	2 263	-	-
Summa eget kapital		84 491	81 316	75 419	73 030
Obeskattade reserver	14	-	-	867	855
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)					
Ej intjänade premier och kvardröjande risker		0	0	0	0
Livförsäkringsavsättning	37	117 585	115 100	117 585	115 100
Oreglerade skador	38	2 596	3 047	2 505	2 984
Återbäring och rabatter	39	3 996	4 460	3 996	4 460
Summa		124 178	122 607	124 086	122 543
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)					
Villkorad återbäring	40	524	516	524	516
Fondförsäkringsåtaganden	41	48 126	47 056	982	956
Summa		48 649	47 572	1 506	1 472
Andra avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	42	344	293	-	-
Aktuell skatteskuld		28	82	-	-
Uppskjuten skatteskuld	43	1 016	881	579	564
Övriga avsättningar		51	50	1	-
Summa		1 439	1 306	580	564
Depåer från återförsäkrare		7	60	7	60
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	44	63	51	55	33
Skulder avseende återförsäkring		14	22	14	22
Skulder till kreditinstitut	45	1 414	1 333	1 414	1 333
Derivat	26	213	133	213	133
Finansiella skulder leasing	51	182	182	-	-
Övriga skulder	46	2 133	2 050	1 577	1 171
Summa		4 019	3 771	3 273	2 693
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	47	704	518	452	343
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		263 487	257 150	206 190	201 560

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna Bundet eget kapital									
	Konsolideringsfond	Andra fonder				Balan-serad vinst eller förlust	Årets resultat	Eget kapital hänförligt till försäkrings-tagarna	Innehav utan bestämmande inflytande ³⁾ Totalt eget kapital	
		Eget kapital-andel i obeskattade reserver	Kapital andel-sfond	Fond för utvecklingsutgifter ¹⁾	Omräk-nings reserv ²⁾					
Mkr										
Ingående balans 2019-01-01	62 646	724	1 699	-	13	2 507	2 175	69 765	1 984	71 749
Vinstdisposition	1 538	-	-	-	-	637	-2 175	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-3 036	-	-	-	-	-	-	-3 036	-	-3 036
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-34	-	-	-	34	-	-	-	-
Förändring i intresseföretags eget kapital	-	-	-514	-	-	514	-	-	-	-
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-	-58	-58
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-7	-	-	9	-	-2	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	317	-	-	-317	12 406	12 406	337	12 743
Årets övrigt totalresultat	-	-	-4	-	5	-82	-	-81	-	-81
Årets totalresultat	-	-	313	-	5	-399	12 406	12 325	337	12 662
Utgående balans 2019-12-31	61 141	691	1 498	9	18	3 291	12 406	79 053	2 263	81 316

Rapport över förändringar i eget kapital forts.

Rapport över förändringar i eget kapital för:										
Koncernen	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna Bundet eget kapital									
		Andra fonder				Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	Eget kapital hänförligt till försäkrings-tagarna	Innehav utan bestämmande inflytande ³⁾ Totalt eget kapital	
		Konsolideringsfond	Eget kapitalandel i obeskattade reserver	Kapital andelsfond	Fond för utvecklingsutgifter ¹⁾					
Mkr										
Ingående balans 2020-01-01	61 141	691	1 498	9	18	3 291	12 406	79 053	2 263	81 316
Vinstdisposition	11 882	-	-	-	-	524	-12 406	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-3 707	-	-	-	-	-	-	-3 707	-	-3 707
Förändring eget kapitalandel i obeskattade resever	-	7	-	-	-	-7	-	-	-	-
Förändring i intresseföretags eget kapital	-	-	-22	-	-	22	-	-	-	-
Förändring av fond för utvecklingsutgifter	-49	-	-	59	-	-10	-	-	-	-
Utbetalning överskottsmedel	-3	-	-	-	-	-	-	-3	-	-3
Årets resultat	-	-	309	-	-	-309	6 791	6 791	133	6 924
Årets övrigt totalresultat	-	-	-4	-	-5	-31	-	-40	-	-40
Årets totalresultat	-	-	305	-	-5	-339	6 791	6 751	133	6 884
Utgående balans 2020-12-31	69 264	697	1 781	68	13	3 480	6 791	82 095	2 396	84 491

¹⁾ Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

²⁾ Omräkningsreserver avser omräkning av utländska verksamheter.

³⁾ Innehav utan bestämmande inflytande avser andra ägare i vinstutdelande företag inom Folksam Liv-koncernen.

Folksam Liv är ett icke vinstutdelande försäkringsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning. Konsolideringsfonden får enligt bolagsordningen också utnyttjas för att tilldela återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Bundet eget kapital			
	Konsolideringsfond	Fond för utvecklingsutgifter	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2019-01-01	62 646	-	1 538	64 184
Föregående års vinstdisposition	1 538	-	-1 538	-
Tilldelad återbäring	-3 034	-	-	-3 034
Utbetalning av partsmedel	-2	-	-	-2
Förändring av fond för utvecklingsutgifter ²⁾	-7	7	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	11 882	11 882
Utgående balans 2019-12-31	61 141	7	11 882	73 030
Ingående balans 2020-01-01	61 141	7	11 882	73 030
Föregående års vinstdisposition	11 882	-	-11 882	-
Tilldelad återbäring	-3 707	-	-	-3 707
Utbetalning överskottsmedel ¹⁾	-3	-	-	-3
Förändring av fond för utvecklingsutgifter ²⁾	-49	49	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	6 099	6 099
Utgående balans 2020-12-31	69 264	56	6 099	75 419

Folksam Liv är ett icke vinstutdelande försäkringsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning. Konsolideringsfonden får enligt bolagsordningen också utnyttjas för att tilldela återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

¹⁾ Fördelningen av överskott är reglerad i företagets konsolideringspolicy i de försäkringstekniska riktlinjerna. Då överskottet är preliminärt och inte garanterat, betraktas detta som riskkapital och ingår i företagets konsolideringsfond. Överskottet tilldelas i samband med utbetalning enligt de interna regelverk som finns och redovisas direkt mot eget kapital.

²⁾ Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

Kassaflödesanalys

Mkr	Koncernen	
	2020	2019
Den löpande verksamheten¹⁾		
Resultat före skatt	7 232	12 892
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	-3 413	-5 507
Betald skatt	-420	-140
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	3 399	7 245
Förändring av placeringstillgångar ³⁾	1 135	-3 446
Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto ⁴⁾	-1	5
Förändring av övriga rörelsefordringar	267	796
Förändring av övriga rörelseskulder	230	546
Utbetald återbäring från konsolideringsfonden	-3 707	-3 034
Övrigt	-3	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 320	2 112
Investeringsverksamheten		
Förändring i intresseföretag ⁵⁾	-130	-214
Förändring av övriga placeringstillgångar ⁶⁾	-1 439	-123
Förändring av materiella tillgångar ⁷⁾	-322	-109
Förändring av immateriella tillgångar ⁸⁾	-59	-11
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 950	-457
Finansieringsverksamheten		
Utbetald utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-58
Övrigt	-	-2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-	-60
Årets kassaflöde	-630	1 595
Likvida medel vid årets början	9 056	7 368
Årets kassaflöde	-630	1 595
Valutakursdifferens i likvida medel	-291	93
Likvida medel vid årets slut^{9) 10)}	8 135	9 056

Då kravet på att upprätta kassaflödesanalys för onoterade företag i juridisk person har tagits för räkenskapsår som påbörjas 2020-01-01, upprättas endast kassaflödesanalys för koncernen. Se avsnitt 2.4.2.2 i not 1 Redovisningsprinciper.

Från och med 2019 har definitionen av likvida medel ändrats till att endast innefatta banktillgodohavanden.

Kassaflödesanalys forts.

Mkr	Koncernen	
	2020	2019
¹⁾ Den löpande verksamheten		
Räntor och utdelningar		
Inbetald ränta	1 929	1 560
Utbetald ränta	-17	-43
Inbetald utdelning	1 234	2 189
Summa räntor och utdelningar	3 146	3 706
Förändring av leasingsskuldens kapitalbelopp		
Ingående balans	182	182
Utgående balans	182	182
Avser förvaltningsfastigheter		
Leasingavtal		
Kassautflöden hänförliga till leasingavtal	6	6
Summa kassautflöden hänförliga till leasingavtal	6	6
Ovanstående kassautflöde inkluderar såväl belopp för leasingavtal som redovisas som leasingsskuld, som belopp som betalas för variabla leasingavgifter, korttidsleasing och leasar av lågt värde.		
²⁾ Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	309	299
Nedskrivningar	-	2
Icke utdelade resultatandelar i intresseföretag	-308	-317
Realiserade vinster (-)/förluster (+)	-4 573	-2 507
Orealiserade vinster (-)/förluster (+)	-4 717	-8 516
Valutakursvinster (-)/förluster (+)	3 322	-2 328
Förändring av upplupet anskaffningsvärde räntebärande värdepapper	773	730
Förändring försäkringstekniska avsättningar	1 733	7 044
Övriga förändringar avsättningar	40	30
Förändring av skulder avseende investeringsavtal	8	56
Summa justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-3 413	-5 507
³⁾ Förändring av placeringstillgångar		
Investering i placeringstillgångar	-58 815	-148 749
Försäljning av placeringstillgångar	59 950	145 303
Summa förändring av placeringstillgångar	1 135	-3 446
⁴⁾ Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto		
Investering i placeringstillgångar, fondförsäkring	-1 070	-6 980
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	1 069	6 985
Summa förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto	-1	5

Kassaflödesanalys forts.

Mkr	Koncernen	
	2020	2 019
⁵⁾Förändring i intresseföretag		
Investeringar i intresseföretag	-130	-240
Försäljning av intresseföretag	-	26
Summa förändring i intresseföretag	-130	-214
⁶⁾Förändring av övriga placeringstillgångar		
Investeringar i övriga placeringstillgångar	-1 439	-123
Summa förändring av övriga placeringstillgångar	-1 439	-123
⁷⁾Förändring av materiella tillgångar		
Investeringar i materiella tillgångar	-322	-109
Summa förändring av materiella tillgångar	-322	-109
⁸⁾Förändring av immateriella tillgångar		
Investeringar i immateriella tillgångar	-59	-11
Summa förändring av immateriella tillgångar	-59	-11
⁹⁾Likvida medel		
Delkomponenter som ingår i likvida medel		
Kassa och banktillgodohavanden	8 124	9 056
Summa delkomponenter som ingår i likvida medel	8 124	9 056
¹⁰⁾Ej tillgängliga likvida medel		
Andra legala restriktioner	5 207	5 507
Summa ej tillgängliga likvida medel	5 207	5 507

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
 - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
 - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Livs finansiella rapporter
 - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
 - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
 - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2021 eller senare
 - 2.6 Koncernredovisning
 - 2.7 Utländsk valuta
 - 2.8 Försäkringsavtal och investeringsavtal
- 3 Principer för poster i resultaträkningen
 - 3.1 Premieinkomst
 - 3.2 Intäkter från investeringsavtal
 - 3.3 Kapitalavkastning
 - 3.4 Utbetalda försäkringsersättningar
 - 3.5 Driftskostnader
 - 3.6 Leasing
 - 3.7 Skatter
 - 3.8 Statligt stöd
- 4 Principer för poster i balansräkningen
 - 4.1 Immateriella tillgångar
 - 4.2 Fastigheter
 - 4.3 Finansiella tillgångar och skulder
 - 4.4 Materiella anläggningstillgångar
 - 4.5 Förutbetalda anskaffningskostnader
 - 4.6 Försäkringstekniska avsättningar
 - 4.7 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
 - 4.8 Andra avsättningar
 - 4.9 Eventualförpliktelser
 - 4.10 Kassaflödesanalys
- 5 Moderföretagets redovisningsprinciper
 - 5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2020 och avser räkenskapsåret 2020 för Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med organisationsnummer 502006-1585. Folksam Liv är ett ömsesidigt livförsäkringsföretag med säte i Stockholm, adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i Folksam Liv den 24 mars 2021. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 15 april 2021.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och IFRIC-tolkningar utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) antagna av EU. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapportering (RFR)

rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner. Även tillämpliga delar av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag och dess ändringsföreskrifter samt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) tillämpas i koncernredovisningen.

Moderföretaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen med de undantag som beskrivs i avsnitt 5. Moderföretagets redovisningsprinciper.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Livs finansiella rapporter

Folksam Livs funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal kronor. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Ändrade redovisningsprinciper.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.8.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Redovisningsprinciper för värdering av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i avsnitt 4.6 och 4.7 i not 1 Redovisningsprinciper. Nuvarande metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs även i not 37 Livförsäkringsavsättning och not 38 Oreglerade skador. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för

värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplýsingar om risker.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 30 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplýsingar om risker.

2.3.1.3 Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter

Värdering av fastigheterna återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på fastigheterna beskrivs i not 17 Byggnader och mark. Känslighetsanalys avseende marknadsvärdet på fastighetsinnehavet finns i not 2 Upplýsingar om risker.

2.3.1.4 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.8.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Till grund för värdering av pensionsförpliktelser ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 42 Pensioner och liknande förpliktelser.

2.3.1.5 Andra immateriella tillgångar

Redovisningsprinciperna för immateriella tillgångar återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper, vilket omfattar de principer som tillämpas vid identifiering samt värdering av dessa tillgångar. Andra immateriella tillgångar skrivs av över deras förväntade nyttjandeperiod, därutöver sker minst årligen en nedskrivningsprövning, som beskrivs i 4.4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkrings- respektive investeringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.8 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella tillgångar och skulder

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 30 Finansiella tillgångar och skulder.

2.3.2.3 Ej konsoliderade företag

Redovisningsprinciper för konsolidering återfinns i avsnitt 2.6.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.4 Andra immateriella tillgångar

Bedömningar som används för att bestämma andra immateriella tillgångars ekonomiska värde samt tillgångarnas avskrivningstid, återfinns i avsnitt 4.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2020

2.4.1.1 Årliga förbättringar av befintliga IFRS

Företagsledningen har bedömt att övriga ändringar i befintliga IFRS-standarder inte har haft någon väsentlig inverkan på Folksam Livs finansiella rapportering.

2.4.2 Övriga ändringar för räkenskapsår 2020

2.4.2.1 Kupongskatt

För att ge en mer rättvisande bild redovisas kupongskatten från och med 1 januari 2020 på raden Skatt på årets resultat. Tidigare redovisades kupongskatten på raden Kapitalavkastning, intäkter. Från samma tidpunkt har fordringar avseende restitutioner klassificerats om från Övriga fordringar till Aktuell skattefordran. Föregående års siffror är justerade. Nyckeltalet Direktavkastning har räknats om men påverkan är marginell. Förändringen har inte gett någon påverkan på tidigare års resultat eller eget kapital. För mer information se Resultat- och balansräkning, Femårsöversikt, Kassaflödesanalys, not 4 Kapitalavkastning, intäkter, not 15 Skatter, not 29 Övriga fordringar, not 31 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder samt not 13 Nettoresultat per kategori av finansiella instrument. I Femårsöversikten har enbart 2019 justerats.

2.4.2.2 Kassaflödesanalys och resultatanalys

Den 1 januari 2020 trädde Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag i kraft. Den nya föreskriften ersätter Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag och dess ändringsföreskrifter. Kravet på att upprätta kassaflödesanalys för onoterade företag i juridisk person har tagits bort eftersom kravet inte framgår av lag. Med anledning av borttaget upprättar Folksam Liv ingen kassaflödesanalys i juridisk person.

I samband med införandet av nya redovisningsföreskrifter har försäkringsgrenarna ändrats för livförsäkringsrörelsen. Indelningen i tjänstepensionsförsäkring och övrig livförsäkring är bland annat borttagen, försäkringsgrenarna sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring har separerats.

2.4.2.3 Finansinspektionens ändringsföreskrifter FFFS 2020:24

I oktober 2020 beslutade Finansinspektionen om ändrade regler för koncernredovisning för onoterade försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag och finansiella holdingföretag. Ändringarna genomförs genom FFFS 2020:24. Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag. Ändringsföreskrifterna trädde i kraft 1 december 2020 och ska tillämpas på koncernredovisningar som upprättas för det räkenskapsår som avslutas den 31 december 2020. Genom ändringsföreskrifterna ges onoterade företag en möjlighet att tillämpa lagbegränsad IFRS i sin koncernredovisning i stället för full IFRS. Dessa ändringar har inte påverkat Folksam Livs finansiella rapporter för räkenskapsåret 2020. Ändringarna kommer dock att få betydande påverkan under kommande räkenskapsår, se 2.5.3 Finansinspektionens redovisningsföreskrifter – lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2021 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2021 eller senare och har inte förtdistillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden trädde i kraft den 1 januari 2018, och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Folksam har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9, som medges via tillägg till IFRS 4. IASB har beslutat att detta tillägg ska gälla ytterligare två år. Det skulle innebära att en tillämpning av IFRS 9 måste ske senast från och med 1 januari 2023. Folksam har fortsatt valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9 enligt IASB:s beslut. Analys pågår för att bedöma när tillämpning lämpligtvis ska ske, och vad som behöver åtgärdas. Se avsnitt 4.3.1 i not 1 Redovisningsprinciper.

Vid klassificering i enlighet med IFRS 9 föreligger ett tydligare samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar. Affärsmodeller identifieras på portföljnivå, om t ex tillgångar innehas för att inkassera kontraktuella kassaflöden eller om andra affärsmodeller tillämpas som att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden eller innehas för handel. Därefter sker en gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument (t ex obligationer, lånefordringar,

bankkonton), egetkapitalinstrument (t ex aktier) och derivat. Vid klassificering i olika värderingskategorier beaktas därefter affärsmodeller för typ av tillgång, t ex för skuldinstrument görs bedömning om syfte med innehav är om tillgångarna innehas för att inkassera kontraktuella kassaflöden i kombination med att avtalsvillkoren innebär att betalningar endast avser kapital och ränta, tillgången värderas då till upplupet anskaffningsvärde, om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat. Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder.

Vad gäller finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39. Skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via resultaträkningen.

Skulder som värderas till verkligt värde inkluderar innehav för handel, till denna grupp hänförs alltid derivat och repor. Finansiella skulder omfattar också sådana som vid första redovisningstillfället identifierats till verkligt värde via resultaträkningen, antingen för att värderingen leder till eliminering av inkonsekvenser i värdering av tillgångar och skulder eller för en grupp av finansiella skulder, eller tillgångar och skulder om de förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden.

Ny metod för nedskrivningar omfattar för Folksam primärt skuldinstrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde. Metoden utgår från tre steg där respektive steg representerar typ av kreditförsämrad tillgång. Det första steget avser tillgångar för vilka kreditrisken inte har ökat väsentligt jämfört med första redovisningen, reservering redovisas för ett års förväntad förlust vid fallissemang. Det andra steget avser tillgångar för vilka det har skett en väsentlig ökning av kreditrisken utan att vara fallerade jämfört med första redovisningen. Det tredje steget omfattar fallerade tillgångar och för dessa utförs en individuell bedömning. För andra och tredje steget görs förväntad reservering med utgångspunkt för hela återstående löptiden.

Resultat, eget kapital och solvenskvot kan komma att påverkas med hänsyn till nya nedskrivningsregler och

omklassificeringar. Ett arbete pågår för att utreda storlek på påverkan.

2.5.2 IFRS 17 Insurance contracts

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Insurance Contracts som har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2023. Denna standard är ännu ej antagen i EU. Standarden har varit omdebatterad och innebär stora förändringar i värdering och presentation av försäkringskontrakt. Som ett resultat av dessa diskussioner publicerade IASB under juni månad en ny version av standarden där några av de områden som har varit föremål för diskussion har arbetats om.

Innan den nya standarden kan träda i kraft för tillämpning måste den antas av EU. Som ett led i EU:s antagandeprocess ger organisationen EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) expertråd till EU-kommissionen om en standard bör antas eller inte. Under hösten skickade EFRAG ut sitt förslag till rekommendation avseende ett antagande av IFRS 17 på remiss. Kommentarer avseende förslaget kunde lämnas fram till slutet av januari 2021.

I Sverige tillämpas inte full IFRS i juridisk person. Under 2020 har Finansinspektionen genom sina ändringsföreskrifter (FFFS 2020:24) till årsredovisningsföreskrifterna (FFFS 2019:23) även gett onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag en möjlighet att inte tillämpa full IFRS i koncernredovisningen utan istället tillämpa lagbegränsad IFRS. En tillämpning av IFRS 17 måste ske på ett sätt som är förenligt med svensk lagstiftning, både i juridisk person och i koncernredovisningen i det fall full IFRS inte tillämpas. Eftersom flera delar i IFRS 17 inte är förenliga med svensk rätt är det Folksams bedömning att standarden kommer att få en begränsad påverkan på försäkringsföretagen i Folksam.

Finansinspektionen har angett att de avser att starta ett regelprojekt under 2021 avseende en uppdatering av deras redovisningsföreskrifter med anledning av IFRS 17. Folksam följer noggrant utvecklingen inom detta område.

2.5.3 Finansinspektionens redovisningsföreskrifter - lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen

Finansinspektionen har genom FFFS 2020:24, Föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, tagit bort kravet på full IFRS i koncernredovisningen för onoterade företag.

Dessa företag får genom de nya bestämmelserna en möjlighet att välja mellan att fortsätta tillämpa full IFRS i koncernredovisningen eller att tillämpa en lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen. Denna lagbegränsade IFRS är till stor del identisk med den som tillämpas i juridisk person,

dock ska exempelvis standarden IAS 19 även fortsättningsvis tillämpas i koncernredovisningen. Vidare ger de nya föreskrifterna en möjlighet för de onoterade företagen att tillämpa IFRS 16 Leasing i koncernredovisningen även om denna inte tillämpas i juridisk person.

Folksam Liv planerar att från och med årsbokslutet 2021 tillämpa lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen. Folksam Liv arbetar därför för närvarande med att analysera vilken påverkan en övergång till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen kan bedömas få på de finansiella rapporterna. Nedan presenteras några av de effekter som har identifierats uppkomma i samband med en kommande tillämpning av de nya principerna. Folksam kommer att kvantifiera de förväntade effekterna av en övergång till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen närmare under 2021, i samband med sitt arbete pågående med detta projekt.

Koncernredovisning

En övergång till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen kommer att få påverkan på vilka företag som klassificeras som dotterföretag eller intresseföretag i koncernen samt vilka företag som konsolideras. En effekt som väntas uppstå av tillämpningen av de nya reglerna är att RPA AB samt Folksam LO Fondförsäkring kommer att klassificeras om från intresseföretag till dotterföretag i koncernen och därmed konsolideras i koncernredovisningen. Dessa företag har tidigare i koncernredovisningen klassificerats som intresseföretag då Folksam Liv utifrån reglerna i IFRS 10 har bedömts sakna bestämmande inflytande i dessa företag.

Övergången kommer även att medföra andra förändringar. Villkorade köpeskillningar vid rörelseförvärv kommer att redovisas som en del av anskaffningsvärdet om det är sannolikt att de utfaller, om initial bedömning behöver revideras justeras anskaffningsvärdet. Utgifter för förvärv kommer inte att kostnadsföras i koncernen utan hanteras på samma sätt som i juridisk person, dvs räknas med i anskaffningsvärdet för det förvärvade innehavet. Vid förvärv i flera steg kommer värdering ske till anskaffningsvärde utan att retroaktiv omräkning till verkligt värde sker av tidigare innehav.

Rörelsefastigheter

I koncernredovisningen redovisas rörelsefastigheter enligt IAS 16. Redovisning sker enligt anskaffningsmetoden vilket innebär anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. En övergång till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen kommer innebära att rörelsefastigheter värderas till verkligt värde. Innan övergången till lagbegränsad IFRS har skett presenteras rörelsefastigheterna som en materiell anläggningstillgång under Andra tillgångar i koncernens balansräkning. Från och med övergången till lagbegränsad

IFRS kommer rörelsefastigheterna att presenteras som en placeringstillgång i form av Byggnader och mark i koncernbalansräkningen.

Leasing

I koncernredovisningen tillämpas IFRS 16 Leasing. Denna standard innebär bland annat att det inte görs någon åtskillnad mellan finansiella och operationella leasingavtal utan avtalen klassificeras enbart som leasingavtal. Dessa redovisas som en tillgång, benämnd nyttjanderätt, och som en finansiell skuld i balansräkningen, undantag finns för leasingavtal av mindre värde och kortfristiga leasingavtal. Folksam Liv kommer i samband med övergången till lagbegränsad IFRS att välja att inte tillämpa IFRS 16 Leasing frivilligt i koncernen. Detta medför att de redovisningsprinciper för leasingavtal som tillämpas i juridisk person även kommer att tillämpas i koncernredovisningen. Åtskillnad kommer därmed att göras mellan finansiella och operationella leasingavtal, vilket bland annat innebär att leasetagares kostnader för operationella leasingavtal kommer att kostnadsföras istället för att redovisas som en tillgång och en finansiell skuld i balansräkningen.

Finansiella instrument

Ett finansiellt instrument har i koncernredovisningen tidigare klassificerats som skuld eller eget kapital utifrån gällande bestämmelser i IAS 32. En övergång till lagbegränsad IFRS i koncernen kommer att innebära att instrument som enligt lag klassificeras som eget kapitalinstrument inte kommer att kunna klassificeras som skuldinstrument. Detta får exempelvis påverkan på preferensaktier, som därmed kommer att redovisas som eget kapital-instrument i koncernredovisningen från och med att de nya principerna börjar tillämpas i koncernen.

Avkastningsskatt

Vid övergång till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen, kommer en omklassificering att ske av avkastningsskatt. Avkastningsskatt kommer i framtiden att redovisas på samma sätt i som i juridisk person, d.v.s. som skatt på årets resultat.

Utformningen av de finansiella rapporterna

Övergången till lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen bedöms inte få någon väsentlig påverkan på presentationsformerna i koncernens resultat- eller balansräkning förutom att enstaka poster kommer att omklassificeras eller få nya benämningar.

För de företag som inte kommer att tillämpa full IFRS i koncernredovisningen ställs inte längre något krav på att upprätta en kassaflödesanalys för koncernen. Då kravet på att upprätta kassaflödesanalys tidigare även har tagits bort för onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag i

juridisk person, innebär det att Folksam Liv från och med årsredovisningen avseende räkenskapsåret 2021 inte längre kommer att upprätta någon kassaflödesanalys i sin årsredovisning.

2.5.4 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på Folksam Livs finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Koncernredovisning

2.6.1 Konsolideringsprinciper dotterföretag

Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras. För att bestämmande inflytande ska föreligga ska följande kriterier vara uppfyllda; Folksam Liv har inflytande över investeringsobjektet, Folksam Liv är exponerad för eller har rätt till rörlig ersättning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen.

Livförsäkringsaktiebolag med utdelningsförbud konsolideras inte. Folksam Liv har inte bestämmande inflytande då hela överskottet i ej vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och således inte kan disponeras av moderföretaget. Folksam Liv kan inte heller styra allokeringen av de synergieffekter som finns i kapitalförvaltning, gemensamma funktionen, lokaler och system.

2.6.1.1 Förförvärv

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat. Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas i resultatet. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt vid innehav utan bestämmande inflytande och vid stegvisa förvärv, överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och

övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, så kallat förvärv till lågt pris, redovisas denna direkt i årets resultat. Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwillen den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Tidigare innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat. Kvarvarande innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat när avyttringar leder till att bestämmande inflytande upphör.

Villkorade köpeskillingar redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. I de fall den villkorade köpeskillingen är klassificerad som egetkapitalinstrument, görs ingen omvärdering och reglering görs inom eget kapital. För övriga villkorade köpeskillingar omvärderas dessa vid varje rapporttidpunkt och förändringen redovisas i årets resultat. Dotterföretags finansiella rapporter inkluderas i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör. I de fall dotterföretagets redovisningsprinciper inte överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper har justeringar gjorts till koncernens redovisningsprinciper. Det finns två alternativ att redovisa innehav utan bestämmande inflytande. Dessa två alternativ är att antingen redovisa innehav utan bestämmande inflytandes andel av proportionella netto-tillgångar alternativt att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde, vilket innebär att innehav utan bestämmande inflytande har andel i goodwill. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

2.6.2 Konsolideringsprinciper intresseföretag

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav på mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat efter skatt och innehav utan bestämmande inflytande justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer inkluderas i anskaffnings-

värdet. När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

2.6.3 Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

2.7 Utländsk valuta

2.7.1 Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser.

Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.7.2 Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av de valutakurser som föreläggat vid respektive transaktions-tidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valuta-omräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital i en omräkningsreserv.

2.8 Försäkringsavtal och investeringsavtal

2.8.1 Försäkringsavtal

Folksam Liv har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Företaget har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken motsvarar minst fem procents påslag på eller reduktion av aktuellt försäkringsvärde före försäkringshändelse. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett investeringsavtal.

Folksam Liv har gjort bedömningen att den möjlighet som ges till kunderna att erhålla ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade, utgör diskretionära delar i enlighet med definitionen i IFRS 4. Folksam Liv förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna (återbäringen/pensionstilläggen) när det gäller såväl tidpunkt som belopp. De diskretionära delarna redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkringstagarna eller annan förmånsberättigad. Tilldelning av återbäring redovisas som minskning av eget kapital.

Enligt IFRS 4 får avtal med betydande andel diskretionär del (återbäring) redovisas som försäkringsavtal. Eftersom alla företags avtal med traditionell förvaltning och utjämnad återbäring eller pensionstillägg ofta har en betydande diskretionär del har företaget beslutat att redovisa samtliga dessa avtal som försäkringsavtal. Även traditionell livförsäkring med daglig avkastningsfördelning redovisas som försäkringsavtal på grund av att betydande diskretionära delar finns. Samtliga avtal med traditionell förvaltning och garanti redovisas därmed som försäkringsavtal. Grupp-, sjuk- och premiebefrielse-försäkring, avgiven och mottagen återförsäkring samt övrig riskförsäkring redovisas som försäkringsavtal eftersom dessa avtal alltid innehåller betydande försäkringsrisk. Avtal som består av delar som kan värderas och redovisas separat delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Verksamhet som anses vara försäkringsavtal redovisas enligt IFRS 4.

2.8.2 Investeringsavtal

Folksam Liv har valt att dela upp samtliga fondförsäkringsavtal och avtal som enbart avser villkorad återbäring på en försäkringsdel och en finansiell del, så kallad "unbundling". Redovisning av investeringsdelarna av avtalet sker enligt IAS 39 Finansiella instrument, redovisning och värdering. Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning

av hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie erläggs för att risksumma ska kunna tillskjutas vid dödsfall. Valet att "unbunda" fondförsäkring innebär att alla fondförsäkringsavtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. Värdet på ett avtal avseende villkorad återbäring regleras av vilken avkastning som placeringstillgångarna har haft. Detta medför att det inte är tillåtet att redovisa dessa avtal som försäkringsavtal enligt IFRS 4. "Unbundling" av avtal med rätt till villkorad återbäring, innebär därför att även dessa avtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. För avtal som delas upp på en försäkringsdel och en investeringsdel redovisas in- och utbetalningar för den finansiella delen av avtalet inte som premieinkomst och försäkringsersättningar över resultaträkningen, utan istället som en förändring via balansräkningen. Avgiftsintäkterna avseende de avtal som delas upp redovisas dels som intäkter från investeringsavtal och dels bland övriga tekniska intäkter.

3 Principer för poster i resultaträkningen

3.1 Premieinkomst

För livförsäkringsrörelsen tillämpas kontantprincipen för premieinbetalningar, vilken innebär att inbetalda premier intäktsförs när de inkommer oavsett vilken period de avser enligt försäkringsavtal för direkt försäkring. Undantaget är skadeförsäkringsrörelsen inom Folksam Liv där premier på sjuk- och premiebefrielseförsäkringar med avtalad löpande premiebetalning och där premien helt avser ett senare räkenskapsår. Som premieinkomst för sjuk- och olycksfallsförsäkring redovisas premier för försäkringsavtal för vilka företagets ansvar inträtt under verksamhetsåret. Det innebär att premieinkomsten för skadeförsäkringsrörelsen redovisas enligt avtalsprincipen. Premieintäkten motsvarar den del av premieinkomsten som är intjänad. Ej intjänad premie avsätts till Avsättning för ej intjänade premier.

3.1.1 Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier. Premierna periodiseras så att kostnaden fördelas till den period som försäkringsskyddet avser. Avdrag görs för belopp som gottskrivits på grund av portfölj-återdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

3.2 Intäkter från investeringsavtal

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad. För långlevnadsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital och redovisas som en förändring i försäkringstekniska avsättningar.

3.3 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen består av posterna Kapitalavkastning, intäkter, Kapitalavkastning, kostnader, Orealiserade vinster på placeringstillgångar samt Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Kapitalavkastning på placerings- tillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placerings- risken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar i fondförsäkringsföretagen och övriga koncernföretag samt kapitalavkastning avseende skadeförsäkringsrörelsen redovisas i den icke-tekniska redovisningen. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

3.3.1 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter består av hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag.

3.3.2 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader består av driftskostnader för byggnader och mark, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto) av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.3.3 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

3.3.4 Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.4 Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat. För premiebefrielse vid sjukdom betalas försäkringsersättning ut genom att Folksam Liv i försäkringstagarens ställe gör inbetalningar till det avtal som premiebefrielsebeloppet avses täcka. För dödsfall betalas försäkringsersättning ut genom att företaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall samt för livsfall betalas försäkringsersättning ut enligt avtal. I posten utbetalda försäkringsersättningar redovisas också skaderegleringskostnader.

3.5 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planenliga avskrivningar på materiella, immateriella tillgångar och materiella tillgångar nyttjanderätt leasing. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration, skadereglering, kapitalförvaltning och fastighetsförvaltning. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kapitalförvaltnings- och fastighetsförvaltningskostnader redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader. Kostnaderna redovisas i resultaträkningen när de uppstår.

Statligt stöd som erhålls för sjuklönekostnader, relaterade till covid-19, redovisas som en kostnadsreduktion under Driftskostnader mm. Se även punkt 3.8 Statligt stöd.

3.6 Leasing

När ett avtal ingås görs bedömning om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Ett avtal är, eller innehåller, ett leasingavtal om avtalet överlåter rätten att under en viss period bestämma över användningen av en identifierad tillgång i utbyte mot ersättning.

3.6.1 Leasingavtal där koncernen är leasegivare

När koncernen är leasegivare fastställer den vid varje leasingavtals inledningsdatum huruvida leasingavtalet ska klassificeras som ett finansiellt eller operationellt leasingavtal. Vid fastställande av klassificering görs en övergripande bedömning av om leasingavtalet i allt väsentligt överför de ekonomiska risker och förmåner som är förknippade med ägandet av den underliggande tillgången. Om så är fallet är leasingavtalet ett finansiellt leasingavtal, i annat fall är det ett operationellt leasingavtal. Som en del av denna bedömning tar koncernen hänsyn till ett flertal indikatorer. Exempel på sådana indikatorer är om leasingperioden utgör en större del av tillgångens ekonomiska livslängd eller om äganderätten till den underliggande tillgången överförs till leasetagaren när leasingavtalet löpt ut. Lämnade rabatter uppgår till mindre belopp och kvittas därför mot hyresintäkter i stället för att redovisas under Kapitalavkastning, kostnader.

Koncernen redovisar leasingavgifter från operationella leasingavtal som intäkt linjärt över leasingperioden som del av posten Kapitalavkastning, intäkter/Byggnader och mark. I egenskap av leasegivare av förvaltningsfastigheter redovisar koncernen leasingintäkter som omfattar bashyra, variabla avgifter som beror på index och hyrestillägg, t.ex. underhåll, el, vatten m.m.

Statligt stöd som har erhållits i samband med lämnade hyresrabatter, relaterade till covid-19, tas upp under Kapitalavkastning, intäkter, på delrad Hyresintäkter byggnader och mark. Med hänsyn till materialitet tas beloppen inte upp på separat rad. Det statliga stödet periodiseras över samma perioder som lämnade rabatter till kund har redovisats. Se även punkt 3.8 Statligt stöd.

3.6.2 Leasingavtal där koncernen är leasetagare

För leasingavtal som har en leasingperiod på tolv månader eller mindre eller med en underliggande tillgång av lågt värde, understigande 50 tusen kronor, redovisas inte någon nyttjanderättstillgång och leasingskuld. Leasingavgifter för dessa leasingavtal redovisas som kostnad linjärt över

leasingperioden. En väsentlighetsbedömning har gjorts och utöver de två möjligheterna till undantag enligt standarden redovisas endast tomträttsavtal, klassificerade som förvaltnings-fastigheter, som leasingavtal.

Koncernen redovisar en nyttjanderättstillgång och en leasingsskuld vid leasingavtalets inledningsdatum.

3.6.2.1 Leasingavtal – nyttjanderätter och leasingsskulder värderade till anskaffningsvärde

Nyttjanderättstillgången värderas initialt till anskaffningsvärde, vilket består av leasingsskuldens initiala värde med tillägg för leasingavgifter som betalats vid eller före inledningsdatumet plus eventuella initiala direkta utgifter. Nyttjanderättstillgången skrivs av linjärt från inledningsdatumet till det tidigare av slutet av tillgångens nyttjandeperiod och leasingperiodens slut, vilket i normalfallet för koncernen är leasingperiodens slut. Leasingsskulden värderas initialt till nuvärdet av återstående leasingavgifter under den bedömda leasingperioden. Leasingperioden utgörs av den ej uppsägbara perioden med tillägg för ytterligare perioder i avtalet om det vid inledningsdatumet bedöms som rimligt säkert att dessa kommer att nyttjas.

Leasingavgifterna diskonteras med koncernens marginella upplåningsränta, vilken utöver koncernens/företagets kreditrisk återspeglar respektive avtals leasingperiod, valuta och kvalitet på underliggande tillgång som tänkt säkerhet. Leasingsskulden omfattar nuvärdet av följande avgifter under bedömd leasingperiod: fasta avgifter, inklusive till sin substans fasta avgifter, variabla leasingavgifter kopplade till index eller ränta, initialt värderade med hjälp av det index eller ränta som gällde vid inledningsdatumet, eventuella restvärdesgarantier som förväntas betalas, lösenpriset för en köpoption som koncernen är rimligt säker på att utnyttja och straffavgifter som utgår vid uppsägning av leasingavtalet om bedömd leasingperiod återspeglar att sådan uppsägning kommer att ske.

I egenskap av leasetagare har val gjorts att inte skilja på icke-leasingkomponenter från leasingkomponenter. Variabla avgifter som inte beror på index eller ränta inkluderas inte i leasingsskulden men ingår vid upplysning av periodens leasingkostnader. Skuldens värde ökas med räntekostnaden för respektive period och reduceras med leasingbetalningarna. Räntekostnaden beräknas som skuldens värde gånger diskonteringsräntan.

3.6.2.2 Leasingavtal – nyttjanderätter värderade till verkligt värde och leasingsskulder till anskaffningsvärde

Nyttjanderätter hänförliga till tomträttsavtal klassificeras som förvaltningsfastigheter. Nyttjanderättstillgången värderas initialt till anskaffningsvärde, vilket består av leasingsskuldens initiala värde med tillägg för leasingavgifter

som betalats vid eller före inledningsdatumet plus eventuella initiala direkta utgifter.

Leasingavgifterna diskonteras med den implicita räntan i avtalen, dvs. avgäldsräntan. För avtal som ingicks före övergången till IFRS 16, dvs. före den 1 januari 2019, används däremot koncernens marginella upplåningsränta, vilken utöver koncernens/företagets kreditrisk återspeglar respektive avtals leasingperiod, valuta och kvalitet på underliggande tillgång som tänkt säkerhet. Koncernens marginella upplåningsränta baserat på evig löptid bedöms däremot motsvara tomträttsavtalens avgäldsränta. Leasingsskulden omfattar nuvärdet av tomträttsavgälder under en leasingperiod som anses vara evig. Det verkliga värdet av marknadsmässiga avgälder efter avdrag för förväntade leasingavgifter är noll vilket innebär att vid bruttoredovisning motsvarar värdet på nyttjanderätten av leasingsskuldens värde.

Tomträttsavtalen betraktas som eviga, det innebär att ingen avskrivning görs på nyttjanderätten. Räntekostnad på leasingsskulden i koncernen motsvarar den tomträttsavgäld som redovisats i den juridiska personen.

3.7 Skatter

3.7.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.7.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.7.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de

skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

3.7.2 Avkastningsskatt

Livförsäkringsföretag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Avkastningsskatten redovisas i det icke-tekniska resultatet för koncernen. Avkastningsskatten redovisas som aktuell skattekostnad i moderföretaget medan intäkterna från avgiftsuttaget avseende fondförsäkring redovisas under posten Förändring försäkringstekniska avsättningar. Beräkning av underlag för avkastningsskatt, avseende pensionsförsäkring, utgår från ett kapitalunderlag, vilket utgörs av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Kapitalunderlag multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock minst 0,5 procent. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 15 procent. För kapitalförsäkringar multipliceras kapitalunderlaget med statslåneräntan per den 30 november för kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. För kapitalförsäkringar gäller att den antagna statslåneräntan ökas med 0,75 procentenheter, dock till minst 1,25 procent. Kapitalunderlaget för kapitalförsäkringar uppdateras med periodens premier. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 30 procent.

3.8 Statligt stöd

Statliga bidrag, som erhålls som en konsekvens av covid-19, redovisas i resultaträkningen när det är rimligt säkert att villkor som är förknippade med bidraget är uppfyllda och att bidragen kommer att erhållas. Bidraget redovisas i resultatet över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Se avsnitt 3.5 Driftskostnader, sista stycket och avsnitt 3.6.1 Leasingavtal där koncernen är leasegivare, sista stycket.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara ickemonetära tillgångar utan fysisk form. För att redovisa en immateriell

tillgång ska kontroll över tillgången kunna påvisas, vilket innebär att man har förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del. De immateriella tillgångar som är upptagna i Folksam Liv består av separat förvärvade och internt upparbetade immateriella tillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. De internt upparbetade immateriella tillgångarna som avser egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga följande kriterier uppfylls; att det finns en identifierbar tillgång, att det är troligt att den tillgång som upparbetas kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att företaget har kontroll över tillgången och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerade nedskrivningar. Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov, se avsnitt 4.4.1. Det belopp som aktiveras avseende internt upparbetade utvecklingsutgifter ska föras om från konsolideringsfonden i bundet eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skrivs av eller ned, alternativt avyttras. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

4.2 Fastigheter

Fastigheter delas upp i förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter.

4.2.1 Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter redovisas i enlighet med IAS 40 Förvaltningsfastigheter, då syftet med innehavet är att generera hyresintäkter och/eller värdestegring. Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt. Det verkliga värdet fastställs genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdet av beräknade framtida kassaflöden samt nuvärdet av ett beräknat restvärde för respektive fastighet. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalförvaltning, intäkter och fastighetskostnaderna under Kapitalförvaltning, kostnader. Värdeförändringarna

redovisas netto under Orealiserade vinster eller förluster på placeringstillgångar.

4.2.2 Nyttjanderätt leasing förvaltningsfastigheter

För tomträttsavtal klassificerade som förvaltningsfastigheter, se avsnitt 3.6.

4.2.3 Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheterna redovisas i enlighet med IAS 16. Materiella anläggningstillgångar, då syftet är att stadigvarande använda fastigheten i den egna verksamheten. För rörelsefastigheter utgörs anskaffningsvärdet av det redovisade värdet vid tidpunkten för bytet från att redovisa fastigheten som förvaltnings-fastighet till att redovisa fastigheten som rörelsefastighet. Rörelsefastigheter redovisas enligt anskaffningsmetoden vilket innebär anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Tillkommande utgifter läggs till det redovisade värdet i det fall investeringen anses värdehöjande. Rörelsefastigheterna delas in i komponenter och avskrivningsmetoden återspeglar när fastigheternas framtida fördelar förväntas bli förbrukade. Komponenten mark har bedömts ha obegränsad nyttjandetid varför avskrivning inte görs. Utgifter avseende löpande underhåll och reparationer kostnadsförs i den period de uppkommer i posten Driftskostnader. Rörelsefastigheter redovisas i koncernredovisningen under Materiella anläggningstillgångar till skillnad från moderföretaget som redovisar dessa under Byggnader och mark. Upplysningar om fastigheternas komponenter och avskrivningstider hänvisas till noten för Materiella anläggningstillgångar.

4.3 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, samt finansiella skulder i fondförsäkringar.

4.3.1 Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt – tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument

Företaget har valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018–2020 som medges via tillägg till IFRS 4. Se avsnitt 2.5.1 IFRS 9 Finansiella instrument i not 1 Redovisningsprinciper. IASB har beslutat att detta tillägg ska gälla ytterligare två år. Det skulle innebära att en tillämpning

av IFRS 9 måste ske senast från och med 1 januari 2023. Folksam har fortsatt valt att tillämpa tillfälligt undantag från IFRS 9 enligt IASB:s beslut. Analys pågår för att bedöma när tillämpning lämpligtvis ska ske, och vad som behöver åtgärdas. Preliminärt planeras övergång till IFRS 9 ske per 31 december 2021.

Företaget bedriver i huvudsak försäkringsverksamhet vilket innebär att företaget får tillämpa undantaget från IFRS 9. Som grund för uttalande att företagets verksamhet huvudsakligen är relaterat till försäkring har följande bedömning gjorts 31 december 2015: att andel försäkringsskulder som avser försäkringsavtal och som omfattas av standarden IFRS 4, är signifikant jämfört med totala skulder och, att den procentuella andelen av redovisat värde, hänförbart till försäkring, är större än 90 procent. Inga förändringar av företagets huvudsakliga verksamhet har skett under efterföljande perioder. Avseende år 2018 till 2020 lämnas upplysningar i årsredovisningen som avser att efterlikna de grupperingar av finansiella tillgångar som görs i enlighet med IFRS 9. Dock ändras inte redovisade värden utan endast värden för upplysningsändamål, se not 2 Upplysningar om risker i avsnitt kreditkvalitet samt not 30 Finansiella tillgångar och skulder - Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument.

4.3.2 Klassificering, värdering och redovisning

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Med anskaffningsvärde avses upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna. Det gäller för samtliga finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan. Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över den. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.3.3 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. Folksam Liv har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

4.3.3.1 Lån och andra fordringar

Lån och andra fordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

4.3.4 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. Folksam Liv har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden samt avtal som enbart avser villkorad återbäring till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde.

4.3.4.1 Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

4.3.5 Nedskrivning av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar Folksam Liv om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisats för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar uppskattade framtida kassaflöden är exempelvis följande; betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenären, att långgivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts, ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp, att det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion samt negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen. En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

4.4 Materiella anläggningstillgångar och Nyttjanderätter leasing materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar är fysiska tillgångar som innehas för produktion eller distribution av varor eller tjänster, för uthyrning till andra, eller för administrativa ändamål. Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett

tillförlitligt sätt. Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångens avskrivningsbara belopp ska fördelas på ett systematiskt sätt över tillgångens nyttjandeperiod. Leasade tillgångar skrivs av över beräknad nyttjandeperiod eller, om den är kortare, över den avtalade leasingtiden. Tillgångens restvärde och nyttjandeperiod ska omprövas minst en gång per år. Koncernens rörelsefastigheter redovisas under denna post i enlighet med IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, se avsnitt 4.2.2.

4.4.1 Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.5 Förutbetalda anskaffningskostnader

Med anskaffningskostnader avses de kostnader som företaget har haft för att anskaffa nya försäkringsavtal. Direkta och rörliga kostnader aktiveras om rätta förutsättningar föreligger. Med direkta och rörliga kostnader avses förskotts- och engångsprovisioner som betalas till försäljningspersonal, förmedlare och andra distributörer. Med anledning av att Folksam Liv har ändrat provisionerna till interna och externa säljare och förmedlare, aktiveras inga kostnader från och med 1 januari 2018. Se not 33.

4.6 Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av Ej intjänade de premier och kvardröjande risker, Livförsäkringsavsättning, Oreglerade skador samt Återbäring och rabatter (tilldelad återbäring). Förändring av försäkringstekniska avsättningar för försäkringsavtal redovisas över resultaträkningen under respektive rubrik. Se även not 36 Ej intjänade premier och kvardröjande risker, not 37,

Livförsäkringsavsättning, not 38, Oreglerade skador, samt not 39, Återbäring och rabatter.

Val av antaganden vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar har avgörande betydelse för nivån. Osäkra antaganden medför osäkerhet i beräkningen av avsättningarna. När det gäller långlevnadsrisker, och i viss mån sjuklighetsrisker, finns av naturliga skäl en stor osäkerhet. En värdering av långa åtaganden innebär t ex att dödligheten måste skattas för många år framöver. En osäkerhet finns även avseende avsättning för framtida driftskostnader då dessa skattas för avtalens hela löptid.

4.6.1 Ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättning för ej intjänade premier utgör värdet av företagets samlade ansvarighet för löpande försäkringar. Beräkningarna av avsättningarna har gjorts enligt vedertagen metodik innebärande att man beaktar hur stor del av premien för varje enskild försäkring som hänför sig till tiden efter redovisningsperioden. I grenar där premienivån har bedömts som otillräcklig ska den enligt ovan beräknade avsättningen för ej intjänade premier för vid redovisningsperiodens slut gällande försäkringar förstärkas med en avsättning för kvardröjande risker avseende perioden fram till nästa förfallodag.

4.6.2 Livförsäkringsavsättningar

Livförsäkringsavsättningen för traditionell livförsäkring med utjämnad återbäring/pensionstillägg och traditionell livförsäkring med premiegaranti och daglig avkastningsfördelning beräknas som skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter. Samtliga förpliktelser och ingångna avtal vid rapporteringstillfället ska ingå i beräkningen. Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). För tjänstepensionsverksamhet tillämpas en aktsam diskonteringsränta. För övrig livförsäkring tillämpas en betryggande diskonteringsränta. Den aktsamma diskonteringsräntan beräknas utgående från marknadsräntor för ränteswappar på balansdagen, justerade för kreditrisk, samt på en modellerad långsiktig terminränta. Negativa marknadsnoteringar efter kreditjustering sätts till noll. Marknadsräntorna ges full vikt upp till tio år, varefter de fasas ut under en period på upp till tjugo års löptid. Därefter ska kurvan fullt ut konvergera mot den långsiktiga terminräntan. Den långsiktiga terminräntan uppgår till 4,2 procent. Vid beräkning av den betryggande diskonteringsräntan görs ytterligare ett avdrag vid justering för kreditrisk. Utöver antagande om diskonteringsräntan görs antaganden även om dödlighet, driftskostnader, avkastningsskatt och utnyttjade optioner. Livförsäkringsavsättningen för övrig traditionell livförsäkring med daglig avkastningsfördelning bestäms genom att värdet på försäkringarna räknas upp med

den garantiränta som gäller vid beräkningstillfället. Därutöver kan även andra avsättningar med syfte att täcka försäkringsrisker redovisas under posten Livförsäkrings-avsättning. För gruppörsäkring och sjukförsäkring motsvarar livförsäkringsavsättningen summan av ej intjänade premier samt i vissa fall nivå tillägg.

4.6.3 Oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador består av ersättningsreserver för kända, och okända, inträffade skador, sjukreserver samt skadebehandlingsreserv. I ersättningsreserverna ingår försäkringsbelopp, återköps/flyttbelopp och tilldelad återbäring. Sjukreserver diskonteras med aktsamt/betryggande antagande om ränta som motsvarar aktuella marknadsräntor (per balansdag) på samma sätt som ovan.

4.6.4 Återbäring och rabatter

Avsättning för tilldelad återbäring består av återbäring som tilldelats försäkringstagarna men vid bokslutstillfället ännu ej fördelats till betalning.

4.6.5 Förlustprövning

Folksam Livs tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

4.6.6 Avgiven återförsäkring

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Företaget bedömer nedskrivningsbehovet för tillgångarna avseende återförsäkringsavtal vid varje bokslutstillfälle. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången så skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen.

4.7 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk består av Villkorad återbäring samt Fondförsäkringsåtaganden. Se även not 40, Villkorad återbäring samt not 41, Fondförsäkringsåtaganden.

4.7.1 Villkorad återbäring

Villkorad återbäring utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Såväl försäkringsdelen som den finansiella delen redovisas som villkorad återbäring. Avsättningen värderas till verkligt värde på de tillgångar som är kopplade till avtalen.

4.7.2 Fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringsåtaganden utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk. Såväl försäkringsdelen som investeringsdelen redovisas som fondförsäkringsåtagande.

Avsättningarna värderas till verkligt värde på de fonder som är kopplade till avtalen. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs med hjälp av aktuella fondvärden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som finns i de fonder till vilka skulderna är länkade, multiplicerat med antalet andelar som tillräknas försäkringstagaren på balansdagen. Om de förväntade framtida intäkterna i en specifik portfölj är lägre än förväntade rörliga kostnader, måste en avsättning för förluster för denna portfölj göras.

4.8 Andra avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. En avsättning redovisas enligt IAS 37. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventalförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

4.8.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i Folksam Liv omfattar avgifts- och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.8.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksam Livs förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende

avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.8.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Koncernens nettoförpliktelse utgörs av nuvärdet av förpliktelsen, minus verkligt värde på förvaltnings-tillgångarna justerat för eventuella tillgångsbegränsningar. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i resultaträkningen. Räntenettet är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, det vill säga ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettet och eventuella ändringar av effekter tillgångsbegränsningar (exklusive ränta som inkluderas i räntenettet). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan. Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; I, när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller II, när företaget redovisar relaterade omstruktureringsskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas av förenklingsskäl som upplupen kostnad istället för som del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i

skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

4.9 Eventualförpliktelser

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

4.10 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod, vilket innebär att den utgår från resultat före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som har haft kassaflödespåverkan. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar. Företaget redovisar kassaflöde från löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet, med de anpassningar som krävs för försäkringsverksamhet. Den löpande verksamheten består av flöden från den huvudsakliga verksamheten, exempelvis premieinbetalningar, utbetalda försäkrings-ersättningar, resultat från kapitalförvaltning, driftskostnader. Investeringsverksamheten består av flöden från exempelvis immateriella och materiella tillgångar. Finansieringsverksamheten består av flöden från exempelvis amortering av leasingsskulden, utdelningar. Med likvida medel avses banktillgodohavanden, vilket är samma post som kassa och bank/likvida medel i balansräkningen.

5 Moderföretagets redovisningsprinciper

Moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2, redovisning för juridisk person. Moderföretaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

5.1 Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderföretaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderföretagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

5.1.1 Byggnader och mark

I moderföretaget redovisas såväl förvaltnings- som rörelsefastigheter till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen. Samtliga fastigheter redovisas under posten Byggnader och mark i moderföretagets balansräkning.

5.1.2 Dotterföretag och intresseföretag

Aktier i dotter- och intresseföretag redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen. För att fastställa huruvida det föreligger nedskrivningsbehov av placeringar i koncern- och intresseföretag tillämpas IAS 36, Nedskrivningar. För att beräkna konsolideringskapitalet görs en värdering till verkligt värde av koncern- och intresseföretag dels genom en embedded value-metod, dels genom en substansvärde-metod, beroende på karaktären på innehavet. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

5.1.3 Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderföretaget tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. Moderföretaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter, FFFS 2019:23 med tillhörande ändringsföreskrifter, eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De mest väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmåns-bestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

5.1.4 Skatter

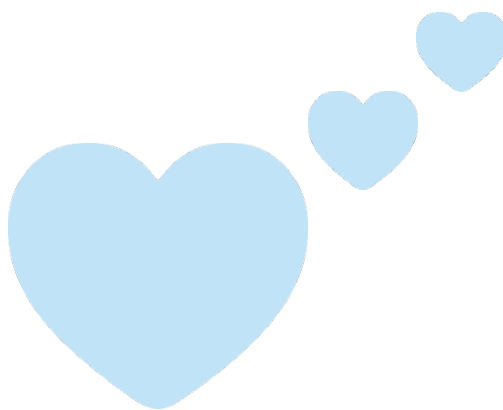
I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital. Vidare redovisas avkastningsskatten som en aktuell skattekostnad.

5.1.5 Koncernbidrag

Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas i resultaträkningen som Kapitalavkastning intäkter/Erhållna koncernbidrag. Lämnade koncernbidrag till dotterföretag redovisas i balansräkningen som en ökning av värdet på aktier i dotterföretag. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförlig till erhållna koncernbidrag redovisas i resultaträkningen. Skatt hänförlig till lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

5.1.6 Leasing

Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella och redovisar enligt reglerna för operationell leasing. Kostnaderna avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden, det innebär att till skillnad mot redovisning i koncernen redovisas inte nyttjanderätter och leasingskulder i balansräkningen.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver Folksam Livs riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem

Folksam Livs riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas, mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

Folksam Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkrings-tagarkollektivet. Eftersom syftet med risktagandet är att skapa värde för kunderna är risk en central komponent i Folksam Livs affärsmodell. Risktagandet i företaget ska ske medvetet och kunna ställas i relation till företagets solvens- och kapitalsituation.

Riskfilosofi i sammandrag

Riskfilosofin anger Folksam Livs övergripande inställning till risk och risktagande. Företagets riskfilosofi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera riskerna.

Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam Liv kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering. Styrelsens vid var tid fastställda riskaptit ska vara vägledande vid risktagande.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets risktagande. Viktiga komponenter i riskaptitramverket är riskaptit, risktolerans, samt uppföljning och eskalering. Riskaptiten uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget (gruppen) önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera. Företagets (gruppens) riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskaptitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskaptitramverkets utformning.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

Folksam Livs riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Den samlade effekten som Folksam Livs övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs ovan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter sker en bedömning av riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs avseende kundpåverkan, påverkan på varumärke och ekonomisk påverkan. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten tillämpas scenarioanalyser.

Företagets riskaptit är vägledande för beslut om hantering av risker och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt.

Riskhanteringsfunktionen övervakar och stödjer första linjen och följer upp och utvärderar riskhanterande åtgärder. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet rapporterar kontinuerligt till vd och styrelse i enlighet med krav på innehåll och periodicitet som ställs i placeringspolicyn och placeringsriktlinjerna. Rapporteringens syfte är att utgöra underlag för bedömningar av och beslut om placeringsverksamheten. CFO rapporterar, minst fyra gånger per år, företagets ekonomiska ställning till vd och styrelse.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information samt information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar risk-

hanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation

Styrelsen i Folksam Liv har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera, värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder, bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering. Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitövertredelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering och regel efterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företags-styrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskhanteringsfunktionen ska

stödja, övervaka och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter.

Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskaptit säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även se till att den får tillgång till information om, och har förståelse för, de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut. Hur detta sker ska dokumenteras. Styrelsen för Folksam Liv har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därför fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse har vd inrättat kommittéer där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i dessa kommittéer.

Väsentliga risker i Folksam Liv

Folksam Liv definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser,

internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker. I kommande avsnitt beskrivs Folksam Livs försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Försäkringsrisk

Målet för Folksam Livs försäkringsverksamhet är att tillhandahålla ett brett utbud av produkter, som svarar mot våra kunders behov. Folksam Liv ska vara ett ansvars- tagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

Folksam Liv erbjuder såväl livförsäkring som skadeförsäkring. Livförsäkringen utgörs av både olika former av sparandeförsäkring (traditionell livförsäkring, traditionell livförsäkring med villkorad återbäring samt fondförsäkring) och av riskförsäkring (gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring, sjuk- och premiebefrielseförsäkring samt övrig kollektiv riskförsäkring). Inom ramen för skadeförsäkringsverksamheten finns riskförsäkring i form av sjuk- och olycksfallsförsäkring. Folksam Liv mottar även återförsäkring från livförsäkringsföretag inom Folksam.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms, försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. Korrekt prissättning tryggar Folksam Livs långsiktiga lönsamhet. De försäkringstekniska avsättningarna måste vara tillräckliga och fördelningen av överskott skälig. Såväl risker som principer och verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av försäkringskontrakt.

Det breda produktutbudet exponerar Folksam Liv för en mängd olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs, försäkrings- tekniska avsättningar beräknas och överskott fördelas till

försäkringsavtalen och över tid. Riskerna hanteras även genom fastställda teckningslimiter, produkt- och teckningsregler. Ett brett produktutbud och stora försäkrings-tagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad eller minskad dödlighet bland de försäkrade. I Folksam Liv är risken för minskad dödlighet bland försäkrade med traditionell livförsäkring den dominerande dödlighetsrisken. Om dödligheten överskattas vid tecknande av försäkring kan det leda till att för höga ersättningar utlovas. En överskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga, liksom att fördelningen av överskott blir felaktig. Det förekommer även risk för ökad dödlighet både bland vissa sparandeprodukter och riskprodukter.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är störst för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad dödlighet hanteras vidare genom individuell återförsäkring av dödsfallsförsäkringar med förhöjd dödsfallsrisk respektive höga dödsfallsrisksummor.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjuktilstånd.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är störst för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av sjukfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen. Sjuklighetsriskerna hanteras också genom individuell återförsäkring av höga sjukrisksummor.

Olycksfallsrisk

Med olycksfallsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades olycksfallstillstånd. Riskerna hanteras genom att inträffade olycksfall i bestånden följs upp.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader.

Underskattade driftskostnader kan till exempel medföra förluster på grund av att för höga ersättningar utlovas eller att otillräckliga avsättningar beräknas. Även fördelning av överskott påverkas av belastning för driftskostnader. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Många försäkringsprodukter, främst produkter med sparandeinslag, innehåller optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller återköp samt att avsluta premiebetalningen. Med annullationsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att premieinbetalningar upphör och/eller att försäkringskapital flyttas eller återköps.

Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam Liv inte når sina mål på grund av att utnyttjandet av dessa optioner avviker från vad som är förväntat. Dessa optionsrisker regleras i första hand genom försäkringsvillkor och ändringsregelverk. Målet är att avgiftsstrukturen ska vara utformad så att lönsamheten kan bibehållas och finansiell stabilitet upprätthållas. Vidare bör det säkerställas att avsättningarna är tillräckliga vid annullationer samt att annullationer inte medför att oskälig andel av överskottet utbetalas så att kvarvarande/övriga kunder drabbas negativt.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

Folksam Liv har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Återförsäkringsprogrammet har störst påverkan på resultatet för riskförsäkring.

Koncentrationsrisk avser risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker inom och mellan verksamhetsgrenar. Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats. Koncentrationsrisk kan även uppstå om Folksam Liv är ensidigt exponerat mot till exempel ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde.

Folksam Livs försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning. Koncentrationsrisken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma stora blandade bestånd inom individuell livförsäkring. För kollektivavtalad försäkring har Folksam Liv begränsad möjlighet att styra över risk-spridningen. Försäkringar med risk för förhöjd dödlighet eller sjuklighet är geografiskt spridda över Sverige. De är även spridda på ett stort antal olika försäkringar. Koncentrationsrisken för försäkringar med förhöjd dödlighet och sjuklighet är därmed begränsad.

Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt

Utöver ovan nämnda risker kan förändringar i lagar och externa regelverk samt inflationsökning också få betydelse för Folksam Livs möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning och exponering av försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Stresstesterna mäts enligt standardformeln i Solvens II-regelverket för övrig livförsäkringsverksamhet och enligt trafikljusmodellen för tjänstepensionsverksamhet. Dessutom beräknas ett internt kapitalkrav. De största försäkringsriskerna Folksam Liv är exponerat för är ökad länglevnad (minskad dödlighet) samt ett ökat utnyttjande av optioner. Ca 80/62 procent av Folksam Livs försäkringstekniska avsättningar för tjänstepension respektive övrig livförsäkring utgörs år 2020 av försäkringar med länglevnadsrisk, medan ca 45/57 procent utgörs av försäkringar med option att återköpa eller flytta försäkringen eller att avsluta premiebetalningen.

Mätning av försäkringsrisker sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. Avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden samt indikerar graden av exponering för olika typer av försäkringsrisker.

Koncentration av risk analyseras under rubriken "Koncentrationer av försäkringsrisk". Avsnittet "Faktiska

skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar" belyser över/underskott 2020-12-31 i förhållande till uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av de senaste fem skadeåren.

Känslighetsanalyser

I tabellen nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna för övrig livförsäkringsverksamhet respektive tjänstepensionsverksamhet skulle förändras om antaganden om dödlighet, sjuklighet, driftskostnader eller utnyttjandet av optioner förändrades. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

Tabellen omfattar enbart moderföretaget Folksam Liv. I den konsoliderade koncernredovisningen ingår även ett fond-försäkringsföretag. I detta företag är avtalen sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden. Företaget har mycket begränsad verksamhet med sjuklighetsrisk. Detta företag ingår därför inte i nedanstående tabell.

Antagandena om framtida dödlighet för sparförsäkring baseras på aktuell erfarenhet inom Folksam Liv kompletterade med antagna framtida dödlighetsreduktioner. I känslighetsanalysen antas att dödlighetsreduktionerna ökas med 50 procent. En minskad dödlighet ger ökade avsättningar för sparandeförsäkringar.

Känsligheten för utnyttjande av optioner visas genom att de antaganden om andelen försäkringar som annulleras ökar med 50 procent och andelen försäkringar som ändrar utbetalningstid ökar med 10 procent för tjänstepensionsverksamhet respektive minskar med 10 procent för övrig livförsäkringsverksamhet.

Antaganden för sannolikheten att sjukfall upphör har stor påverkan på avsättningarna för lång sjuk- och premiebefrielseförsäkring. Känsligheten i avsättningarna för en förändring av dessa antaganden illustreras genom att anta att de minskas med 10 procent.

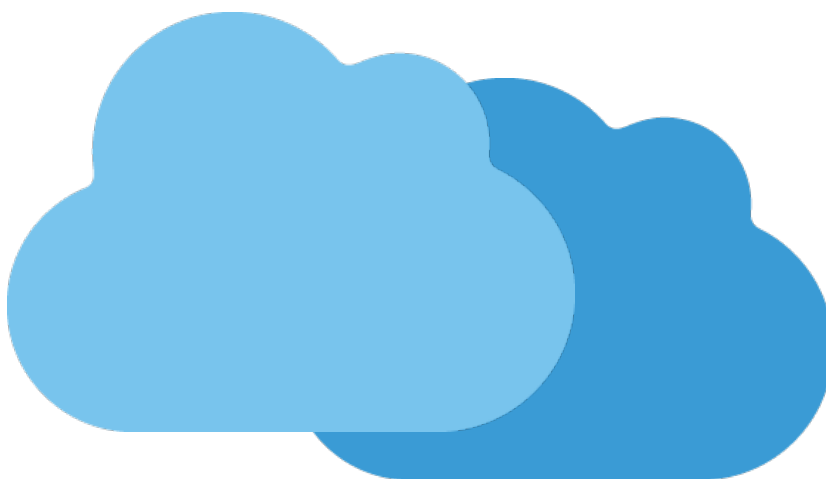
Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet för sparförsäkring.

För sjuk- och olycksfallsprodukter som tillhör skade-försäkring, där avsättningarna inte baseras på antaganden, visas hur avsättningarna påverkas av en genomsnittlig ökning av skadekostnader med 10 procent.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk

Mkr	Tjänstepension			Övrig liv		
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Moderföretaget 2020						
Försäkringstekniska avsättningar	60 662	-	-	64 930	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	61 933	-1 271	-1 271	65 272	-342	-342
Optioner-annullation	60 520	142	142	64 653	277	277
Optioner-ändring av utbetalningstid	60 680	-18	-18	65 020	-90	-90
Sjuklighet - avveckling	60 755	-93	-73	64 933	-3	-3
Kostnadsinflation	61 249	-586	-586	65 169	-239	-239
Skadeförsäkring - genomsnittlig skadekostnad	60 662	-	-	65 000	-69	-55
Moderföretaget 2019						
Försäkringstekniska avsättningar	57 575	-	-	66 440	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	58 695	-1 121	-1 121	66 758	-318	-318
Optioner-annullation	57 549	26	26	66 280	159	159
Optioner-ändring av utbetalningstid	57 593	-18	-18	66 522	-82	-82
Sjuklighet - avveckling	57 694	-119	-94	66 443	-4	-3
Kostnadsinflation	58 087	-512	-512	66 685	-245	-245
Skadeförsäkring - genomsnittlig skadekostnad	57 575	-	-	66 539	-99	-78

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk illustreras i nedanstående tabell, som visar antal försäkringsavtal och försäkrat belopp i olika beloppsintervall.

Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall eller sjukfall, Mkr						
	varav Tjänstepension		varav Övrig livförsäkring			
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp
Moderföretaget 2020						
Dödsfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	4 422 066	630 190	158 973	57 742	4 263 094	572 449
20-30 prisbasbelopp	57 553	61 582	1 540	1 780	56 013	59 802
30-45 prisbasbelopp	35 386	65 218	2 576	4 189	32 810	61 029
45-60 prisbasbelopp	3 021	7 483	568	1 405	2 453	6 078
mer än 60 prisbasbelopp	16 762	52 339	750	3 344	16 012	48 995
Summa	4 534 788	816 812	164 407	68 460	4 370 382	748 352
Sjukfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	2 413 480	121 271	85 618	12 272	2 327 862	108 998
20-30 prisbasbelopp	1 540	1 756	1 453	1 654	87	103
30-45 prisbasbelopp	555	943	502	855	53	88
45-60 prisbasbelopp	92	219	77	181	15	38
mer än 60 prisbasbelopp	26	102	12	44	14	58
Summa	2 415 693	124 291	87 662	15 006	2 328 031	109 285
Moderföretaget 2019						
Dödsfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	4 351 474	614 759	167 858	61 547	4 183 616	553 212
20-30 prisbasbelopp	48 801	51 853	1 602	1 849	47 199	50 004
30-45 prisbasbelopp	26 707	49 715	1 238	2 128	25 469	47 587
45-60 prisbasbelopp	1 982	4 867	632	1 554	1 350	3 314
mer än 60 prisbasbelopp	12 587	39 737	825	3 599	11 762	36 138
Summa	4 441 551	760 932	172 155	70 677	4 269 396	690 254
Sjukfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	2 299 069	121 054	67 006	18 064	2 232 063	102 990
20-30 prisbasbelopp	3 826	4 421	3 729	4 305	97	116
30-45 prisbasbelopp	2 446	4 209	2 384	4 107	62	103
45-60 prisbasbelopp	950	2 309	934	2 270	16	39
mer än 60 prisbasbelopp	932	3 605	911	3 517	21	88
Summa	2 307 223	135 598	74 964	32 262	2 232 259	103 335

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Tabellerna nedan visar ackumulerade över/underskott 2020-12-31 (före och efter återförsäkring) i förhållande till uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av varje skadeår för de senaste fem åren.

Avsättning för oreglerade skador (före återförsäkring) i tabellen utgör 91 procent av de totala avsättningarna för oreglerade skador i Folksam Liv. Ingående verksamheter är

gruppförsäkring, premiebefrielseförsäkring samt sjukförsäkring. Tabellerna omfattar enbart moderföretaget Folksam Liv. I den konsoliderade koncernredovisningen ingår även ett fondförsäkringsföretag. I detta företag är dock andelen oreglerade skador liten.

Diskonteringseffekter framgår längst ned i varje tabell.

Faktiska skadeanspråk, Mkr								
Moderföretaget	Alla tidigare år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totalt
Före avgiven återförsäkring								
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (brutto)	-	2 843	2 708	2 209	2 282	2 254	2 233	14 528
Ett år senare	-	2 279	2 111	2 081	2 054	2 020	-	10 544
Två år senare	-	2 089	2 038	1 883	1 996	-	-	8 005
Tre år senare	-	2 019	1 921	1 859	-	-	-	5 800
Fyra år senare	-	2 005	1 914	-	-	-	-	3 918
Fem år senare	-	2 002	-	-	-	-	-	2 002
Uppskattad slutlig skadekostnad 2020-12-31	-	2 002	1 914	1 859	1 996	2 020	2 233	
Akkumulerade utbetalda försäkringsersättningar	-	1 922	1 835	1 746	1 818	1 751	1 407	10 479
Avsättning för oreglerade skador, exklusive skadebehandlingsreserv	676	80	78	113	178	270	826	2 221
Skadebehandlingsreserv	-	-	-	-	-	-	-	58
Akkumulerat över/underskott	-	841	795	350	286	233	-	-
Akkumulerat över/underskott i % av initial skadekostnad	-	29,6%	29,3%	15,8%	12,5%	10,4%	-	-
Diskonteringseffekt	-	-	-	-	-	-	-	-22
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador enligt denna tabell	-	-	-	-	-	-	-	2 279
Oreglerade skador för verksamhet som ej ingår i ovanstående tabell	-	-	-	-	-	-	-	225
Total avsättning för oreglerade skador enligt balansräkningen (brutto)	-	-	-	-	-	-	-	2 505
Andel som ingår i tabellen	-	-	-	-	-	-	-	91%

Faktiska skadeanspråk, Mkr								
Moderföretaget	Alla tidigare år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totalt
Efter avgiven återförsäkring								
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (netto)	-	2 827	2 683	2 191	2 267	2 239	2 218	14 424
Ett år senare	-	2 271	2 102	2 068	2 042	2 012	-	10 495
Två år senare	-	2 084	2 033	1 871	1 990	-	-	7 979
Tre år senare	-	2 017	1 921	1 853	-	-	-	5 790
Fyra år senare	-	2 003	1 914	-	-	-	-	3 916
Fem år senare	-	1 999	-	-	-	-	-	1 999
Uppskattad slutlig skadekostnad 2020-12-31	-	1 999	1 914	1 853	1 990	2 012	2 218	
Akkumulerade utbetalda försäkringsersättningar	-	1 920	1 835	1 745	1 818	1 750	1 406	10 474
Avsättning för oreglerade skador, exklusive skadebehandlingsreserv	668	79	78	108	172	263	812	2 180
Skadebehandlingsreserv	-	-	-	-	-	-	-	58
Akkumulerat över/underskott	-	827	770	338	277	226	-	-
Akkumulerat över/underskott i % av initial skadekostnad	-	29,3%	28,7%	15,4%	12,2%	10,1%	-	-
Diskonteringseffekt	-	-	-	-	-	-	-	-22
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador enligt denna tabell	-	-	-	-	-	-	-	2 238
Oreglerade skador för verksamhet som ej ingår i ovanstående tabell	-	-	-	-	-	-	-	224
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (netto)	-	-	-	-	-	-	-	2 462
Andel som ingår i tabellen	-	-	-	-	-	-	-	91%

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i Folksam Livs interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanteringsfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Styrelsen får vidare en samlad bedömning av de totala försäkringsriskerna i företaget i statusrapporter. Extern rapportering sker i form av den aktuariella resultatanalysen i den kompletterande rapporteringen till FI, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftsresultat. I Folksam Livs egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som Folksam Liv är, eller kommer att bli, exponerad för under den treåriga affärsplaneringsperioden 2021-2023.

Folksam Liv bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Folksam Liv tillämpar övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamheten sedan den 1 januari 2016 och tillämpar därmed den äldre regleringen för denna verksamhet. Detta innebär bland annat att Folksam Liv, såväl externt som internt, rapporterar kapitalkrav beräknade i enlighet med Solvens I och Finansinspektionens trafikljus för tjänstepensionsverksamheten respektive kapitalkrav beräknade i enlighet med standardformeln i Solvens II för övrig livförsäkringsverksamhet. Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav enligt egen bedömning.

Finansiella risker

Med finansiell risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor, men även andra finansiella händelser så som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. Folksam Liv lägger också stor vikt vid tryggheten i pensionssparandet. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på finansmarknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, så som solvens, ska uppfyllas med marginal beslutad av styrelsen.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och den anger ramar och limiter för exponeringar samt styrelsens policy för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen angivit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är vd:s forum för styrning och uppföljning av placeringsverksamheten.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation, prognoser för försäkringsrörelsens utveckling samt möjlighet att använda tillgångarna för skuldtäckning. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångsslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt alternativa placeringar. Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet. Även alternativa placeringar och placeringar i fastigheter sköts internt inom företaget.

Hantering av finansiella risker

Inom traditionell försäkring med avkastningsgaranti är utvecklingen på de finansiella marknaderna och avkastningen på placeringstillgångarna av stor betydelse, inte bara för försäkringstagarna/förmånstagarna, utan även för företaget som helhet. Avkastningsgarantin i

försäkringarna bestäms utifrån marknadsräntor så att garantin med betryggande säkerhet bedöms kunna infrias. Den förväntade avkastningen påverkar till viss del även val av återbäringsränta och därmed fördelningen av överskott.

Aktuariefunktionen ansvarar för att löpande avstämningar av garantinivåerna görs mot aktuella marknadsnoteringar, speciellt marknadsräntorna, för att säkerställa att framtida garantier är förenliga med avkastningsmålen.

Aktuariefunktionen ansvarar vidare för att löpande följa fördelningen av överskott. Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapitalförvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker åtminstone två gånger per år i form av riskrapporter till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i Folksam Liv är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar, och företagsstrategiska innehav. I huvudsak används derivat för att skräddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha marknadsrisker i åtagandena, exempelvis med ränteswappar för att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Företagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Exempel på sådant innehav är aktier i koncernföretag samt innehavet av aktier i Swedbank. Inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet finns Riskstyrningskommittén som sammanträder veckovis. Vid dessa möten diskuteras riskexponeringen i förvaltningsportföljerna och beslut fattas och protokollförs.

Under året har handel till största del skett med aktier, räntebärande värdepapper, fastigheter, värdepappersfonder, valutor och derivat på dessa.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisken är en betydande risk för Folksam Liv och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, spreadrisk, valutarisk och finansiell

koncentrationsrisk. Dessa risker mäts på flera sätt, dels med hjälp av SCR beräkningar (övrig livförsäkringsverksamhet) och trafikljusberäkningar (tjänstepensionsverksamhet) dels med hjälp ett internt kapitalkrav (ICR). I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive risktyp. I känslighetsanalyserna tas hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser. I tabellen nedan, känslighetsanalys aktiekursrisk, redovisas en effekt på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång om 10 procent i marknadsvärdet på samtliga aktieinnehav. För aktiederivat redovisas risken genom att den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Känslighetsanalys aktiekursrisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2020		2019		2020		2019	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Aktier	66 955	-6 694	62 332	-6 232	65 527	-6 551	61 562	-6 155
Investeringsfonder aktier	5 339	-534	7 073	-707	5 311	-531	7 073	-707
Andra investeringar	115	-12	154	-15	115	-12	154	-15
Övriga lån	827	-83	341	-34	827	-83	341	-34
Kapitalandelsbevis	176	-18	203	-20	176	-18	203	-20
Restitutioner	-	-	336	-34	-	-	336	-34
Aktierelaterade derivatinstrument	-4	-222	-6	-90	-4	-222	-6	-90
Nettopåverkan resultat före skatt		-7 561		-7 133		-7 416		-7 056
Nettopåverkan eget kapital		-6 972		-6 524		-6 837		-6 464

Känslighetsanalys av fastighetsprisrisk

Med fastighetsprisrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsvärde på fastigheter. I tabellen nedan, Känslighetsanalys fastighetsprisrisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång om tio procent i marknadsvärdet på fastighetsinnehaven. Beräkningen kompletteras med stresstest för kartläggning av hur en negativ utveckling av fastighetspriser påverkar företagets resultat och eget kapital negativt.

Värderingen av företagets tillgångar för tjänstepensions-verksamheten i tabellen nedan utgår ifrån gällande redovisningsprinciper och Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk omfattar koncerninterna fastighetslån. För tillgångar som tillhör företagets övriga livverksamhet tillämpas värderingsprinciper i enlighet med Solvens II-regelverket, vilket innebär att Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk inte omfattar koncerninterna fastighetslån. Eventuella skillnader i värdering kan uppkomma då fastigheterna för eget bruk i enlighet med Solvens II-regelverket värderas till marknadsvärde.

Känslighetsanalys fastighetsprisrisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2020		2019		2020		2019	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Fastigheter för eget bruk	3 353	-335	3 225	-323	3 353	-335	3 225	-323
Fastigheter annat än för eget bruk	18 705	-1 870	17 903	-1 790	3 293	-329	3 201	-320
Fastighetsfonder	564	-56	272	-27	564	-56	272	-27
Övriga tillgångar som innehåller fastighetsprisrisk	-	-	-	-	1 822	-182	1 784	-178
Nettopåverkan resultat före skatt		-2 262		-2 140		-903		-848
Nettopåverkan eget kapital		-2 079		-1 960		-815		-764

Känslighetsanalys av ränterisk

Med ränterisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor. Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. För Folksam Liv är det i normalfallet ofördelaktigt med fallande marknadsräntor eftersom den framtida kostnaden för att infria åtagandena ökar mer än vad värdet av räntebärande placeringar ökar. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat.

Då räntan i dagsläget är på mycket låga nivåer så innebär en förskjutning av räntekurvan nedåt att värdet för att infria åtagandena inte förändras i den omfattning man normalt kan förvänta sig. Detta då rörelser i diskonteringsräntan är

begränsade nedåt. Resultatet i tabellen blir därför det motsatta och de verkliga riskerna återspeglas inte fullt ut i siffrorna.

I tabellen nedan, Känslighetsanalys ränterisk, redovisas effekten på resultat före skatt och eget kapital vid ett ränteskifte av marknadsräntorna med - 1 procentenhet. För tjänstepensions-verksamhetens åtaganden och övrig livverksamhetens åtaganden sker känslighetsanalys av ränterisken genom att tillämpa respektive diskonteringsränta som uppstår vid ränteförskjutning av marknadsräntorna. Diskonteringskurvorna har dock ett golv vid noll.

Känslighetsanalys ränterisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2020		2019		2020		2019	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Minskning av marknadsräntan								
Värdeförändring räntebärande tillgångar	108 741	3 112	108 590	3 916	108 460	3 126	108 580	3 932
Ökning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	123 576	-1 181	122 070	-3 488	123 576	-1 181	122 070	-3 488
Nettopåverkan resultat före skatt		1 931		428		1 945		444
Nettopåverkan eget kapital		1 606		241		1 618		254

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder				
Ränteexponering, Mkr				
Koncernen 2020	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl uppl ränteutäkt)	90 477	13 444	-	103 921
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	8 135	-	-	8 135
Övriga lån inklusive lån emitterade till intresseföretag	2 591	1 220	-	3 811
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	101 203	14 665	-	115 868
Skulder och avsättningar				
Livförsäkringstekniska avsättningar tjänstepensionsverksamhet	11 632	22 761	23 206	57 599
Livförsäkringstekniska avsättningar övrig livförsäkring	24 301	23 436	11 612	59 349
Övriga skulder	1 414	-	-	1 414
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	37 347	46 197	34 818	118 363
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	63 856	-31 533	-34 818	-2 495
Nominellt värde räntederivat	-8 401	6 782	1 619	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	55 455	-24 751	-33 199	-2 495
Koncernen 2019	< 5 år	5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inkl uppl ränteutäkt)	89 283	13 341	298	102 922
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	9 056	-	-	9 056
Övriga lån inklusive lån emitterade till intresseföretag	1 869	1 151	-	3 020
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	100 208	14 492	298	114 998
Skulder och avsättningar				
Livförsäkringstekniska avsättningar tjänstepensionsverksamhet	10 908	21 650	22 031	54 589
Livförsäkringstekniska avsättningar övrig livförsäkring	22 590	25 529	11 966	60 085
Övriga skulder	1 333	-	-	1 333
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	34 831	47 179	33 997	116 007
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	65 377	-32 687	-33 700	-1 009
Nominellt värde räntederivat	-8 789	7 424	1 365	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	56 588	-25 263	-32 335	-1 009

Någon tabell lämnas ej för moderföretaget då skillnaden i ränteexponering jämfört med koncernen är liten.

Ränterisk kassaflöde

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 procentenheter påverkar ränteutgifter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindingstider på upp till ett år.

Ränterisk kassaflöde, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
Ökning av marknadsräntan	2020	2019	2020	2019
Ränteutgifter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	-193	-228	-193	-228
Ränteutgifter för andra räntebärande finansiella instrument	37	42	28	34
Summa	-156	-186	-164	-194
Minskning av marknadsräntan				
Ränteutgifter för obligationer och andra räntebärande värdepapper	193	228	193	228
Ränteutgifter för andra räntebärande finansiella instrument	-37	-42	-28	-34
Summa	156	186	164	194

Duration

Den genomsnittliga ekonomiska durationen för livförsäkringstekniska avsättningar för hela beståndet i Folksam Liv är 12 år per 2020-12-31. Uppgiften berör 94 procent av de försäkringstekniska avsättningarna. Motsvarande uppgifter lämnas inte för koncernen då tillkommande likviditetsrisk bedöms som marginell. Duration har inte beräknats för skadeförsäkring, gruppliv och livförsäkring där avsättningar beräknas utan kassaflödesvärdering.

Durationen per försäkringsgren framgår av nedanstående tabell.

Duration, Mkr	2020				2019			
	Övrig livförsäkring		Tjänstepension		Övrig livförsäkring		Tjänstepension	
	Avsättningar, brutto	Duration, år	Avsättningar, brutto	Duration, år	Avsättningar, brutto	Duration, år	Avsättningar, brutto	Duration, år
Koncernen								
Förmånsbestämd försäkring	-	-	17 841	18	-	-	16 791	19
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	59 167	9	38 907	13	59 786	9	36 835	13
Sjuk- och premiebefrielseförsäkring	182	5	1 899	6	207	5	2 006	6
Mottagen återförsäkring premiebefrielse	5	5	-	-	6	5	-	-
Övrigt	5 577	-	2 016	-	6 441	-	1 943	-
Summa	64 930	8	60 662	14	66 440	8	57 575	14
Moderföretaget								
Förmånsbestämd försäkring	-	-	17 841	18	-	-	16 791	19
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	59 167	9	38 907	13	59 786	9	36 835	13
Sjuk- och premiebefrielseförsäkring	182	5	1 899	6	207	5	2 006	6
Mottagen återförsäkring premiebefrielse	5	5	-	-	6	5	-	-
Övrigt	5 577	-	2 016	-	6 441	-	1 943	-
Summa	64 930	8	60 662	14	66 440	8	57 575	14

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i räntor, aktier, fastigheter, specialplaceringar och bolagsstrategiska placeringar eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och

styrts främst genom nyttjandet av valutaterminer och swappar. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor.

I tabellen Känslighetsanalys Valutarisk, redovisas effekten på balansräkning och resultat vid en förstärkning av 10 % i den svenska kronan mot samtliga aktuella valutaexponeringar. Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering, Mkr							
Moderföretaget 2020	USD	EUR	JPY	GBP	CAD	CHF	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	25 008	5 179	2 911	1 589	1 361	1 130	1 685
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 315	917	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	1 322	1 645	30	36	16	9	77
Summa tillgångar	32 645	7 741	2 940	1 626	1 377	1 139	1 762
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	32 645	7 741	2 940	1 626	1 377	1 139	1 762
Nominellt värde valutaterminer	-9 699	-5 849	-	-	-	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	22 945	1 891	2 940	1 626	1 377	1 139	1 762
Moderföretaget 2019	USD	EUR	JPY	GBP	CAD	CHF	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	24 287	5 015	3 001	1 975	1 472	1 137	1 687
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	11 163	340	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	745	1 543	33	12	2	5	49
Summa tillgångar	36 195	6 898	3 035	1 987	1 474	1 142	1 736
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	36 195	6 898	3 035	1 987	1 474	1 142	1 736
Nominellt värde valutaterminer	-13 389	-5 779	132	112	-	-426	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	22 806	1 119	3 166	2 098	1 474	716	1 736

Någon tabell lämnas ej för koncernen då skillnaden i valutakursrisk jämfört med moderföretaget är liten.

Känslighetsanalys - valutarisk

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med tio procent av företagets exponering i respektive valuta (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkan på resultat före skatt och eget kapital.

Känslighetsanalys - Valutarisk	Moderföretaget			
	2020		2019	
Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
USD	22 945	-2 295	22 806	-2 281
JPY	2 940	-294	3 166	-317
GBP	1 626	-163	2 098	-210
CAD	1 377	-138	1 474	-147
CHF	1 139	-114	716	-72
EUR	1 891	-189	1 119	-112
Övriga	1 762	-176	1 736	-72
Nettopåverkan resultat före skatt		-3 368		-3 210
Nettopåverkan eget kapital		-3 086		-3 000

Värderingen av företagets tillgångar i tabellen ovan för tjänstepensionsverksamheten utgår ifrån gällande redovisningsprinciper. För tillgångar som tillhör företagets övrig liv-verksamhet tillämpas värderingsprinciper i enlighet med Solvens II-regelverket.

Känslighetsanalys av spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av inbördes differenser av räntor för värdepapper. Företaget har som

policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. I tabellen nedan, Känslighetsanalys Spreadrisk, redovisas känslighetsanalysen av effekten på moderföretagets resultat före skatt vid en ökning av spreaden med 10 bp.

Känslighetsanalys Spreadrisk, Mkr	2020		2019	
Moderföretaget	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	69 137	-210	70 044	-205
Lån	2 410	-9	2 369	-8
Övriga finansiella tillgångar utan rating	530	-	1 739	0
Nettopåverkan resultat före skatt		-218		-213
Nettopåverkan eget kapital		-199		-193

Värderingen av företagets tillgångar i tabellen ovan för tjänstepensionsverksamheten utgår ifrån gällande redovisningsprinciper. För tillgångar som tillhör företagets övrig liv-verksamhet tillämpas värderingsprinciper i enlighet med Solvens II-regelverket.

Kreditrisk

Med kredit-, motparts- och emittentrisker avses risker för att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan, maximal kreditexponering. Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Maximal kreditriskexponering före och efter hänsyn till säkerheter, Mkr						
Koncernen	2020			2019		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass						
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag	891	206	684	802	160	642
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	101 857	-	101 857	100 774	-	100 774
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	40	40	-
Övriga lån	2 416	-	2 416	1 826	-	1 826
Utlåning till kreditinstitut	277	-	277	370	-	370
Derivat ²⁾	1 484	1 618	0	1 197	1 458	0
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ³⁾	43	-	43	233	-	233
Fordringar ⁴⁾	386	-	386	380	18	362
Kassa och bank	8 135	-	8 135	9 056	-	9 056
Upplupna ränteintäkter	525	-	525	727	-	727
Övriga upplupna intäkter	44	-	44	54	-	54
Summa i balansräkningen	116 058	1 825	114 368	115 459	1 676	114 044
Åtaganden						
Kreditlöften	907	-	907	1 756	-	1 756
Summa utanför balansräkningen	907	-	907	1 756	-	1 756
Summa	116 964	1 825	115 274	117 215	1 676	115 800

Maximal kreditriskexponering före och efter hänsyn till säkerheter, Mkr						
Moderföretaget	2020			2019		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass						
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	3 016	-	3 016	3 038	-	3 038
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	841	206	634	752	160	592
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	101 857	-	101 857	100 773	-	100 773
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	40	40	-
Övriga lån	2 416	-	2 416	1 826	-	1 826
Utlåning till kreditinstitut	277	-	277	370	-	370
Derivat ²⁾	1 484	1 618	0	1 197	1 458	0
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ³⁾	43	-	43	233	-	233
Fordringar ⁴⁾	323	-	323	322	-	322
Kassa och bank	5 665	-	5 665	6 870	-	6 870
Upplupna ränteintäkter	525	-	525	742	-	742
Summa i balansräkningen	116 447	1 825	114 757	116 163	1 658	114 766
Åtaganden						
Kreditlöften	907	-	907	1 757	-	1 757
Summa utanför balansräkningen	907	-	907	1 757	-	1 757
Summa	117 353	1 825	115 663	117 920	1 658	116 523

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not Kvittning av finansiella instrument, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkning. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Kvittning av finansiella instrument återfinns under rubrik Finansiella instrument dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i ovan tabell och not Kvittning av finansiella instrument.

³⁾ Avser oreglerade skador och livförsäkringsersättning.

⁴⁾ Fordringar avseende direkt försäkring, återförsäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk				Normal kreditrisk				Hög kreditrisk		
					Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning & förlust-reserveringar
Koncernen 2020	AAA	AA	A	BBB							
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	-	-	-	891	-	-	-	-	-	891
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	98 461	3 195	-	-	-	-	201	-	-	-	101 857
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	2 413	-	3	-	2 416
Utlåning kreditinstitut	-	-	257	-	20	-	-	-	-	-	277
Derivat	-	618	865	1	-	-	-	-	-	-	1 484
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	258	-	86	-	-	-	345
Kassa och bank	-	-	3 848	-	4 287	-	-	-	-	-	8 135
Upplupna ränteutgifter	396	108	-	-	21	-	0	-	-	-	525
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-	-	-	44	-	-	-	44
Summa i balansräkningen	98 856	3 922	4 969	1	5 478	-	2 745	-	3	-	115 973
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	907	-	-	-	907
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	907	-	-	-	907
Summa	98 856	3 922	4 969	1	5 478	-	3 652	-	3	-	116 880
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾	-	-	-	-	4 428	-	86	-	-	-	4 514
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾	-	-	-	-	-	-	86	-	-	-	86

¹⁾ Under år 2018-2021 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk				Normal kreditrisk				Hög kreditrisk		
Koncernen 2019	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning & förlust-reserveringar
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	-	-	-	802	-	-	-	-	-	802
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	97 544	3 026	-	-	-	-	204	-	-	-	100 774
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	40
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	1 823	-	4	-	1 827
Utlåning kreditinstitut	-	105	265	-	-	-	-	-	-	-	370
Derivat	-	799	398	-	-	-	-	-	-	-	1 197
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	264	-	95	-	-	-	359
Kassa och bank	-	3 887	1 137	-	4 033	-	-	-	-	-	9 057
Upplupna ränteutgifter	495	216	-	-	17	-	-	-	-	-	727
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-	-	-	54	-	-	-	54
Summa i balansräkningen	98 039	8 033	1 799	-	5 116	-	2 176	-	44	-	115 207
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	221	-	1 536	-	-	-	1 757
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	221	-	1 536	-	-	-	1 757
Summa	98 039	8 033	1 799	-	5 336	-	3 712	-	44	-	116 964
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾	-	-	-	-	4 109	-	149	-	-	-	4 258
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾	-	-	-	-	-	-	149	-	-	-	149

¹⁾ Under år 2018-2021 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, uppgifterna lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr												
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk				Normal kreditrisk				Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning & förlust-reserveringar
Moderföretaget 2020	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating			
Tillgångsklass												
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	3 016	-	-	-	-	-	-	3 016
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	-	-	-	841	-	-	-	-	-	-	841
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	98 461	3 195	-	-	-	-	201	-	-	-	-	101 857
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	2 413	-	3	-	-	2 416
Utlåning kreditinstitut	-	-	257	-	20	-	-	-	-	-	-	277
Derivat	-	618	865	1	-	-	-	-	-	-	-	1 484
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	270	-	19	-	-	-	-	289
Kassa och bank	-	-	3 848	-	1 818	-	-	-	-	-	-	5 665
Upplupna ränteintäkter	396	108	-	-	21	-	0	-	-	-	-	525
Summa i balansräkningen	98 856	3 922	4 969	1	5 986	-	2 633	-	3	-	-	116 370
Åtagande												
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	907	-	-	-	-	907
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	907	-	-	-	-	907
Summa	98 856	3 922	4 969	1	5 986	-	3 540	-	3	-	-	117 277
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾	-	-	-	-	1 926	-	19	-	-	-	-	1 945
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	19

¹⁾ Under år 2018-2021 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk				Normal kreditrisk		Hög kreditrisk				
					Utan rating		Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ⁴⁾	Brutto före kvittning & förlust-reserveringar
Moderföretaget 2019	AAA	AA	A	BBB		BB					
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	3 038	-	-	-	-	-	3 038
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	-	-	-	752	-	-	-	-	-	752
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁾	97 544	3 026	-	-	-	-	203	-	-	-	100 774
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	40
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	1 823	-	3	-	1 826
Utlåning kreditinstitut	-	105	265	-	-	-	-	-	-	-	370
Derivat	-	800	398	-	-	-	-	-	-	-	1 197
Fordringar ³⁾	-	-	-	-	275	-	33	-	-	-	308
Kassa och bank	-	3 887	1 136	-	1 846	-	-	-	-	-	6 870
Upplupna ränteintäkter	495	216	-	-	32	-	-	-	-	-	742
Summa i balansräkningen	98 039	8 033	1 799	-	5 944	-	2 059	-	43	-	115 917
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	220	-	1 536	-	-	-	1 757
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	220	-	1 536	-	-	-	1 757
Summa	98 039	8 033	1 799	-	6 164	-	3 595	-	43	-	117 674
Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾	-	-	-	-	1 950	-	33	-	-	-	1 983
Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾	-	-	-	-	-	-	33	-	-	-	33

¹⁾ Under år 2018-20210 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. För upplysningar om avtalsenliga kassaflöden per slag av tillgång se not Finansiella tillgångar och skulder/Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument, där lämnas även information för jämförelseåret 2017. Upplysningar om låg, normal och hög kreditrisk för föregående år 2017 lämnas inte eftersom bedömning av kreditkvalitet för tillgångar som saknar externa kreditvärderingar inte blir relevant att upprätta i efterhand.

²⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

³⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

⁴⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre.

Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls.

Kreditkvalitet återförsäkrare, Mkr											
Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal Kreditrisk		Hög kreditrisk			Brutto före kvittning och förlust-reserveringar
					Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omför-handlade fordringar	
Koncernen 2020	AAA	AA	A	BBB							
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ¹⁾	-	40	3	-	-	-	0	-	-	-	43
Summa	-	40	3	-	-	-	0	-	-	-	43
Koncernen 2019											
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	-	228	3	-	2	-	-	-	-	-	233
Fordringar avseende återförsäkrare	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	22
Summa	-	251	3	-	2	-	-	-	-	-	256
Moderföretaget 2020											
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar ¹⁾	-	40	3	-	-	-	0	-	-	-	43
Summa	-	40	3	-	-	-	0	-	-	-	43
Moderföretaget 2019											
Tillgångsklass											
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	-	228	3	-	2	-	-	-	-	-	233
Fordringar avseende återförsäkrare	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	22
Summa	-	251	3	-	2	-	-	-	-	-	256

¹⁾ Avser oreglerade skador

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter. Företagets största koncentrationsrisk är exponeringen mot Swedbank. Denna koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid

sammansättningen av företagets aktieportfölj. I relation till marknadsriskerna bedöms övriga koncentrationsrisker vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Den finansiella koncentrationsrisken mäts och följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar

Väsentliga koncentrationer av kreditexponering

Tabellerna avser företagets största koncentrationer av kreditexponering.

Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer	Totalt	Varav säkerställda bostadsobligationer
2020				
Handelsbanken	18 800	18 801	18 800	18 801
Swedbank	17 519	9 716	15 049	9 716
SEB	12 734	12 742	12 734	12 742
Nordea	12 651	12 651	12 651	12 651
Länsförsäkringar	5 360	5 360	5 360	5 360
2019				
Handelsbanken	19 136	19 136	19 136	19 136
Swedbank	17 687	10 438	15 501	10 438
Nordea	15 734	15 734	15 734	15 734
SEB	13 691	13 723	13 691	13 723
SBAB	3 080	-	3 080	-

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav

Tabellerna avser företagets största aktieinnehav.

Väsentliga koncentrationer av aktieinnehav, Mkr	Koncernen	Moderföretaget
2020		
Swedbank	6 533	6 533
Atlas Copco	1 980	1 980
Brunswick Real Estate	1 765	1 765
Apple Inc	1 673	1 673
Volvo AB	1 510	1 510
2019		
Swedbank	6 292	6 292
Folksam LO Världen	2 830	2 830
Atlas Copco	1 646	1 646
Folksam LO Sverige	1 855	1 855
Ericsson	1 149	1 149

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper.

Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetsriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på kort sikt baseras på banktillgodohavanden, in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företagets försäkringstekniska avsättningar. Per 2020-12-31 var andelen likvida tillgångar 63,7 procent.

För att hantera risken att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering placeras tillgångarna i huvudsak i värdepapper med god likviditet. För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken bedöms vara låg.

Företagets och koncernens likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Likviditetsrisker, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	
Koncernen 2020						
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	48 649	-	-	-	-	48 649
Derivat	-	180	22	10	-	213
Finansiella skulder leasing ¹	-	6	24	5 897	-	5 926
Andra finansiella skulder	-	3 836	-	-	-	3 836
Summa balansräkning	48 649	4 022	46	5 907	-	58 625
Kreditlöften	907	-	-	-	-	907
Leasingavtal som inte har påbörjats ²	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	907	-	-	-	-	907
Summa	49 556	4 022	46	5 907	-	59 531
Koncernen 2019						
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	47 572	-	-	-	-	47 572
Derivat	-	36	69	28	-	133
Finansiella skulder leasing ¹	-	6	24	5 897	-	5 926
Andra finansiella skulder	-	3 577	-	-	-	3 577
Summa balansräkning	47 572	3 620	93	5 925	-	57 209
Kreditlöften	1 757	-	-	-	-	1 757
Summa utanför balansräkningen	1 757	-	-	-	-	1 757
Summa	49 328	3 620	93	5 925	-	58 965

¹ För koncernen ingår fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index i den finansiella leasingsskulden. Moderföretaget redovisar ingen finansiell leasingsskuld utan kostnadsför leasingavgifterna direkt i resultatet som operationella leasingavtal, för löptidsfördelning se not Leasing, avsnitt likviditetsrisker. För beskrivning av löptider se not Leasing avsnitt Löptider leasingavtal - leasetagare.

² Ingår inte i koncernens leasingsskulder i balansräkningen.

För upplysningar om förväntade löptider, se not 31 Förväntade återvinningstidpunkter.

Likviditetsrisker, Mkr	Återstående löptider					
Moderföretaget 2020	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	Summa
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	1 506	-	-	-	-	1 506
Derivat	-	180	22	10	-	213
Andra finansiella skulder	-	3 051	-	-	-	3 051
Summa balansräkning	1 506	3 232	22	10	-	4 771
Kreditlöften	907	-	-	-	-	907
Summa utanför balansräkningen	907	-	-	-	-	907
Summa	2 413	3 232	22	10	-	5 677
Moderföretaget 2019						
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	1 471	-	-	-	-	1 471
Derivat	-	36	69	28	-	133
Andra finansiella skulder	-	2 548	-	-	-	2 548
Summa balansräkning	1 471	2 584	69	28	-	4 152
Kreditlöften	1 757	-	-	-	-	1 757
Summa utanför balansräkningen	1 757	-	-	-	-	1 757
Summa	3 228	2 584	69	28	-	5 909

För upplysningar om förväntade löptider, se not 31 Förväntade återvinningstidpunkter.

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i företagets omvärld, interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade och operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in underkategorierna affärsrisk och operativ risk.

Affärsrisk

Med affärsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska eller affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, som uppstår till följd av processer, system eller människor.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheter) som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Kontinuitetsplanering

Om oönskade händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvenserna med hjälp av kontinuitetsplanering och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering för Folksam Liv tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare. Incidenterna kategoriseras och värderas och vidtagna åtgärder

dokumenteras och följs upp. Till stöd för detta finns riktlinjer och instruktioner.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshantering i Folksam Liv. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av Folksam Liv med avseende på härledning och hantering av kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Policyn säkerställer att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid varje tidpunkt klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten samt skapa god avkastning för befintliga och framtida kunder i Folksam Liv. Kapitalhanteringsprocessen ska vara samordnad med affärsplanering, egen risk och solvensbedömning samt riskhanteringssystem för företaget.

Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav. Kapitalhanteringen ska vara i enlighet med egen risk- och solvensbedömning och gällande affärsplaner för företaget.

Mål för kapitalisering

Under året fattades beslut om att ta bort företagets kapitalmålsintervall.

Kapitalbas

I företagets kapitalbas ingår i huvudsak konsolideringsfond och den avstämningsreserv som tillkommer genom att värdering av posterna i Solvens II-balansräkningen respektive den finansiella rapporteringen skiljer sig åt.

Aktuell kapitalsituation

Företaget har under 2020 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2021 till 2023. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Företaget är finansiellt stabilt och tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan. Företaget uppfyller riskapitramverkets samtliga begränsningar under affärsplanens tidshorisont. Då moderföretaget är ömsesidigt och därmed har begränsade möjligheter att förstärka kapitaliseringen med externa medel är det av yttersta vikt att moderföretaget har en mycket god finansiell ställning samt undviker att hamna i situationer där det tvingas begränsa risktagandet. Den egna risk- och solvensbedömningen visar att moderföretaget och alla i gruppen ingående försäkringsföretag är tillräckligt kapitaliserade för att genomföra sina affärsplaner.

För kvantitativa uppgifter se avsnitt femårsöversikt.

Not 3. Premieinkomst

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Skadeförsäkringsrörelse				
Inbetalda och tillgodoförda premier	725	732	725	732
Premier från tilldelad återbäring	28	86	28	86
Summa	753	818	753	818
Livförsäkringsrörelse				
Inbetalda och tillgodoförda premier	10 079	11 016	10 062	10 998
Premier från tilldelad återbäring	163	266	163	266
Premieskatt	-11	-13	-11	-13
Summa	10 230	11 269	10 213	11 251
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Premier för individuell livförsäkring	5 239	6 157	5 239	6 157
Grupp-försäkringspremier	4 971	5 089	4 971	5 089
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Periodiska premier	9 189	9 986	9 189	9 986
Engångspremier	1 021	1 260	1 021	1 260
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Premier för återbäringsberättigade avtal	10 002	10 988	10 002	10 988
Premier för ej återbäringsberättigade avtal	209	259	209	259

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Hysesintäkter från byggnader och mark ¹⁾	932	855	289	226
Erhållna utdelningar	1 236	2 309	1 364	3 075
varav resultatandelar och utdelning från koncernföretag	-	-	-	35
Ränteintäkter med mera	947	770	977	791
varav från koncernföretag	-	0	39	35
varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen	30	39	30	39
Valutakursvinst netto	-	2 331	-	2 331
Återförda nedskrivningar				
Aktier och andelar	-	-	-	246
Realisationsvinst netto				
Aktier och andelar	3 761	2 934	3 746	2 934
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	975	484	975	484
Summa	7 851	9 682	7 350	10 087
Kapitalavkastning intäkter redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	7 699	9 408	7 213	9 812
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	137	274	137	274
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncern-företag	16	1	-	-
Summa	152	275	137	274
Summa	7 851	9 683	7 350	10 086

¹⁾Hysesintäkter från byggnader och mark inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd och lämnade hyresrabatter, relaterade till covid-19.

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Byggnader och mark	423	1 467	131	409
Aktier och andelar	3 827	6 381	3 749	6 364
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	280	458	277	458
Fondförsäkringstillgångar	2 319	8 793	39	182
Summa	6 850	17 099	4 195	7 412
Värdeökning på övriga placeringstillgångar redovisade i Livförsäkringsrörelsen	6 751	16 980	4 099	7 311
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	96	102	96	102
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	3	18	-	-
Summa	6 850	17 099	4 195	7 412

Not 6. Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Kostnadsersättning	286	296	5	5
Övrigt	23	28	1	1
Summa	309	324	6	6

Not 7. Intäkter från avtal med kunder

Noten nedan visar till största delen intäkter från avtal inom Folksam Liv-koncernens fondförsäkringsverksamhet och avser enbart en marginell del av försäkringsbeståndet. Det innebär att avtal med en kund i detta sammanhang inte avser leasingavtal, försäkringsavtal eller avtal kopplat till finansiella instrument.

Folksam liv med dotterföretag har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är provisioner, administrationsavgift, flytt- och återköpsavgift samt övriga avgifter. Se avsnitt 3.2 Intäkter från Investeringsavtal i not 1 - redovisningsprinciper hur dessa intäkter redovisas.

Provisioner

För fondverksamheten erhåller Folksam Liv-koncernen provision eller rabatt från respektive fondbolag. Rabatten beräknas i procent av respektive fonds nettoförvaltningsavgift och baseras på det totala värdet av innehavet i fonderna. Med nettoförsäljningsavgift avses gällande förvaltningsavgifter med avdrag för schablonkostnader samt avdrag för kostnader för externa förvaltare. Förvaltningsavgifterna kan variera från fond till fond. Rabatten regleras månadsvis eller kvartalsvis, efter utgången av aktuell månad eller kvartal och beräknas dagligen. En viss del av provisionerna kan utbetalas till kunderna i form av rabatter.

Administrationsavgift

I fondförsäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning.

Kostnadstäckning sker bland annat genom avdrag på premier eller genom inlösen av fondandelar. Avgiftsuttag på inbetald premie sker proportionellt mot premiefördelningen till fonderna vid varje premieinbetalning. Avdrag sker månatligen eller årligen. Avdrag för fondförvaltarens avgifter sker enligt de regler som vid varje tidpunkt tillämpas av fondförvaltaren. Försäkringsavgift är en årlig avgift som tas ut månadsvis ur fondvärdet och består av ett fast belopp (0-600 kronor) och en viss procent (0,35 - 0,70 procent) av fondvärdet. Fondförsäkringsavgift är den avgift som fondbolagen tar ut för förvaltningen av fonderna. Avgiften varierar från fond till fond och är avdragen i den redovisade dagskursen för respektive fond. Fondbolagen kan också ta ut en prestationsbaserad avgift för sina fonder. Avgiften regleras löpande samt att avgifterna avser ersättningen för tjänster som har utförts under perioden och inte tjänster som ska utföras i framtiden.

Flytt- och återköpsavgift

Flyttavgifter tas ut i samband med utflytt från företagen inom Folksam Liv-koncernen och dras vid utflyttstillfället. Det finns både fast avgift och procentuell avgift. Återköpsavgifter tas ut i samband med återköp och dras vid återköpstillfället.

Övriga avgifter

Det finns även andra typer av avgifter som tas ut av fondvärdet, bland annat ändringsavgift och faktureringsavgift. Dessa avgifter tas ut i samband med att ändringen eller faktureringen sker.

Övriga intäkter

Det finns även andra typer av intäkter, bland annat intäkter för utbildning och andra administrativa tjänster såsom hantering av premier och pensionsutbetalningar. Dessa avgifter tas ut i samband med utförd tjänst.

Tabellen nedan visar intäkter per typ av tjänst:

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Typ av tjänst				
Provisioner	313	330	30	37
Administrationsavgift	255	268	12	11
Flytt- och återköpsavgifter	13	20	0	0
Övriga avgifter	0	1	0	0
Övriga intäkter	38	29	38	29
Summa	620	648	80	77

Not 8. Utbetalda försäkringsersättningar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Skadeförsäkringsrörelse				
Utbetalda försäkringsersättningar	-655	-669	-655	-669
Skadebehandlingskostnader	-31	-31	-31	-31
Återförsäkrares andel	119	5	119	5
Summa	-567	-695	-567	-695
Livförsäkringsrörelse				
Utbetalda försäkringsersättningar	-6 012	-5 905	-5 991	-5 886
Annulationer och återköp	-2 409	-952	-2 409	-942
Skadebehandlingskostnader	-34	-35	-33	-35
Rabatter till försäkringstagarna	-21	-20	-	-
Återförsäkrares andel	20	7	20	7
Summa	-8 455	-6 905	-8 413	-6 856

Not 9. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Skadeförsäkringsrörelse				
Livförsäkringsavsättning	-	0	-	0
Livförsäkringsrörelse				
Livförsäkringsavsättning				
Före avgiven återförsäkring	-2 486	-7 618	-2 486	-7 619
Summa	-2 486	-7 618	-2 486	-7 619
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk				
Villkorad återbäring				
Före avgiven återförsäkring	-41	-87	-41	-87
Fondförsäkringsåtagande				
Före avgiven återförsäkring	-2 230	-8 696	-38	-180
Summa	-2 271	-8 783	-79	-267

Not 10. Driftskostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Specifikation av resultatposten driftskostnader i skadeförsäkringsrörelsen				
Anskaffningskostnader	-9	-10	-9	-10
Administrationskostnader	-95	-77	-95	-77
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	16	17	16	17
Summa	-87	-70	-87	-70
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-31	-31	-31	-31
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-3	-2	-3	-2
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	0	0	0	0
Summa	-34	-34	-34	-33
Summa driftskostnader i skadeförsäkringsrörelsen	-121	-104	-121	-104
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag				
Personalkostnader ³⁾	-67	-62	-67	-62
Lokalkostnader	-4	-6	-4	-6
Avskrivningar	-4	0	-4	0
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-46	-36	-46	-36
Summa	-121	-104	-121	-104
Specifikation av resultatposten driftskostnader i livförsäkringsrörelsen				
Anskaffningskostnader ¹⁾	-464	-469	-328	-347
Förändring i Förutbetalda anskaffningskostnader	-101	-108	-	-
Administrationskostnader	-862	-872	-592	-586
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	8	16	7	14
Summa	-1 420	-1 434	-913	-919
¹⁾ varav provisioner i direktförsäkring	-126	-146	-126	-146
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-34	-35	-33	-35
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-107	-97	-107	-97
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-9	-9	-9	-9
Summa	-149	-141	-149	-141
Summa driftskostnader i livförsäkringsrörelsen	-1 568	-1 575	-1 061	-1 060

Not 10. Driftskostnader forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag				
Personalkostnader ³⁾	-840	-683	-587	-633
Lokalkostnader	-57	-58	-38	-56
Avskrivningar	-36	-6	-32	0
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-635	-827	-405	-370
Summa	-1 568	-1 575	-1 061	-1 060
Arvode och kostnadsersättning till revisorer				
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdrag ²⁾	-5	-	-4	-
Summa	-5		-4	
KPMG AB				
Revisionsuppdrag ²⁾	0	-5	-	-4
Övriga tjänster	-	-1	-	-1
Summa	0	-6	-	-5
Summa arvode och kostnadsersättning till revisorer	-5	-6	-4	-5

²⁾ Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal.

Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

³⁾ Personalkostnader inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd för sjuklönekostnader relaterade till covid-19.

Not 11. Kapitalavkastning, kostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Driftskostnader för byggnader och mark	-307	-321	-84	-77
Kapitalförvaltningskostnader	-109	-100	-109	-100
Räntekostnader med mera				
Koncernföretag	-	-	0	0
Övriga räntekostnader	-41	-73	-16	-38
varav från finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen	-12	-36	-12	-30
Valutakursförluster, netto	-3 295	0	-3 285	-
Realisationsförlust netto				
Aktier och andelar	-	200	-	-
Övriga finansiella kostnader	-35	-37	-35	-37
Summa	-3 787	-331	-3 530	-251
Kapitalavkastning kostnader redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	-3 699	-304	-3 452	-241
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelse	-78	-11	-78	-11
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	-10	-16	-	-
Summa	-88	-27	-78	-11
Summa	-3 787	-331	-3 530	-251

Not 12. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Aktier och andelar	-14	-	-	-
Summa	-14	-	-	-
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	-14	-	-	-
Summa	-14	-	-	-

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2020	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Mkr	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	27	-	27
Aktier och andelar	4 075	-	-	-	4 075
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	561	-	-	-	561
Övriga lån ¹⁾	-11	-	70	-	59
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-4	-	-4
Derivat, netto	-	3 205	-	-	3 205
Övriga finansiella placeringstillgångar ²⁾	-	1	-	-	1
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	2 319	-	-	-	2 319
Övriga fordringar	-	-	17	-	17
Likvida medel	-	-	-287	-	-287
Summa	6 944	3 205	-176	-	9 973
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ³⁾	-2 361	-	-	-	-2 361
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1	1
Finansiella skulder leasing	-	-	-	-6	-6
Övriga skulder	-	0	-	-1	-1
Summa	-2 361	0	-	-5	-2 366
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	4 583	3 205	-176	-5	7 607

¹⁾ Lån värderade till verkligt värde värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Posten avser avkastning på repor.

³⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Koncernen 2019	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Mkr	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	22	-	22
Aktier och andelar	14 667	-	-	-	14 667
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 890	-	-	-	1 890
Övriga lån ¹⁾	22	-	84	-	105
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-9	-	-9
Övriga finansiella placeringstillgångar ²⁾	-	12	-	-	12
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	8 793	-	-	-	8 793
Övriga fordringar	-	-	-5	-	-5
Likvida medel	-	-	92	-	92
Summa	25 371	12	220	-	25 603
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ³⁾	-8 880	-	-	-	-8 880
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	0	0
Derivat, netto	-	-1 179	-	-	-1 179
Finansiella skulder leasing	-	-	-	-6	-6
Övriga skulder	-	-7	-	-1	-9
Summa	-8 880	-1 187	-	-7	-10 074
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	16 492	-1 174	220	-7	15 530

¹⁾ Lån värderade till verkligt värde värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Posten avser avkastning på repor.

³⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretag 2020	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Mkr					
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	39	-	39
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	27	-	27
Aktier och andelar	3 995	-	-	-	3 995
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	558	-	-	-	558
Övriga lån ¹⁾	-11	-	70	-	59
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-4	-	-4
Övriga finansiella placeringstillgångar ²⁾	-	1	-	-	1
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	39	-	-	-	39
Övriga fordringar	-	-	17	-	17
Kassa och bank	-	-	-286	-	-286
Summa	4 580	3 205	-137	-	7 648
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ³⁾	-80	-	-	-	-80
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1	1
Övriga skulder	-	0	-	0	-1
Summa	-80	0	-	1	-79
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	4 500	3 205	-137	1	7 569

¹⁾ Lån värderade till verkligt värde värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Posten avser avkastning på repor.

³⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretag 2019	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	35	-	35
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	22	-	22
Aktier och andelar	14 661	-	-	-	14 661
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 889	-	-	-	1 889
Övriga lån ¹⁾	22	-	84	-	105
Utlåning till kreditinstitut	-	-	-9	-	-9
Övriga finansiella placeringstillgångar ²⁾	-	12	-	-	12
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	182	-	-	-	182
Övriga fordringar	-	-	-5	-	-5
Kassa och bank	-	-	96	-	96
Summa	16 753	12	225	-	16 991
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk ³⁾	-268	-	-	-	-268
Derivat, netto	-	-1 179	-	-	-1 179
Övriga skulder	-	-7	-	-1	-8
Summa	-268	-1 187	-	-1	-1 456
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	16 485	-1 175	225	-1	15 534

¹⁾ Lån värderade till verkligt värde värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond.

det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

²⁾ Posten avser avkastning på repor.

³⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

Not 14. Obeskattade reserver

Mkr	Moderföretaget	
	2020	2019
Periodiseringsfond		
Ingående balans	855	905
Avsättning /Upplösning	11	-49
Utgående balans	867	855
Periodiseringsfond		
Avsättning 2014	-	131
Avsättning 2015	168	171
Avsättning 2016	4	13
Avsättning 2017	228	228
Avsättning 2018	294	296
Avsättning 2019	14	16
Avsättning 2020	158	-
Summa	867	855

Not 15. Skatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	-178	-74	-397	-338
varav avkastningsskatt	-	53	-227	-246
varav inkomstskatt	-93	-34	-85	1
varav kupongskatt	-85	-93	-85	-93
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-130	-74	-15	-56
Summa	-308	-149	-412	-394
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt				
Periodens skattekostnad	-	68	-227	-231
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	-	-15	0	-15
Summa	-	53	-227	-246
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt och kupongskatt				
Periodens skattekostnad	-119	-49	-91	-2
Kupongskatt	-85	-93	-85	-93
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	26	15	6	3
Summa	-178	-127	-170	-92
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	-13	-103	-16	-71
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	-14	14	1	14
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	3	-	-	-
Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader	-104	4	0	-
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	-2	10	-	-
Summa	-130	-74	-15	-56
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-178	-127	-170	-92
Uppskjuten skatt	-130	-74	-15	-56
Summa	-308	-202	-185	-148

Not 15. Skatter forts.

	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	7 232	12 892	6 511	12 276
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-5 780	-11 454	-5 946	-11 663
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	1 452	1 438	565	613
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget, 21,4 procent	-311	-308	-121	-131
Skatteeffekt kupongskatt	-74	-93	-85	-93
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter	25	162	3	50
Skatteeffekt av förändring av underskottsavdrag	4	-3	-	-
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser ¹⁾	36	31	7	18
Skatteeffekt hänförlig till avräkning av utländsk skatt	11	9	11	9
Summa	-308	-202	-185	-148
Effektiv skatt	-21,2%	-14,0%	-32,7%	-24,1%

Koncernen	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat	2020			2019		
Aktuariella vinster och förluster inklusive löneskatt	-36	2	-34	-90	3	-86

¹⁾ I juni 2018 beslutades att bolagsskatten skulle sänkas och att sänkningen skulle ske stegvis. För åren 2019-2020 sänktes bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2020 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppräkning sker endast i koncernen. Uppskjuten skatt som återförs till beskattning 2021 eller senare omvärderas i bokslut 2020 till 20,6 procent..

Not 16. Andra immateriella tillgångar

	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar
Koncernen, Mkr	2020			2019		
Akkumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	9	65	74	-	63	63
Investeringar	59	-	59	9	2	11
Utgående balans	68	65	133	9	65	74
Akkumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-58	-58	-	-50	-50
Årets avskrivningar	0	-3	-3	-	-6	-6
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	-2	-2
Utgående balans	0	-62	-62	-	-58	-58
Redovisade värden	68	3	71	9	7	15
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	0	-3	-3	-	-8	-8

	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar
Moderföretaget, Mkr	2020			2019		
Akkumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	7	2	9	-	-	-
Investeringar	49	-	49	7	2	9
Utgående balans	56	2	57	7	2	9
Akkumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-	-2	-2	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	-2	-2
Utgående balans	0	-2	-2	-	-2	-2
Redovisade värden	56	-	56	7	-	7
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	0	-	0	-	-2	-2

Avskrivningstider		
Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivnings metod
Internt upparbetat - IT-system	5 - 10 år	Linjär
Separat förvärvat - IT System	5 år	Linjär
Separat förvärvat - Övervärden kundavtal	10 år	Linjär
Internt upparbetat - Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Under 2020 har koncernen kostnadsfört 2 (33) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 150 (124) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling.

Under 2020 har moderföretaget kostnadsfört 2 (26) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 122 (87) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

Not 17. Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Marknadsvärde				
Redovisat värde vid årets ingång	17 903	16 315	6 426	5 886
Investeringar	381	166	89	131
Orealiserad värdeförändring ¹⁾	421	1 422	130	409
Redovisat värde vid årets utgång	18 705	17 903	6 645	6 426
Värden uppdelade på rörelse- och förvaltningsfastigheter				
Rörelsefastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	-	-	1 435	1 360
Investeringar	-	-	30	74
Anskaffningsvärde vid årets utgång	-	-	1 465	1 435
Redovisat värde vid årets utgång	-	-	3 353	3 225
Förvaltningsfastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	8 573	8 407	969	912
Investeringar	381	166	59	57
Anskaffningsvärde vid årets utgång	8 954	8 573	1 028	969
Redovisat värde vid årets utgång	18 705	17 903	3 292	3 201
Taxeringsvärden				
Byggnader	4 041	4 038	1 313	1 313
Mark	3 773	3 768	1 322	1 322
Summa	7 814	7 806	2 635	2 635

¹⁾ Orealiserade värdeförändringar bokförs i resultaträkningen i posterna orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar.

Koncernens rörelsefastigheter redovisas under materiella anläggningstillgångar.

Upplysningar om nyttjanderätter avseende tomrätter, klassificerade som förvaltningsfastigheter lämnas i not Leasing, avsnitt Nyttjanderätt leasing förvaltningsfastigheter.

Klassificeringen av rörelse- respektive förvaltningsfastigheter har gjorts med utgångspunkt från den internt nyttjade andelen av respektive fastighet, med yta bas. För de fastigheter där andelen internt nyttjande uppgår till mer än 5 procent har fastigheten klassificerats som rörelsefastighet. 9 procent av den uthyrningsbara ytan (koncernen) används i Folksam verksamhet. Rörelsefastighet redovisas i koncernen som materiell

anläggningstillgång i not 32. Samtliga fastigheter har marknadsvärderats.

För företaget finns inga begränsningar i rätten att sälja förvaltningsfastigheter. Det finns inte heller några förpliktelser att köpa, uppföra eller exploatera förvaltningsfastigheter eller att utföra reparationer, underhåll eller förbättringar.

Påverkan på periodens resultat		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr		2020	2019	2020	2019
Hysesintäkter		952	879	308	251
Internhyror		-20	-25	-20	-26
Summa		932	854	288	225
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden		-307	-267	-84	-77
Summa		625	587	204	148

Not 17. Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark forts.

Bedömt marknadsvärde

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Drifts- överskott ²⁾	Direkt- avkastning ³⁾	Marknads- värde	Marknads- värde ⁴⁾	Avkastnings- krav ⁵⁾
Koncernen							
Stockholm med närförorter	Bostäder	136	89	2,1%	4 200	52 258	1,0-2,8 %
	Kommersiella fastigheter	489	384	3,6%	10 748	78 643	2,4-6,4 %
Övriga landet	Bostäder	96	65	3,5%	1 883	28 383	2,7-4,6 %
	Kommersiella fastigheter	93	68	3,6%	1 873	43 102	3,8-4,6 %
Summa		814	606	3,2%	18 704	57 227	1,0-6,4 %

Moderföretaget

Stockholm med närförorter	Bostäder	51	32	2,4%	1 307	40 471	1,9-2,7 %
	Kommersiella fastigheter	261	209	3,9%	5 338	76 959	2,4-4,2 %
Summa		312	241	3,6%	6 645	65 365	1,9-4,2 %

¹⁾ Hyreskontrakt per den 1 januari omräknat till helår.

²⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per den 1 januari.

³⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per den 1 januari i förhållande till marknadsvärde.

⁴⁾ Marknadsvärde per kvm lokalarea (exklusive garage).

⁵⁾ Vid värderingarna tillämpade avkastningskrav.

Fastställande av verkligt värde

Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av RICS "The red book" och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samhällsbyggarna. Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmarna (hyror, vakans, drift - och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av

fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida betalningsströmmarna. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalys av gjorda jämförbara fastighetsköp.

Balansposten har kategoriserats som tillhörande nivå 3 i värderingshierarkin.

Värderingsantaganden	Stockholm Kommersiellt	Stockholm Bostäder	Övriga landet Kommersiellt	Övriga landet Bostäder
Viktat inflationsantagande År 1	2,0%	2,0%	2,0%	1,9%
Viktad kalkylränta restvärde	5,8%	4,2%	6,0%	5,5%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	3,9%	2,3%	4,0%	3,5%
Långsiktig vakansgrad	4,5%	1,6%	4,2%	0,9%
Drift & Underhållskostnader År 1 (i genomsnitt)	445 kr/kvm	534 kr/kvm	398 kr/kvm	438 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	421 kr/kvm	191 kr/kvm	1021 kr/kvm	34 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	3591 kr/kvm	1760 kr/kvm	2310 kr/kvm	1480 kr/kvm

Not 17. Byggnader och mark forts.

Det uppskattade verkliga värdet skulle minska om:

- Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter var lägre.
- Förväntade drifts- och underhållskostnader var högre.
- Direktavkastningskravet var högre.

Nedan presenteras en känslighetsanalys som visar effekter på verkligt värde om väsentliga antaganden skulle förändras.

Antagande 2020	Koncernen		Moderföretaget	
	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde
Mkr				
Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter	-5%	-1 024	-5%	-331
Förväntade drifts- och underhållskostnader	+5%	-247	+5%	-72
Direktavkastningskrav	+50 punkter	-1 694	+50 punkter	-458

Not 18. Aktier och andelar i koncernföretag

Moderföretaget					
Mkr	Organisations-nummer	Kapital- Antalandel i %		Bokfört värde, 2020	Bokfört värde, 2019
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	516401-8607	40 000	100	2 150	2 150
Folksam Service AB	556267-0843	250 000	100	25	25
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	516401-6619	51 000	51	204	204
KPA AB	556527-7182	300 000	60	509	509
AB Hotelinvest	556112-9171	1 000	100	317	317
Folksam Fastighet Holding AB	556810-7113	1 000	100	293	293
Kungsholmsarkivet AB ¹⁾	559086-4384	50 000	100	-	160
Lysbomben Arkivet AB ¹⁾	556987-1048	50 000	100	160	-
Spelbomskan KB	916405-5411	-	99	598	580
Niterka KB	969711-9965	-	99	55	47
Niterka II KB	969712-1524	-	99	172	97
Gyllenforsen Fastigheter KB	969640-2339	-	71	1 839	1 742
Folksam Liv Övrig Specialplaceringar AB	559230-0841	50 000	100	502	0
Folksam Liv Tjänste Specialplaceringar AB	559230-0833	50 000	100	854	0
Bokfört värde				7 679	6 124
Verkligt värde				17 759	15 023

Samtliga aktier är onoterade.

¹⁾ Kungsholmsarkivet AB har fusionerats ner till Lysbomben Arkivet AB

Verkligt värde beräknas utifrån olika principer beroende på företagets verksamhet och art. Fondförsäkringsföretag värderas utifrån ett MCEV värde (Market Consistent Embedded Value). Icke vinstutdelande företag värderas utifrån de synergier som de genererar. Vinstgenererande företag värderas utifrån kassaflöden och utdelningar. Icke vinstgenererande företag värderas utifrån substansvärde.

Fastighetsföretag värderas utifrån substansvärde.

Not 18. Aktier och andelar i koncernföretag forts.

Moderföretaget		
Mkr	2020	2019
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	7 816	7 781
Förändring av andelskapitalet i kommanditbolag	130	220
Förändring till följd av erhållen utdelning	-	-192
Förändring till följd av under året lämnade / återbetalda aktieägartillskott	1 425	7
Utgående balans	9 371	7 816
Ackumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-1 692	-1 907
Årets nedskrivningar	-	215
Utgående balans	-1 692	-1 692
Bokfört värde 31 december	7 679	6 124

I samband med övergången till IFRS 10 gjordes en bedömning av koncernens investeringar i dotterföretag och intresseföretag. Denna bedömning har inneburit att innehaven i KPA AB och Folksam LO Fondförsäkring har

omklassificerats. Dessa företag bedöms i koncernredovisningen som intresseföretag medan de i moderföretagets perspektiv fortfarande anses som dotterföretag.

Koncernföretag		Kapitalandel i %	
	Säte	2020	2019
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	Stockholm	100	100
Folksam Service AB	Stockholm	100	100
Gyllenforsen Fastigheter KB	Stockholm	71	71
Spelbomskan KB	Stockholm	99	99
Niterka KB	Stockholm	99	99
AB Hotelinvest	Stockholm	100	100
Niterka II KB	Stockholm	99	99
Folksam Fastighet Holding AB	Stockholm	100	100
Kungsholmsarkivet AB ¹⁾	Stockholm	-	100
Lysbomben Arkivet AB ¹⁾	Stockholm	100	100
Folksam Liv Övrig Specialplaceringar AB	Stockholm	100	100
Folksam Liv Tjänste Specialplaceringar AB	Stockholm	100	100

¹⁾ Kungsholmsarkivet AB har fusionerats ner till Lysbomben Arkivet AB

Not 19. Aktier och andelar i intresseföretag

Nedan specificeras uppgifter om de två intresseföretag som bedöms vara väsentliga för koncernen.

Intresseföretag	Karaktär på investeringen	Säte	Ägarandel	Värde på innehav
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) 516401-6619	Företagets uppgift är att bedriva försäkringsrörelse med anknytning till värdepappersfonder. På grund av begränsningar i aktieägaravtalet avseende utövningen av rösträtten, klassificeras Folksam LO Fondförsäkring AB som ett intresseföretag, då bestämmande inflytande inte kan utövas.	Stockholm	51%	1 150
KPA AB 556527-7182	Företagen inom KPA-koncernen erbjuder traditionell livförsäkring, pensionsförsäkring, fondförsäkring, direkt fondsparande m.m. Den prioriterade marknaden är kommunsektorn i Sverige. På grund av begränsningar i aktieägaravtalet avseende utövningen av rösträtten, klassificeras KPA AB som ett intresseföretag, då bestämmande inflytande inte kan utövas.	Stockholm	60%	113

Nedan specificeras finansiell information i sammandrag enligt IFRS, justeringar till verkligt värde (förvärv) och justeringar till koncernens redovisningsprinciper.

Mkr	Folksam LO Fondförsäkrings AB		KPA AB	
	2020	2019	2020	2019
Nettoomsättning	842	764	191	224
Resultat	338	318	-16	4
Övrigt totalresultat	-	-	-6	-7
Summa totalresultat	338	318	-22	-3
Omsättningstillgångar	2 700	2 260	1 327	1 276
Anläggningstillgångar	135 498	118 628	116	120
Kortfristiga skulder	239	142	1 223	1 151
Långfristiga skulder	135 703	118 828	32	34
Nettotillgångar	2 256	1 918	188	211
Koncernens andel av nettotillgångar vid årets början	978	816	127	128
Andel av summa totalresultatet	172	162	-13	-2
Koncernens andel av nettotillgångar vid årets slut	1 150	978	113	127
Redovisat värde vid årets slut	1 150	978	113	127

Nedan specificeras finansiell information i sammandrag för ej väsentliga innehav i intresseföretag baserat på de belopp som ingår i koncernredovisningen.

Mkr	2020	2019
Redovisat värde	2 124	1 942
Koncernens andel av:		
Resultat	146	152
Summa totalresultat	146	152

Not 20. Moderföretagets andelar i intresseföretag

Moderföretaget						
Mkr	Organisations-nummer	Säte	Antal	Kapital-andel i %	Bokfört värde 2020	Bokfört värde 2019
Gyllenforsen Förvaltning AB	556368-8745	Stockholm	1 000	50	0	0
Folksam Cruise Holding AB	556767-4121	Stockholm	1 575	75	98	98
Kungsbrohus Holding AB ¹⁾	556891-1670	Stockholm	300	30	-	193
Fastighets AB Kungsbrohus ¹⁾	556617-8512	Stockholm	300	30	193	193
Sicklaön Bygg Invest AB	556911-5479	Stockholm	375	37	12	12
Sinoma Fastighets AB	559161-0836	Göteborg	10 400	21	184	184
Tornet Bostadsproduktion AB	556796-2682	Stockholm	1 667 500	33	394	344
Bokfört värde					881	831

¹⁾ Kungsbrohus Holding AB har fusionerats ner till Fastighets AB Kungsbrohus.

Mkr	2020	2019
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	931	788
Aktieägartillskott till intresseföretag	50	200
Försäljning av intresseföretag	-	-57
Anskaffning av intresseföretag	-	0
Utgående balans	981	931
Ackumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-100	-131
Årets nedskrivning	-	0
Årets återtag av nedskrivning	-	31
Utgående balans	-100	-100
Redovisat värde 31 december	881	831
Verkligt värde	1 719	1 478

Not 21. Aktier och andelar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Bokfört värde	72 796	69 424	71 350	69 078
Anskaffningsvärde	47 372	43 387	46 003	43 055
Verkligt värde	72 796	69 424	71 350	69 078
varav:				
Noterade aktier	65 649	65 408	65 631	65 062
Onoterade aktier	7 147	4 016	5 719	4 016

Not 22. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	15 253	12 212	15 253	12 212
Svenska bostadsinstitut	49 017	48 910	49 017	48 910
Svenska räntefonder	1 934	1 997	1 785	1 826
Övriga svenska emittenter	24 433	23 291	24 433	23 291
Utländska stater	-	4 107	-	4 107
Utländska räntefonder	90	57	90	57
Övriga utländska emittenter	11 314	10 682	11 314	10 682
Summa	102 040	101 256	101 891	101 085
varav:				
Noterade	101 859	101 065	101 710	100 894
Onoterade	181	191	181	191
Verkligt värde				
Svenska staten	15 636	12 897	15 636	12 897
Svenska bostadsinstitut	49 591	49 125	49 591	49 125
Svenska räntefonder	1 906	1 968	1 752	1 796
Övriga svenska emittenter	24 703	23 456	24 703	23 456
Utländska stater	-	4 157	-	4 157
Utländska räntefonder	87	57	87	57
Övriga utländska emittenter	11 751	10 934	11 751	10 934
Summa	103 673	102 596	103 520	102 423
varav:				
Noterade	103 497	102 392	103 343	102 220
Onoterade	176	203	176	203
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	5 577	5 292	5 573	5 291
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-1	-10	-1	-10

Not 23. Lån med säkerhet i fast egendom

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Bokfört värde	-	40	-	40
Upplupet anskaffningsvärde	-	40	-	40
Verkligt värde	-	40	-	40

Not 24. Övriga lån

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Upplupet anskaffningsvärde				
Livförsäkringslån	3	3	3	3
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	15	16	15	16
Efterställda lån alternativa placeringar	1 220	1 151	1 220	1 151
Bokfört värde/Upplupet anskaffningsvärde	1 238	1 170	1 238	1 170
Lån värderas till verkligt värde ¹⁾	1 178	656	1 178	656
Summa bokfört värde	2 416	1 826	2 416	1 826
Verkligt värde				
Livförsäkringslån	3	3	3	3
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	15	16	15	16
Efterställda lån alternativa placeringar	1 220	1 151	1 220	1 151
Övriga reverslån	1 178	656	1 178	656
Verkligt värde	2 416	1 826	2 416	1 826

Eftersom övriga lån främst består av lån med fast ränta och en räntebindningstid på max ett år anses verkligt värde överensstämma med bokfört värde.

¹⁾ Anskaffningsvärdet för Lån värderade till verkligt värde uppgår till 1 223 (630) miljoner kronor för koncernen och moderföretaget.

Not 25. Utlåning till kreditinstitut

Mkr	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
	2020	2019	2020	2019
Koncernen				
Kreditinstitut Sverige	20	105	20	105
Kreditinstitut inom EU	257	265	257	265
Summa	277	370	277	370
Moderföretaget	2020	2019	2020	2019
Kreditinstitut Sverige	20	105	20	105
Kreditinstitut inom EU	257	265	257	265
Summa	277	370	277	370

Not 26. Derivat

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll ¹⁾				
Verkligt värde				
Valutaterminer	865	547	865	547
Ränteterminer	-	2	-	2
Ränteswappar	618	648	618	648
Aktieterminer	1	-	1	-
Summa verkligt värde	1 484	1 196	1 484	1 196
Derivatinstrument med negativa värden ¹⁾				
Verkligt värde				
Valutaterminer	164	25	164	25
Ränteterminer	5	4	5	4
Ränteswappar	40	97	40	97
Aktieterminer	4	6	4	6
Summa verkligt värde	213	133	213	133
¹⁾ Summa anskaffningsvärde uppgår till noll				
Nominellt belopp/återstående kontraktsenlig löptid ²⁾				
Derivatinstrument med positiva värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	1	1	1	1
Ränteterminer	-	6 035	-	6 035
Valutaterminer	21 797	20 641	21 797	20 641
Ränteswappar	6 554	28 514	6 554	28 514
Summa	28 353	55 190	28 353	55 190
1-5 år				
Ränteswappar	16 162	7 605	16 162	7 605
Summa	16 162	7 605	16 162	7 605
Över 5 år				
Ränteswappar	7 825	9 183	7 825	9 183
Summa	7 825	9 183	7 825	9 183

Not 26. Derivat forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Derivatinstrument med negativa värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	0	3	0	3
Ränteterminer	8 996	6 180	8 996	6 180
Valuteterminer	6 249	1 417	6 249	1 417
Ränteswappar	-	4 050	-	4 050
Summa	15 245	11 650	15 245	11 650
1-5 år				
Ränteswappar	13 054	12 274	13 054	12 274
Summa	13 054	12 274	13 054	12 274
Över 5 år				
Ränteswappar	1 234	1 974	1 234	1 974
Summa	1 234	1 974	1 234	1 974

²⁾ Uppgifter gällande nominella belopp för valuteterminer och ränteswappar har per 2019-12-31 justerats pga felaktig informationshantering av källdata.

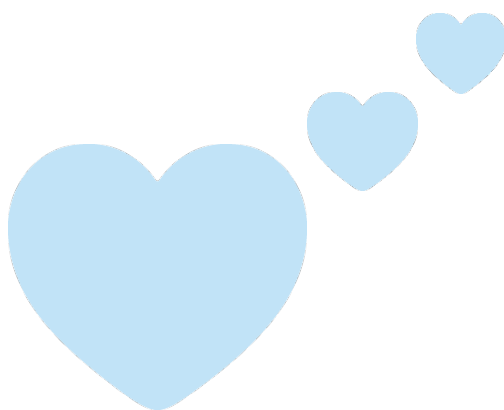
Under året har avtal ingåtts avseende valuteterminer, ränteterminer, swappar, aktieindexterminer samt aktieindexoptioner. Valutaterminsavtalen har ingåtts med syfte att justera valutarisken i portföljen på ett effektivt sätt. Ränteterminsavtalen har ingåtts med syfte att justera ränteportföljens duration. Syftet med aktieoptionsavtalen har varit att justera aktieexponeringen på ett effektivt sätt.

Beskrivning av kreditrisker

Kreditrisk för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen. För ej standardiserade derivat regleras kreditrisken i ISDA-avtal och CSA-avtal.

Beskrivning av marknadsrisker

Med marknadsrisker för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser.

Not 27. Uppllysning om kvittning

Företaget har ISDA avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera

fall CSA avtal som kräver den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod.

Mkr		Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen						
		Brutto-belopp	Kvittning i balans-räkningen	Redovisat belopp	Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd säkerhet värdepapper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	Netto-belopp
Koncernen 2020								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	1 587	-	1 587	-204	-	-1 382	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	204	-	204	-204	-	-	-
Koncernen 2019								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	1 410	-	1 410	-125	-	-1 272	13
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	125	-	125	-125	-	-	-
Moderföretaget 2020								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	1 587	-	1 587	-204	-	-1 382	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	204	-	204	-204	-	-	-
Moderföretaget 2019								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	1 410	-	1 410	-125	-	-1 272	13
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	125	-	125	-125	-	-	-

Not 28. Fordringar avseende direkt försäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Försäkringstagare	35	16	33	13
Försäkringsmäklare	6	6	0	0
Summa	41	21	33	14

Not 29. Övriga fordringar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Fordringar på koncernföretag ¹⁾	100	99	112	110
Fordringar på närstående företag	2	1	2	1
Hysesfordringar	5	4	2	2
Sålda ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	156	159	156	159
Övriga fordringar	421	212	338	134
Summa	684	475	611	406

¹⁾ För koncernen avser dessa fordringar endast fordringar på ej konsoliderade företag.

Not 30. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2020	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
Mkr	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Tillgångar											
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	891	-	891	891	-	-	-	-	891
Aktier och andelar	72 775	21	-	-	72 796	72 796	65 649	-	7 147	-	72 796
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	103 671	2	-	-	103 673	103 673	103 497	176	-	-	103 673
Övriga lån	1 178	-	1 238	-	2 416	2 416	-	-	1 178	-	2 416
Utlåning till kreditinstitut	-	-	277	-	277	277	-	-	-	-	277
Derivat	-	1 484	-	-	1 484	1 484	1	1 483	-	-	1 484
Fondförsäkringstillgångar	48 101	-	-	-	48 101	48 101	48 101	-	-	-	48 101
Övriga fordringar	-	-	345	-	345	345	-	-	-	183	162
Likvida medel	-	-	8 135	-	8 135	8 135	-	-	-	4 287	3 848
Upplupna räntebärande intäkter	401	103	21	-	525	525	401	103	-	-	525
Övriga upplupna intäkter	-	-	44	-	44	44	-	-	-	44	-
Summa finansiella tillgångar	226 126	1 610	10 951	-	238 687	238 687	217 648	1 763	8 325	4 514	234 173
Förvaltningsfastigheter ⁴⁾	-	-	-	-	18 705	18 705	-	-	18 705	-	-
Nyttjanderätter leasing förvaltningsfastigheter	-	-	-	-	182	182	-	-	-	-	-
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	3 388	3 388	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	2 525	2 525	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	24 800	24 800	-	-	18 705	-	-
Summa tillgångar	226 126	1 610	10 951	-	263 487	263 487	217 648	1 763	27 030	-	-
Skulder											
Villkorad återbäring	524	-	-	-	524	524	-	524	-	-	-
Fondförsäkringsåtaganden	48 126	-	-	-	48 126	48 126	-	48 126	-	-	-
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	7	7	7	-	-	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1 414	1 414	1 414	-	-	-	-	-
Derivat	-	213	-	-	213	213	9	204	-	-	-
Finansiella skulder leasing	-	-	-	182	182	182	-	-	-	-	-
Övriga skulder	-	36	-	1 940	1 976	1 976	36	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	438	438	438	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	48 649	250	-	3 982	52 880	52 880	46	48 853	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	126 116	126 116	-	-	-	-	-
Summa skulder	48 649	250	-	3 982	178 996	178 996	46	48 853	-	-	-

¹⁾ Under år 2018-2021 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

⁴⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark.

Not 30. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2019	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
Mkr	Innehav som bestämts tillhört kategorin	Innehav för handels-ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Tillgångar											
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	802	-	802	802	-	-	-	-	802
Aktier och andelar	69 076	348	-	-	69 424	69 424	65 408	-	4 016	-	69 424
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	102 571	25	-	-	102 596	102 596	102 392	203	-	-	102 596
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	40	-	40	40	-	-	-	-	40
Övriga lån	656	-	1 170	-	1 826	1 826	-	-	656	-	1 826
Utlåning till kreditinstitut	-	-	370	-	370	370	-	-	-	-	370
Derivat	-	1 197	-	-	1 197	1 197	2	1 195	-	-	1 197
Fondförsäkringstillgångar	47 030	-	-	-	47 030	47 030	47 030	-	-	-	47 030
Övriga fordringar	-	-	359	-	359	359	-	-	-	187	172
Likvida medel	-	-	9 056	-	9 056	9 056	-	-	-	4 032	5 024
Upplupna ränteintäkter	498	212	17	-	727	727	498	212	-	-	727
Övriga upplupna intäkter	-	-	54	-	54	54	-	-	-	54	-
Summa finansiella tillgångar	219 832	1 782	11 867	-	233 481	233 481	215 331	1 610	4 672	4 273	229 208
Förvaltningsfastigheter ⁴⁾	-	-	-	-	17 903	17 903	-	-	6 426	-	-
Nyttjanderätter leasing förvaltningsfastigheter	-	-	-	-	182	182	-	-	-	-	-
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	3 047	16 501	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	2 536	2 536	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	23 669	37 122	-	-	6 426	-	-
Summa tillgångar	219 832	1 782	11 867	-	257 150	270 604	215 331	1 610	11 098	-	-
Skulder											
Villkorad återbäring	516	-	-	-	516	516	-	516	-	-	-
Fondförsäkringsåtaganden	47 056	-	-	-	47 056	47 056	-	47 056	-	-	-
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	60	60	60	-	-	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1 333	1 333	1 333	-	-	-	-	-
Derivat	-	133	-	-	133	133	11	123	-	-	-
Finansiella skulder leasing	-	-	-	182	182	182	-	-	-	-	-
Övriga skulder	-	387	-	1 517	1 903	1 903	387	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	282	282	282	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	47 572	520	-	3 374	51 465	51 465	397	47 694	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	124 368	124 368	-	-	-	-	-
Summa skulder	47 572	520	-	3 374	175 833	175 833	397	47 694	-	-	-

¹⁾ Under år 2018-2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

⁴⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark.

Not 30. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2020	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
	Innehav som bestämts tillhör kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Mkr											
Tillgångar											
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	3 016	-	3 016	3 016	-	-	-	-	3 016
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	841	-	841	841	-	-	-	-	841
Aktier och andelar	71 347	3	-	-	71 350	71 350	65 631	-	5 719	-	71 350
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	103 520	-	-	-	103 520	103 520	103 343	176	-	-	103 520
Övriga lån	1 178	-	1 238	-	2 416	2 416	-	-	1 178	-	2 416
Utlåning till kreditinstitut	-	-	277	-	277	277	-	-	-	-	277
Derivat	-	1 484	-	-	1 484	1 484	1	1 483	-	-	1 484
Fondförsäkringstillgångar	982	-	-	-	982	982	982	-	-	-	982
Övriga fordringar	-	-	289	-	289	289	-	-	-	127	162
Kassa och bank	-	-	5 665	-	5 665	5 665	-	-	-	1 818	3 848
Upplupna ränteutgifter	401	103	21	-	525	525	401	103	-	-	525
Övriga upplupna intäkter	-	-	0	-	0	0	-	-	-	0	-
Summa finansiella tillgångar	177 429	1 589	11 348	-	190 366	190 366	170 358	1 763	6 897	1 945	188 421
Byggnader och mark ⁴⁾	-	-	-	-	6 646	6 646	-	-	6 646	-	-
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	8 560	19 478	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	618	618	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	15 824	26 742	-	-	6 646	-	-
Summa tillgångar	177 429	1 589	11 348	-	206 190	217 108	170 358	1 763	13 543	-	-
Skulder											
Villkorad återbäring	524	-	-	-	524	524	-	524	-	-	-
Fondförsäkringsåtaganden	982	-	-	-	982	982	-	982	-	-	-
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	7	7	7	-	-	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1 414	1 414	1 414	-	-	-	-	-
Derivat	-	213	-	-	213	213	9	204	-	-	-
Övriga skulder	-	2	-	1 442	1 444	1 444	2	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	186	186	186	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	1 506	215	-	3 050	4 771	4 771	11	1 710	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	125 133	125 133	-	-	-	-	-
Summa skulder	1 506	215	-	3 050	129 904	129 904	11	1 710	-	-	-

¹⁾ Under år 2018-2021 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, uppgifterna lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Uppgifter lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

⁴⁾ För uppgifter om värderingstekniker och indata hänvisas till not Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark.

Not 30. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2019	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen						Nivåindelning verkligt värde			Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument verkligt värde ¹⁾	
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Mkr											
Tillgångar											
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	3 038	-	3 038	3 038	-	-	-	-	3 038
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	752	-	752	752	-	-	-	-	752
Aktier och andelar	69 076	2	-	-	69 078	69 078	65 062	-	4 016	-	69 078
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	102 423	-	-	-	102 423	102 423	102 220	203	-	-	102 423
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	40	-	40	40	-	-	-	-	40
Övriga lån	656	-	1 170	-	1 826	1 826	-	-	656	-	1 826
Utlåning till kreditinstitut	-	-	370	-	370	370	-	-	-	-	370
Derivat	-	1 197	-	-	1 197	1 197	2	1 195	-	-	1 197
Fondförsäkringstillgångar	956	-	-	-	956	956	956	-	-	-	956
Övriga fordringar	-	-	308	-	308	308	-	-	-	137	172
Kassa och bank	-	-	6 870	-	6 870	6 870	-	-	-	1 846	5 024
Upplupna ränteintäkter	498	212	32	-	742	742	498	212	-	-	742
Summa finansiella tillgångar	173 610	1 411	12 580	-	187 601	187 601	168 738	1 610	4 672	1 983	185 618
Byggnader och mark ⁴⁾	-	-	-	-	6 426	6 426	-	-	6 426	-	-
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	-	-	-	-	6 955	16 501	-	-	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	578	578	-	-	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	13 958	23 505	-	-	6 426	-	-
Summa tillgångar	173 610	1 411	12 580	-	201 560	211 106	168 738	1 610	11 098	-	-
Skulder											
Villkorad återbäring	516	-	-	-	516	516	-	516	-	-	-
Fondförsäkringsåtaganden	956	-	-	-	956	956	-	956	-	-	-
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	60	60	60	-	-	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	1 333	1 333	1 333	-	-	-	-	-
Derivat	-	133	-	-	133	133	11	123	-	-	-
Övriga skulder	-	16	-	1 032	1 047	1 047	16	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	108	108	108	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	1 471	149	-	2 532	4 152	4 152	26	1 594	-	-	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	123 522	123 522	-	-	-	-	-
Summa skulder	1 471	149	-	2 532	127 674	127 674	26	1 594	-	-	-

¹⁾ Under år 2018-2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

⁴⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark.

Not 30. Finansiella tillgångar och skulder i sammandrag forts.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar har skett mellan nivåerna under året.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen

För finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen, såsom utlåning till kreditinstitut, övriga fordringar, kassa och bank, upplupna ränteutgifter, övriga upplupna intäkter, skulder till kreditinstitut, övriga skulder och övriga upplupna kostnader anses det bokförda värdet reflektera det verkliga värdet.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är noterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt.

Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, vissa innehav i s.k. alternativa placeringar, fond- i fondinnehav samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade andelar, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVCs principer eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserad på tillgängliga marknadspriser, men även andra värderingsmetoder som t. ex. diskonterat kassaflöde, substansvärdeometoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Generellt gäller att innehaven ska uppvisa verkligt värde med beaktande av försiktighet och konsekvens i värderingen. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond ska fastställas utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

För aktier som inte är noterade på en aktiv marknad används värderingstekniker för att bestämma det verkliga värdet. Teknikerna som används är främst diskonterade kassaflöden och substansvärdering.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på Stibor (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Not 30. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs samt avseende Swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att bolaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som

värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Värderingsforum, där CFO är beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.

Värderingsforum hålls kvartalsvis för att analysera väsentliga ej observerbara indata och justeringar i värderingar. Om tredjepartsinformation används vid värdering utvärderas om informationen uppfyller kraven enligt IFRS, inklusive i vilken nivå i verkligtvärdehierarkin som innehavet ska kategoriseras.

Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag. Väsentliga värderingsfrågor rapporteras till Revisionskommittén.

Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det inbegriper bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

Mkr	Aktier och andelar				Övriga finansiella placeringstillgångar			
	Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Ingående balans	4 016	3 621	4 016	3 621	656	326	656	326
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	-51	-79	-129	-79	-70	16	-70	16
Anskaffningsvärde förvärv	3 336	1 871	1 986	1 871	608	316	608	316
Försäljningslikvid	-154	-1 397	-154	-1 397	-16	-2	-16	-2
Utgående balans	7 147	4 016	5 719	4 016	1 178	656	1 178	656
Varav orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen. ¹⁾	-51	-206	-129	-206	-70	16	-70	16

¹⁾ Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat.

Not 30. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

Folksam Liv har innehav i valutaterminer, swappar samt kapitalandelsbevis vilka hänförs till värderingskategori 2.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor.

Kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis avser lån till alternativa investeringsfonder, värdering baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren som följer värderingsprinciper enligt årsredovisningslagen (1995:1554). Fonderna offentliggör substansvärdet per andel för kapitalandelsbevisen/vinstandelsbevisen och innehaven är noterade på Nordic Growth Market NGM i Stockholm för NDX-segmentet.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs onoterade andelar i investeringsfonder, onoterade aktier samt vissa lån.

Folksam Livs innehav i onoterade investeringsfonder avser private equityfonder, private equityfond-i-fonder, hedgefond-i-fonder samt fastighetsfond-i-fonder. Fonderna värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgänglig.

För private equityfonder och private equity-fond-i-fonder baseras värdering på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren. Värderingen följer IPEVCs principer (International Private Equity and Venture Capital) utfärdade

av EVCA (European Venture Capital Association), som är en sammanslutning av riskkapitalföreningar som har gått samman och tagit fram värderingsprinciper för beräkning av verkliga värden. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. IPEVCs värderingsmetoder inkluderar användning av diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering, som innebär att jämförelse görs av relativa värden för aktie och/eller företaget s.k. multiplar (nyckeltal).

Värdering av fastighetsfond-i-fond baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren och följer INREVs principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles). Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas.

Onoterade aktier värderas antingen med hjälp av prognosticerade diskonterade kassaflöden med icke noterad indata som input eller till substansvärdet. Innehav i ekonomiska föreningar värderas till nominellt belopp.

Ett antal lån värderas till verkligt värde. Lånen avser lån till alternativa investeringsfonder och värderas med hjälp av NAV som erhålls från respektive fond.

För innehav i aktier och andelar samt lån i nivå 3 redovisas ingen känslighetsanalys. Anledningen är att värderingen, till övervägande del, utförs av extern part.

Not 31. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Koncernen	2020			2019		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Mkr						
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	3	68	71	6	9	15
Förvaltningsfastigheter	-	18 705	18 705	-	17 903	17 903
Nyttjanderätter leasing förvaltningsfastigheter	-	182	182	-	182	182
Aktier och andelar i intresseföretag	-	3 388	3 388	-	3 047	3 047
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	891	891	-	802	802
Aktier och andelar	10 113	62 683	72 796	19 035	50 389	69 424
Obligationer och räntebärande värdepapper	30 788	72 886	103 673	5 233	97 362	102 596
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	40	40
Övriga lån	15	2 401	2 416	-	1 826	1 826
Utlåning till kreditinstitut	277	-	277	370	-	370
Derivat	886	597	1 484	661	537	1 197
Fondförsäkringstillgångar	2 649	45 452	48 101	2 700	44 330	47 030
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	8	35	43	51	182	233
Fordringar avseende direkt försäkring	41	-	41	21	-	21
Övriga fordringar	684	-	684	474	-	474
Materiella anläggningstillgångar	0	1 470	1 470	-	1 477	1 477
Likvida medel	8 135	-	8 135	9 056	-	9 056
Aktuell skattefordran	175	-	175	233	-	233
Uppskjuten skattefordran	17	0	17	12	-	12
Upplupna ränte- och hyresintäkter	525	-	525	727	-	727
Förutbetalda anskaffningskostnader	85	208	293	101	293	394
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	118	-	118	88	-	88
Summa tillgångar	54 521	208 966	263 487	38 769	218 381	257 150
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Livförsäkringsavsättning	7 653	109 932	117 585	7 172	107 928	115 100
Oreglerade skador	1 251	1 345	2 596	1 307	1 740	3 047
Återbäring och rabatter	1 048	2 948	3 996	628	3 832	4 460
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk						
Villkorad återbäring	524	-	524	516	-	516
Fondförsäkringsåtaganden	2 668	45 458	48 126	2 716	44 340	47 056
Andra avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	-	344	344	-	293	293
Aktuell skatteskuld	28	-	28	82	-	82
Uppskjuten skatteskuld	-	1 016	1 016	3	878	881
Övriga avsättningar	1	49	51	1	48	50
Depåer från återförsäkrare	7	-	7	60	-	60
Skulder avseende direkt försäkring	63	-	63	51	-	51
Skulder avseende återförsäkring	14	-	14	22	-	22
Skulder till kreditinstitut	1 414	-	1 414	1 333	-	1 333
Derivat	173	40	213	36	97	133
Finansiella skulder leasing	-	182	182	-	182	182
Övriga skulder	2 133	-	2 133	2 050	-	2 050
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	704	-	704	518	-	518
Summa skulder och avsättningar	17 682	161 314	178 996	16 497	159 337	175 833

Not 31. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder forts.

Moderföretaget	2020			2019		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	-	56	56	-	7	7
Byggnader och mark	-	6 646	6 646	-	6 426	6 426
Aktier och andelar i koncernföretag	-	7 679	7 679	-	6 124	6 124
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	3 016	3 016	-	3 038	3 038
Aktier och andelar i intresseföretag	-	881	881	-	831	831
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag	-	841	841	-	752	752
Aktier och andelar	10 095	61 255	71 350	18 689	50 389	69 078
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	30 785	72 735	103 520	5 209	97 215	102 423
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	40	40
Övriga lån	15	2 401	2 416	-	1 826	1 826
Utlåning till kreditinstitut	277	-	277	370	-	370
Derivat	886	597	1 484	661	537	1 197
Fondförsäkringstillgångar	982	-	982	956	-	956
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	8	35	43	50	183	233
Fordringar avseende direkt försäkring	33	-	33	14	-	14
Övriga fordringar	611	-	611	406	-	406
Materiella anläggningstillgångar	0	-	0	0	-	0
Kassa och bank	5 665	-	5 665	6 870	-	6 870
Aktuell skattefordran	140	-	140	215	-	215
Upplupna ränte- och hyresintäkter	525	-	525	742	-	742
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	25	-	25	12	-	12
Summa tillgångar	50 048	156 141	206 190	34 193	167 367	201 560
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Livförsäkringsavsättning	7 653	109 932	117 585	7 172	107 928	115 100
Oreglerade skador	1 159	1 345	2 505	1 244	1 740	2 984
Återbäring och rabatter	1 048	2 948	3 996	628	3 832	4 460
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk						
Villkorad återbäring	524	-	524	516	-	516
Fondförsäkringsåtaganden	982	-	982	956	-	956
Aktuell skatteskuld						
Uppskjuten skatteskuld	-	579	579	-	564	564
Övriga avsättningar	-	1	1	-	-	-
Depåer från återförsäkrare	7	-	7	60	-	60
Skulder avseende direkt försäkring	55	-	55	33	-	33
Skulder avseende återförsäkring	14	-	14	22	-	22
Skulder till kreditinstitut	1 414	-	1 414	1 333	-	1 333
Derivat	173	40	213	36	97	133
Övriga skulder	1 577	-	1 577	1 171	-	1 171
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	452	-	452	343	-	343
Summa skulder och avsättningar	15 059	114 845	129 904	13 514	114 160	127 674

Not 32. Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark avser koncernens rörelsefastigheter.

Koncernen	2020			2019		
Mkr	Byggnader och mark	Övriga tillgångar	Totalt	Byggnader och mark	Övriga tillgångar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	1 782	77	1 860	1 710	77	1 787
Övriga förvärv / Investeringar	30	-	30	72	-	72
Utgående balans	1 813	77	1 890	1 782	77	1 860
Ackumulerade avskrivningar						
Ingående balans	-305	-77	-382	-271	-77	-348
Årets avskrivningar	-38	0	-38	-34	0	-34
Utgående balans	-343	-77	-420	-305	-77	-382
Redovisat värde 1 januari	1 477	0	1 477	1 439	0	1 439
Redovisat värde 31 december	1 470	0	1 470	1 477	0	1 477

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på rörelsefastigheter.

Byggnad		Installationer	
Utvändig mark	35 år	Hiss	55 år
Grund	100 år	El	45 år
Stomme	100 år	Luft	45 år
Yttertak	35 år	Rör	60 år
Fasad	30 år		
Stomkomplettering	60 år		
Ytskikt	15 år		

Moderföretaget	2020	2019
Mkr	Övriga tillgångar	Övriga tillgångar
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	77	77
Utgående balans	77	77
Ackumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-77	-77
Årets avskrivningar	0	0
Utgående balans	-77	-77
Redovisat värde 1 januari	0	0
Redovisat värde 31 december	0	0

Not 33. Förutbetalda anskaffningskostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Ingående balans	394	503	-	-
Årets avskrivning	-101	-108	-	-
Utgående balans	293	394	-	-

Not 34. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Förutbetalda kostnader	74	35	25	12
Upplupna intäkter	44	54	0	0
Summa	118	88	25	12

Not 35. Disposition av företagets vinst eller förlust

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktör föreslår stämman att den för år 2020 redovisade vinsten 6 099 168 868,60 kronor överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren, samt att under året aktiverade utvecklingskostnader 48 783 269,14 kronor omföres från konsolideringsfonden till fond för utvecklingsutgifter. Av redovisat resultat föreslås uttag ur (-) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning:

Konsolideringsfond, Mkr	
Förmånsbestämd traditionell försäkring	439
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	5 202
Fondförsäkring	0
Grupplivförsäkring	42
Sjukförsäkring	74
Premiefrielseförsäkring	72
Sjuk- och olycksfall	271
Årets avsättning/uttag konsolideringsfond	6 099

Not 36. Ej intjänade premier och kvardröjande risker

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Avsättning för ej intjänade premier				
Ingående balans brutto	0	0	0	0
Premieinkomst	753	818	753	818
Intjänade premier under året	-753	-818	-753	-818
Utgående balans brutto	0	0	0	0
Återförsäkrares andel	-	-	-	-
Utgående balans netto	0	-	0	0
Avsättning för kvardröjande risk				
Ingående balans brutto	-	0	-	0
Förändring av avsättning	-	0	-	0
Utgående balans brutto	-	0	-	0
Utgående balans netto	-	0	-	0

Not 37. Livförsäkringsavsättning

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Reservbildande sparprodukter				
Ingående balans brutto	114 626	107 224	114 626	107 223
Inbetalda premier	8 522	9 410	8 522	9 410
Utbetalda försäkringsersättningar	-6 762	-5 200	-6 762	-5 200
Intern flytt	24	16	24	16
Riskresultat	-26	-23	-26	-23
Indexering av fribrev	-88	121	-88	121
Effekt av ändrad diskonteringsränta	4 248	6 480	4 248	6 480
Värdeförändring på placeringstillgångar	20	19	20	19
Belastning för administrationskostnad	-958	-975	-958	-975
Belastning för avkastningsskatt	-186	-184	-186	-184
Effekt av ändrade antaganden	-2 436	-2 274	-2 436	-2 274
Övrigt	144	12	144	12
Utgående balans brutto	117 128	114 626	117 128	114 626
Utgående balans netto	117 128	114 626	117 128	114 626
Riskprodukter med premiereserv				
Ingående balans brutto	474	258	474	258
Premier som förbrukats	-1 502	-1 413	-1 502	-1 413
Inbetalda premier	1 493	1 436	1 493	1 436
Övrigt	-7	192	-7	192
Utgående balans brutto	457	474	457	474
Utgående balans netto	117 585	115 100	117 585	115 100

Använda antaganden vid beräkning av
livförsäkringsavsättning för försäkring med
avkastningsgaranti och avtalad förmån

För tjänstepensionsförsäkring tillämpas aktsamma antaganden och för försäkring som inte klassificeras som tjänstepensionsförsäkring tillämpas betryggande antaganden.

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). Se not 1 Redovisningsprinciper.

De dödlighetsantaganden som tillämpas vid beräkningen av livförsäkringsavsättning motsvarar aktuell erfarenhet inom Folksam Liv, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten.

Tillämpade driftskostnadsantaganden består av en kostnad som reducerar ränteantagandet, en kostnad som är

proportionell mot kapitalvärdet på utbetalningarna och en kostnad som är proportionell mot inbetald premie.

För att bestämma antagandet om statslåneränta vid beräkningen av avkastningsskatt används den statsobligationsränta som har en löptid närmast 10 år. För kapitalförsäkring gäller att den antagna statslåneräntan ökas med 1,0 procentenhet, dock till minst 1,25 procent. För pensionsförsäkring är motsvarande golv 0,5 procent.

De antaganden som tillämpas om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner att återköpa, flytta, premieannullera och ändra utbetalningstiden baseras på försäkringstagarnas beteende i Folksam Liv. Antaganden om premieannullation avser enbart annulation av löpande premier, eftersom engångspremier i serie inte ingår i beräkningen av livförsäkringsavsättning.

Not 38. Oreglerade skador

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Ingående balans brutto	3 053	3 530	2 984	3 468
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	2 373	2 325	2 372	2 324
Utbetalda försäkringsersättningar	-2 281	-2 177	-2 280	-2 176
Inlösta fondvärden för utbetalning	3 812	4 527	-	-
Utbetalningar under året	-3 784	-4 518	-	-
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-566	-704	-566	-704
Effekt av ändrad marknadsränta	6	14	6	13
Övrigt	-15	58	-10	58
Utgående balans brutto	2 596	3 053	2 505	2 984
Återförsäkrares andel	-43	-233	-43	-233
Utgående balans netto	2 553	2 820	2 462	2 750

Avsättning för oreglerade skador görs främst för gruppförsäkring samt sjuk- och premiebefrielseförsäkring.

För tjänstepensionsförsäkring tillämpas aktsamma antaganden och för försäkringar som inte klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar tillämpas betryggande antaganden.

Avsättningarna beräknas med vedertagna försäkringsmatematiska metoder.

För gruppförsäkring tillämpas främst metoder som baseras på historik av utbetalda belopp. För individuell sjuk- och premiebefrielseförsäkring tillämpas olika metoder för olika

delbestånd. Avsättning för oreglerade skador beräknas med hjälp av historik över kända skador, helårspremier eller kombinationer av kända skador och helårspremier. Val av metod styrs bland annat av tillgång till historik.

Beräkning av sjukreserver för kända skador baseras på antagande om sannolikhet för avveckling genom tillfrisknande och dödsfall.

Avsättningar för återstående skaderegleringskostnader baseras på tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totala mängden skador som återstår att reglera.

Not 39. Återbäring och rabatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Ingående balans	4 460	4 582	4 460	4 582
Under perioden reglerad återbäring och rabatt	-630	-1 202	-630	-1 202
Årets avsättning för ej förfallen återbäring	167	1 080	167	1 080
Utgående balans	3 996	4 460	3 996	4 460

Not 40. Villkorad återbäring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Ingående balans brutto	516	460	516	460
Inbetalningar	7	10	7	10
Utbetalningar	-14	-18	-14	-18
Värdeförändring på placeringstillgångar	42	87	42	87
Avgifter	-6	-6	-6	-6
Avkastningsskatt	-1	-1	-1	-1
Riskresultat	0	0	0	0
Intern flytt	-20	-16	-20	-16
Utgående balans brutto	524	516	524	516
Utgående balans netto	524	516	524	516

Not 41. Fondförsäkringsåtaganden

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Ingående balans brutto	47 056	40 070	956	732
Inbetalningar	3 241	3 346	61	73
Utbetalningar	-4 157	-2 141	-62	-24
Återköp	-	-2 650	-	-
Värdeförändring på placeringstillgångar	2 319	8 793	38	182
Rabatter till försäkringstagarna	21	20	-	-
Avgifter	-264	-285	-7	-6
Avkastningsskatt	-89	-96	-1	-1
Riskresultat	3	-2	0	-
Intern flytt	-4	0	-4	-
Utgående balans brutto	48 126	47 056	982	956
Utgående balans netto	48 126	47 056	982	956

Not 42. Pensioner och liknande förpliktelser

Mkr	Koncernen	
	2020	2019
Pensionsförpliktelser		
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	1 334	1 246
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	1 334	1 246
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	990	953
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i balansräkning	344	293
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i balansräkning		
Avsättningar till pensioner	344	293
Nettobeloppet i balansräkning	344	293
Förändring av nuvärdet för fonderade förpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	1 246	1 025
Utbetalda ersättningar	-37	-39
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	32	28
Räntekostnad	19	24
Omvärderingar:		
Aktuariella vinster och förluster avseende ändrade finansiella antaganden	74	208
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	1 334	1 246
Nuvärdet av förpliktelserna fördelar sig på planerna / medlemmar enligt följande		
Aktiva medlemmar	21%	22%
Fribrevsinnehavare	37%	37%
Pensionärer	42%	42%

Not 42. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen		
Mkr	2020	2019
Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde		
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	953	825
Avgifter från arbetsgivaren	11	9
Utbetalda ersättningar	-37	-39
Ränteintäkt redovisad i resultatet	14	19
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive ränteintäkt	49	139
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	990	953

Förvaltningstillgångarna består av följande	2020	%	2019	%
Egetkapitalinstrument	346	35%	334	35%
Skuldinstrument	505	51%	495	52%
Fastigheter	139	14%	124	13%
Summa	990	100%	953	100%
Egetkapitalinstrument				
Sverige	139	14%	133	14%
Nordamerika	129	13%	124	13%
Europa exkl. Sverige	40	4%	38	4%
Japan	10	1%	10	1%
Asien exkl. Japan	10	1%	10	1%
Utvecklingsmarknader	20	2%	19	2%
Summa	346	35%	334	35%
varav:				
Noterade innehav	346		334	
Skuldinstrument				
Bostadsobligationer	317	32%	286	30%
Statsobligationer	119	12%	143	15%
Realränteobligationer	49	5%	38	4%
Kassa	20	2%	29	3%
Summa	505	51%	495	52%
varav:				
Noterade innehav	505		495	

Förvaltningstillgångar

Pensionsstiftelsens tillgångar utgör förvaltningstillgångar för pensioner och värderas till marknadsvärde. Pensionsstiftelsen investerar på sådant sätt att likviditeten för pensionsstiftelsen är säkrad. Investeringstiden är långsiktig och ska täcka ökningar av pensionsförpliktelser. Den genomsnittliga löptiden på pensionsförpliktelserna uppgår till cirka 18 år.

Förvaltningen av Folksam:s tillgångar i pensionsstiftelsen har en fördelning där tillgångsfördelningen är cirka 52 procent skuldinstrument, cirka 35 procent eget kapitalinstrument och cirka 13 procent fastigheter. Alla fastigheter är belägna i Sverige.

Investeringsplaner beslutas av styrelsen för Pensionsstiftelsen och en gång per år görs en översyn av strategierna och tillgångsfördelningen.

Not 42. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Mkr	Koncernen	
	2020	2019
Kostnad redovisad i årets resultat		
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	32	28
Netto ränteintäkt/räntekostnad	5	5
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende förmånsbestämda planer	37	33
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende avgiftssbestämda planer	22	14
Total pensionskostnad i årets resultat	59	47
 Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat		
Administrationskostnader	32	28
Kapitalavkastning intäkter	-14	-19
Kapitalavkastning kostnader	19	24
Summa	37	33
 Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	45	81
 Kostnad redovisad i övrigt totalresultat		
Aktuariella vinster (-) och förluster (+)	-67	-155
Skillnad mellan faktisk avkastning och avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångarna	31	65
Netto redovisat i övrigt totalresultat inklusive löneskatt	-36	-90

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser	2020	2019
Diskonteringsränta	0,89%	1,54%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	0,89%	1,54%
Framtida löneökning	3,00%	3,30%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,00%	3,30%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,50%	1,80%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31

Not 42. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Livslängd

Antagandena om livslängd följer Finansinspektionens trygghandegrunder (generationsdödlighet). Tabellen nedan visar förväntad återstående livslängd för män och kvinnor i olika åldrar. Samma antaganden om livslängd används för Folksam samtliga pensionsplaner.

Förväntad återstående livslängd, år	Ålder	Man	Kvinna
	30	56	57
	50	34	37
	70	15	18

Aktuariella antaganden

Den aktuariella beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader baseras på följande antaganden.

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder Folksam den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar beräknas baserat på den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder och befordran.

Inflation

Beträffande inflationsantagande har Folksam valt att följa Riksbankens uppsatta inflationsmål som utgångspunkt vid beräkningarna.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknings av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Not 42. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen			
Mkr		Ökning	Minskning
Känslighetsanalys			
Diskonteringsränta 1% förändring på pensionsskuld		-115	131
Framtida löneökning 1% förändring på pensionsskuld		51	-46

Känslighetsanalyserna baseras på en förändring i ett antaganden medan det andra antagandet är konstant.

Finansiering

Koncernen uppskattar att 5 (0) miljoner kronor blir betalda under 2021 till fonderade och ofonderade förmånsbestämda planer

Aktuariella beräkningar görs för Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna på förmånsbestämda pensions-avsättningar enligt IAS 19. Beräkningarna görs per pensionsplan och arbetsgivare.

KTP planen, som är den största pensionsplanen inom Folksam, är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam.

Inom Folksam fördelas kostnaderna och åtaganden inom respektive koncern enligt en fördelningsnyckel baserad på lönesummor för respektive företag som ingår i Folksam Liv- och Folksam-Sak koncernerna. Detta görs för att återspegla

en så korrekt bild som möjligt av kostnader och åtaganden inom koncernerna.

Lönesummorna varierar mellan åren varför den procentuella fördelningen av utgående pensionsavsättningen ändras mellan Folksam Liv- och Folksam Sak koncernerna. Fördelningsnyckeln avseende ingående pensionsskuld baseras på ett vägt tal av historisk data medan fördelningsnyckeln avseende årets avsättning baseras på årets fördelade lönekostnader. Mer om pensionsplaner och pensionsåtaganden finns att läsa i not 53 Medelantal anställda samt löner och ersättningar samt i not 1 Redovisningsprinciper.

Not 43. Uppskjuten skatteskuld

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)				
Andra immateriella och materiella tillgångar	-34	-	0	-
Byggnader och mark	386	231	116	114
Aktier och andelar	414	439	414	436
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	32	-5	31	-5
Derivat	19	18	19	18
Övriga finansiella placeringstillgångar	-1	1	-1	1
Obeskattade reserver	196	194	-1	-
Avsättning för pensionsförpliktelser utanför tryggandelag	-11	-9	-	-
Underskottsavdrag	-3	-	-	-
Övriga uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder, netto	998	870	579	564
Uppskjuten skattefordran	17	12	-	-
Uppskjuten skatteskuld	1 016	881	579	564
	998	870	579	564

Årets förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader har i moderföretaget redovisats över resultaträkningen. I koncernen har årets förändring av uppskjuten skatt redovisats med -130 (-74) miljoner kronor över resultaträkningen och 2 (3) miljoner kronor över övrigt totalresultat. Ej aktiverade underskottsavdrag uppgår till 2 (20) miljoner kronor i koncernen, och i moderföretaget 0 (0) miljoner kronor.

I juni 2018 beslutades att bolagsskatten skulle sänkas och att sänkningen skulle ske stegvis. För åren 2019-2020 har bolagsskatten sänkts till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent.

Dock finns det särskilda regler för periodiseringsfonder. Återföring av existerande periodiseringsfonder 2020 ska räknas upp för att balansera den lägre skattesatsen. Återföringen sker till mellan 100 och 106 procent av avdraget, beroende på vilket år periodiseringsfonden avsattes och vilket år den upplöses. Uppräkning sker endast i koncernen. Uppskjuten skatt som återförs till beskattning 2021 eller senare omvärderas i bokslut 2020 till 20,6 procent.

Not 44. Skulder avseende direkt försäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Försäkringstagare	63	51	55	33
Summa	63	51	55	33

Not 45. Skulder till kreditinstitut

Mkr	Verkligt värde		Upplupet anskaffningsvärde	
	2020	2019	2020	2019
Koncernen				
Kreditinstitut Sverige	1 103	907	1 103	907
Kreditinstitut inom EU	312	426	312	426
Summa	1 414	1 333	1 414	1 333

Moderföretaget	2020	2019	2020	2019
Kreditinstitut Sverige	1 103	907	1 103	907
Kreditinstitut inom EU	312	426	312	426
Summa	1 414	1 333	1 414	1 333

Not 46. Övriga skulder

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Skulder till koncernföretag ¹⁾	17	5	69	111
Skulder till närstående företag	767	589	747	582
Leverantörsskulder	97	17	26	7
Köpta ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	460	182	460	182
Övrigt	792	1 257	275	290
Summa	2 133	2 050	1 577	1 171

¹⁾ För koncernen avser dessa skulder endast skulder till ej konsoliderade företag.

Not 47. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Upplupna kostnader	472	310	220	135
Förutbetalda intäkter	232	208	232	208
Summa	704	518	452	343

Not 48. Ställda säkerheter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde)				
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar				
Förvaltningsfastigheter	18 705	17 903	-	-
Byggnader och mark	-	-	6 646	6 426
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	6 800	6 099
Aktier och andelar i intresseföretag	1 149	1 066	508	482
Lån till koncern- och intresseföretag	645	601	3 612	3 589
Aktier och andelar	70 316	68 126	70 316	68 126
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	102 333	101 267	102 182	101 120
Lån med säkerhet i fast egendom	-	20	-	20
Övriga lån	2 416	1 826	2 416	1 826
Derivat	862	764	862	764
Kassa och bank	4 286	5 507	2 879	4 254
Upplupna räntor och hyresintäkter	512	715	512	715
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	48 101	47 030	982	956
Materiella tillgångar	1 470	1 477	-	-
Summa	250 795	246 302	197 715	194 375
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Aktier och andelar	1 428	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 229	1 182	1 229	1 182
Likvida medel	277	370	277	370
Summa	2 933	1 552	1 505	1 552
Summa ställda säkerheter	253 729	247 854	199 220	195 927

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam Liv har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. De försäkringstekniska åtagandena uppgår till 172 827 (170 179) miljoner kronor för koncernen och 125 592 (124 015) miljoner kronor för moderföretaget.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i

börshandlade derivat. Pantsättning är ett krav från clearinginstituten och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också likvida medel pantsatta för positioner i Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen och likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat. Pantsättningen för positioner i OTC-derivat avser reglering av realiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal.

Säkerheter har ställts i enlighet med clearing-institutens angivna marginalsäkerhetskrav.

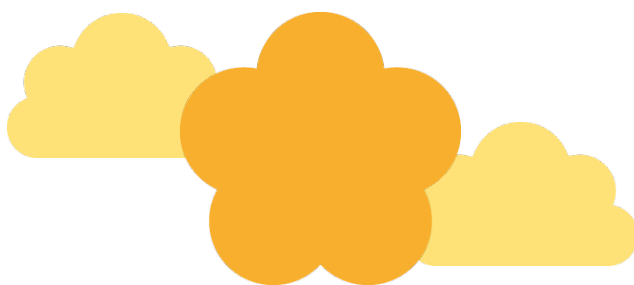
Not 49. Eventualförpliktelser

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Solidariskt betalningsansvar för skulder i handelsbolag	-	-	164	173
Garantier	35	35	35	35
Övriga eventalförpliktelser	297	249	297	249
Summa	332	284	496	458
Varav till förmån för koncern-/intresseföretag	-	-	164	173

Not 50. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej utbetalat lån	907	1 536	907	1 536
Redovisade åtagande för avtalat men ännu ej investerat riskkapital	5 391	4 383	5 391	3 033
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej utbetalat lån till intresseföretag	-	220	-	220
Övriga åtaganden intresseföretag	74	112	74	112
Summa	6 372	6 252	6 372	4 902
Varav till förmån för koncern-/intresseföretag	74	333	74	333

För upplysningar om åtaganden för operationella leasingavtal där moderföretaget är leasetagare, se not 51 Leasing, avsnitt Likviditetsrisker - framtida leasingavgifter (leasetagare).

Not 51. Leasing

Operationella leasingavtal - företaget är leasegivare

Operationella leasingavtal - leasegivare

Avtal där koncernen är leasegivare har definierats som operationella leasingavtal. Avtalen redovisas inte som tillgång i balansräkning då ekonomiska risker och fördelar förknippade med ägandet av underliggande tillgång i allt väsentligt inte överförts från leasegivaren till leasetagaren. I juridisk person klassificeras avtalen alltid som operationella leasingavtal oavsett risker förknippade med ägandet. De underliggande tillgångarna som hyrs ut avser förvaltningsfastigheter, se balansräkning rad Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark. Upplysningar lämnas i not Byggnader och mark om värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde, kriterier för klassificering, begränsningar och förpliktelser.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal

Leasingintäkter för lokaler omfattar avgifter som till sin substans är fasta, hit förs lokalhyra och variabla avgifter för fastighetsindex. Hyresintäkter inkluderar även variabla avgifter som inte beror på index, det avser tillägg för t.ex. underhåll, el, vatten och avgift för fastighetsskatt, försäkringar och underhåll. Hyresintäkter inklusive tillägg aviseras i förskott och redovisas linjärt som hyresintäkt i resultaträkningen över kontraktperiodens längde. I not Kapitalavkastning, intäkter, benämns leasingintäkter som Hyresintäkter från byggnader och mark.

Direkta kostnader för förvaltningsfastigheter

Upplysning om driftskostnader för förvaltningsfastigheter lämnas i not Kapitalavkastning, kostnader på rad Driftskostnader för byggnader och mark. Kostnaderna omfattar bl a fastighetsförvaltning, underhåll, hyresgäst Anpassningar och fastighetsskatt.

Periodens leasingintäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Förvaltningsfastigheter				
Leasingavgifter ¹⁾	766	726	143	122
varav variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	68	71	10	8

Löptidsanalys framtida leasingintäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2020	2019	2020	2019
Förvaltningsfastigheter				
Inom ett år	613	584	107	100
2 år	482	430	83	72
3 år	332	358	65	63
4 år	238	210	43	47
5 år	151	149	30	33
Senare än 5 år	624	635	174	178
Summa leasingavgifter exkl. variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	2 441	2 365	502	493

Not 51. Leasing forts.

Leasingavtal – företaget är leasetagare

Leasingavtal – leasetagare – koncernen

Avtalen redovisas i balansräkningen som en tillgång (nyttjanderätt) och som en finansiell skuld då ekonomiska risker och fördelar förknippade med ägandet av underliggande tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Operationella leasingavtal – leasetagare – juridisk person

Motsvarande avtal som i koncernen klassificeras som leasingavtal, klassificeras i moderföretaget och i förekommande fall dotterföretag, som operationella leasingavtal.

Löptider leasingavtal – leasetagare

Förvaltningsfastigheter – tomträtter

Löptiden anses vara evig för hyresavtal för tomträtter. Tomträttshavaren (leasetagaren) har inte rätt att säga upp avtalet. Fastighetsägare (leasegivare) får däremot säga upp avtalet vid bestämda tidpunkter. Om tidpunkt för avyttring, av förvaltningsfastighet som omfattar tomträtt, med rimlig säkerhet kan fastställs beaktas den tidpunkten vid bedömning av förväntad löptid. Betalning görs vanligtvis kvartalsvis i förskott. Avgäld (leasingavgift) är oförändrad under bestämda perioder (avgäldsperioder), vanligtvis med en löptid på tio år men kan vara längre, efter avgäldsperioden görs en omprövning av avgälden.

Leasingavgifter – leasetagare

Förvaltningsfastigheter – tomträtter

Tomträttsavtalen hanteras som eviga hyresavtal och värderas till verkligt värde enligt IAS 40. Värdet på leasingskulden erhålls genom att diskontera avgälderna med en ränta motsvarande avgäldsräntan. För avtal som ingicks före övergången till IFRS 16, dvs. före 1 januari 2019, används däremot koncernens marginella låneränta för att erhålla

värdet på leasingskulden. Eftersom avtalen är eviga sker ingen avskrivning. Avgälden (leasingavgiften) i koncernen motsvarar den avgift som redovisas i den juridiska personen och redovisas som en räntekostnad baserad på leasingskulden, i den juridiska personen redovisas tomträttsavgälden inom driftsnettot.

Nyttjanderätter

Förvaltningsfastigheter – tomträtter

Klassificering av tomträtter som förvaltnings-fastigheter följer av klassificering som gjorts för underliggande fastigheter, se not Byggnader och mark. Leasingavtal som innebär att företaget hyr mark genom tomträttsavtal redovisas i koncernen som en nyttjanderätt. Nyttjanderätten värderas till verkligt värde genom att framtida avgälder (eviga) diskonteras till avtalens avgäldsränta.

I juridisk person redovisas inte nyttjanderätten som en tillgång. I samband med förvärv av förvaltnings-fastighet som består av byggnad som står på tomträtt görs ingen uppdelning mellan byggnad och tomträtt. Vid efterföljande värderingar till verkligt värde görs värderingen av fastigheten som helhet och ingen uppdelning görs mellan byggnad och tomträtt. Erlagd avgäld beaktas som en egen post vid kassaflödes-beräkningen, för hyresintäkter finns ingen separat uppgift om hur stor del som avser avgäld, utan ett antagande görs att hyresintäkterna täcker kostnaderna.

Verkligt värde värderade nyttjanderätter avseende tomträtter hänförs till nivå 3, lika andra förvaltnings-fastigheter. I hierarkin för verkligt värde, nivå 1 har högst prioritet med noterade priser på aktiv marknad och nivå 3 har lägst prioritet, det innebär att indata vid värdering inte är observerbar eller i vart fall i liten utsträckning. Inga överföringar har skett mellan de olika nivåerna under räkenskapsåret.

Not 51. Leasing forts.

Nyttjanderätter leasing

Koncernen		
Mkr	2020	2019
Förvaltningsfastigheter - tomträtter		
Verkligt värde		
Redovisat värde vid året ingång	182	182
Redovisat värde vid perioden utgång	182	182

Känslighetsanalys nyttjanderätter leasing

Koncernen		2020		2019	
Mkr		Förändring antagande	Effekter verkligt värde	Förändring antagande	Effekter verkligt värde
Förvaltningsfastigheter - tomträtter					
Antagande avgäldsprocent					
Ökning		0.5%	-24	0.5%	-24
Minskning		-0.5%	33	-0.5%	33

Leasingskulder och leasingkostnader - leasetagare

		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr		2020	2019	2020	2019
Förvaltningsfastigheter					
Redovisat värde leasingskulder 31 dec		182	182	-	-
Räntekostnader för leasingskulder		6	6	-	-
Fasta (bashyra) och variabla leasingavgifter (index) ¹⁾		-	-	6	5

¹⁾ För koncernen ingår fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index i den finansiella leasingskulden.

Moderföretaget redovisar ingen finansiell leasingskuld utan kostnadsför leasingavgifterna direkt i resultatet som operationella leasingavtal.

Likviditetsrisker - framtida leasingavgifter - leasetagare

För upplysning om löptidsanalys för koncernens leasingskulder vilka klassificeras som finansiella skulder, se

not 2 Upplysningar om risker, avsnitt Likviditetsrisker.

Motsvarande leasingavtal är operationella i juridisk person, dvs. redovisas inte som finansiella skulder och presenteras nedan.

Avtalade belopp

Moderföretaget		
Mkr	2020	2019
Inom ett år	6	5
Längre än ett år är men högst 5 år	24	19
Senare än 5 år	5 897	4 718
Summa fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index eller ränta	5 926	4 742

Kassautflöde leasingavtal

Upplysningar om kassaflöden hänförliga till leasingskuld i koncernen lämnas i Kassaflödesanalys.

Not 52. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan Folksam Liv och närstående företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen, inklusive KPA Pension) samt övriga närstående parter. Samtliga företag i Folksam definieras som närstående.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt företag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med företag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare" i not 53. Det förekommer inga transaktioner med övriga närstående parter utöver normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.

Som närstående parter räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag i Folksam. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner, Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Sak-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam ömsesidig sakförsäkring.

¹⁾ Detaljerad redovisning av andelar intresseföretag finns i not 19-20.

²⁾ Detaljerad redovisning av dotterföretag finns i not 18.

³⁾ Detaljerad redovisning av samtliga dotter- och intresseföretag finns i not 16-17 i Årsredovisning för KPA Pensionsförsäkring AB (publ).

Upplysningar om hur närståendetransaktioner ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplan. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Gemensam operativ organisation

Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en till stor del gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier med mera). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorierna intresseföretag och fastighetsföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak-koncernen är de gemensamma personalresurserna, i form av tillikaanställning. Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Även Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse har tillikaanställd personal.

Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt Kostnadsfördelning nedan.

Gemensamma inköp

Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Pensionsförsäkring AB (publ) som part och inköpsföretag för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal. Vid inköp som uppgår till högst 20 miljoner kronor får dock Folksam Sak vara inköpsföretag för hela Folksamgruppen. Härutöver kan undantag få

förekomma om det föreligger särskilda omständigheter som motiverar ett avsteg från huvudregeln.

Kostnader för gemensamma inköp lyder under de generella principer som beskrivs i nedan avsnitt Kostnadsfördelning.

Kostnadsfördelning

Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur. Grundprincipen vid kostnadsfördelningen är att respektive företag ska belastas med de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet.

Den kostnadsfördelning som överenskommit på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras. Fördelning per företag sker sedan i varje månadsbokslut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Kategori av driftskostnadstransaktioner

Försäkringsrörelsen består av kostnader för bland annat distribution, skadehantering, kundservice, försäkringsadministration och den gemensamma marknadsorganisationen. Med kapitalförvaltning avses kapitalförvaltningskostnaderna.

Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för lokal, personalkostnader, kommunikation, redovisning, revision och marknadsföring.

Nedanstående tabell visar driftskostnadstransaktioner per kategori.

Not 52. Upplysningar om närstående forts.

Följande transaktioner har skett mellan moderföretaget Folksam Liv och närstående parter inom:

		2020				2019			
Tkr		Lämnad	Mottagen	Fordran	Skuld	Lämnad	Mottagen	Fordran	Skuld
Folksam Liv-koncernen									
Dotterföretag:				15 942	68 924			22 361	110 753
	Administrativt stöd	725	1 474			1 345	10 960		
	Försäkringsrörelsen	-	7 340			1 700	57 366		
	Kapitalförvaltning	-	859						
	IT	-	37 405			-	100 312		
KPA-koncernen:									
Moderföretag: ¹⁾				35	-			-	-
	Administrativt stöd	-	51			-	-		
Dotterföretag:				75 667	-			58 351	3
	Administrativt stöd	2 181	113			1 661	-		
	Försäkringsrörelsen	113	220			-	479		
	IT	-	549						
Koncernföretag:				20 738	-			29 782	-
	Administrativt stöd	205	611			2 310	8 954		
	Kapitalförvaltning	-	90 497			-	89 664		
	IT	-	829			6	99 251		
	Försäkringsrörelsen	270	600			825	25 738		
Summa		3 494	140 546	112 383	68 924	7 847	392 725	110 494	110 756
Folksam Sak-koncernen									
Moderföretag:				-	747 429			-	581 625
	Administrativt stöd	66 642	8 870			147 239	2 462		
	Försäkringsrörelsen	36 139	2 491			79 458	(1 394)		
	IT	184 335	-138			272 588	96 083		
	Kapitalförvaltning	12 300	16 730			46 868	-		
Dotterföretag:				2 317	-			1 050	-
	Administrativt stöd	83	43			190	347		
	Försäkringsrörelsen	-	107			-	353		
	IT	-	34			-	-		
	Kapitalförvaltning	-	1 142			-	-		
Summa		299 499	29 279	2 317	747 429	546 343	97 850	1 050	581 625
Övriga närstående parter									
Konsumentkoopera- tionens pensionsstiftelse:				1 693	-			4 687	-
	Kapitalförvaltning	-	11 411			-	18 452		
Summa		-	11 411	1 693	-	-	18 452	4 687	-
Summa		302 994	181 236	116 393	816 352	554 190	509 027	116 231	692 381

¹⁾ Moderföretag i KPA-koncernen är KPA AB som även är ett dotterföretag till Folksam Liv.

Under 2020 har vi uppdaterat metod och klassificering för kostnadsfördelningen som gör att redovisningen blir tydligare och därav kan vissa avvikelser mellan åren förekomma.

Övriga närståendetransaktioner

Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan företag inom Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I Folksam Liv uppgick internräntan 2020 till en intäkt om 31,9 (35,3) miljoner kronor.

Lån

Folksam Liv har lämnat lån till dotter- och intresseföretag i samband med fastighets- och företagsförvärv om totalt 3 857 (3 790) miljoner kronor. Lånefordringarna uppgår till: Niterka KB 100 (110) miljoner kronor, Folksam Fastighet Holding AB 177 (177) miljoner kronor, Kungsholmsarkivet AB 252 (252) miljoner kronor, Lysbomben Arkivet AB 121 (121) miljoner kronor, Kungsbros Holding AB 449 (449) miljoner kronor, Gårdbask Junior AB 295 (295) miljoner kronor, Grönbask Junior AB 586 (586) miljoner kronor, Gyllenblåstern 6 AB 745 (754) miljoner kronor, Gyllenroddaren 7 AB 264 (267) miljoner kronor, KPA Pensionsservice 50 (50) miljoner kronor, AB Hotelinvest 426 (426) miljoner kronor samt Sicklaön Bygg Invest AB 391 (302) miljoner kronor. Intäktsräntan på dessa lån uppgick till 66 (58) miljoner kronor. Lånen redovisas under balansposterna Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag samt Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till intresseföretag.

Garantier/eventualförpliktelser

Solidariskt betalningsansvar för handelsbolagets skulder redovisas bland ansvarsförbindelser med 164 (173) miljoner kronor. Avtal har upprättats mellan Folksam Liv och Folksam Sak gällande fördelning av ansvar för borgensförpliktelse till förmån för intresseföretag samt övriga eventualförpliktelser, uppgående till totalt 297 (249) miljoner kronor. Garantier avseende aktier i PWP AB 29 (-) miljoner kronor samt Gnosjö Energi om 6 (-) miljoner kronor har upprättats.

Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Avtalad, ännu ej investerad del i fastighet redovisas under ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen med 74 (333) miljoner kronor.

Återförsäkring

Återförsäkring för företagen inom Folksam sker huvudsakligen gentemot extern part. Folksam Liv har mottagit intern återförsäkring genom att Folksam Fondförsäkringsaktiebolag har återförsäkrat sig hos Folksam Liv med en premievolyt uppgående till 2,9 (4,0) miljoner kronor.

Aktieägartillskott

Under 2020 har Folksam Liv lämnat aktieägartillskott till AB Hotelinvest om 0 (7) miljoner kronor, till Tornet Bostadsproduktion AB om 50 (200) miljoner kronor, till Niterka 2 KB om 69 (0) miljoner kronor, till Folksam Liv övrig Specialplaceringar AB om 502 (-) miljoner kronor samt till Folksam Liv Tjänste Specialplaceringar AB om 854 (-) miljoner kronor.

Utdelningar

Folksam Liv har erhållit utdelning om 0 (142) miljoner kronor från Gyllenforsen Fastigheter KB, 0 (50) miljoner kronor från Spelbomskan KB, 0 (35) miljoner kronor från Kungsholmsarkivet, 0 (511) miljoner kronor från Cruise Holding samt 9 (0) miljoner kronor från Kungsbros Holding AB.

Koncernbidrag

Inga koncernbidrag har lämnats eller erhållits under året.

Not 53. Medeltal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda

Medelantalet anställda uppgick i koncernen med 715 (813). Andelen män uppgick till 46 (44) procent och andelen kvinnor till 54 (56) procent.

I moderföretaget var medelantalet anställda 710 (802). Andelen män uppgick till 47 (44) procent och andelen kvinnor till 53 (56) procent.

Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställena inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i Folksam Liv 695 (791) personer.

	Koncernen				Moderföretag			
	2020		2019		2020		2019	
Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	11	9	11	11	8	6	8	6
Vd	2	1	2	1	1	-	1	-
Vice vd	-	1	-	-	-	1	-	-
Andra ledande befattningshavare	5	4	5	5	5	4	5	5
Summa	18	15	18	16	14	11	14	11

Löner, ersättningar och övriga förmåner	Koncernen		Moderföretag	
	2020	2019	2020	2019
Tkr				
Styrelse	-3 688	-4 032	-3 300	-3 710
Vd	-5 819	-6 115	-3 189	-3 573
Vice vd	-1 718	-1 091	-1 718	-1 091
Andra ledande befattningshavare	-10 169	-14 116	-10 169	-12 456
Summa	-21 394	-25 354	-18 376	-20 831
Tjänstemän	-453 324	-479 779	-451 589	-478 332
Summa	-474 718	-505 133	-469 965	-499 163
Sociala kostnader	-245 779	-249 607	-243 580	-245 135
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	-2 506	-1 695	-1 568	-790
varav pensionskostnader vice vd, inklusive löneskatt	-642	-367	-642	-367
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	-3 643	-5 179	-3 643	-4 566
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt	-78 367	-67 210	-78 516	-66 741

Not 53. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättningspolicy

Ersättningspolicy Folksam Liv utgår från grundläggande värderingar i Folksam Liv och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam Liv når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam Liv. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. För vd och ledamot i koncernledningen gäller dessutom, "Övergripande principer vid avtal om ersättning och andra anställningsvillkor för Folksam Livs och Folksam Saks verkställande direktör samt för ledamöterna i koncernledningen".

Folksam Liv har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom Folksam Liv utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

För ledande befattningshavare och chefen för internrevision utgår ingen rörlig ersättning. För övriga anställda som kan påverka Folksam Livs risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Ersättningspolicyen är fastställd av Folksam Livs styrelse. Styrelsens beslut grundades på en riskanalys av hur ersättningar påverkar de risker företaget utsätts för och hur dessa risker hanteras. Riskanalysen har utvisat att de existerande rörliga lönemodellerna samt befintliga belöningsprogram inte äventyrar Folksam Livs ekonomiska ställning.

Moderföretagets styrelse har därefter verkat för att dotterföretag inom koncernen fastställer sina egna ersättningspolicyer i linje med moderföretagets policy.

Ersättningsutskottets sammansättning och mandatperiod

Ersättningsutskottet är gemensamt för Folksam Sak och Folksam Liv och består av tre ledamöter. Ledamöterna utses inom styrelserna i Folksam Sak och Folksam Liv för en period av ett år. Utskottet utser inom sig en ordförande. Ordförande är Ulf Andersson och övriga ledamöter är Lars Ericson och Eva Nordström.

Utskottet ska bereda styrelsens beslut om ersättning och andra anställningsvillkor för vd och koncernledningen. Utskottet ska också lämna bolagstämman förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för vd och koncernledningen i övrigt i Folksam Sak och Folksam Liv.

Anställda som kan påverka Folksam risknivå

I Folksam Livs ersättningspolicy definieras vilka anställda som anses kunna påverka företagets risknivå. Denna grupp omfattar ledande befattningshavare; vd och koncernledning, samt vd och vice vd i dotterföretag som står under Finansinspektionens tillsyn. Utöver dessa omfattas också chefer och medarbetare i de centrala funktionerna (Aktuariefunktionen, Riskhanteringsfunktionen, Compliancefunktionen samt Internrevision).

Folksam belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam verksamhet utom vd, koncernledning, vd i dotterföretagen och chef internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2020 var att skapa fokus på Folksam strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebanshens mest nöjda kunder samt en ökad digital förflyttning. Dessa områden utgjorde de belöningsgrundande målen i programmet samt att det för 2020 infördes en tröskel för driftkostnader i belöningsprogrammet. Denna tröskel innebär att utbetalning i programmet endast kan ske om driftkostnaderna uppgår till en viss nivå oaktat hur väl de belöningsgrundande målen uppnås. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 53. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott ¹⁾ , Tkr	Styrelse- arvode	Revisions och compliance- utskott	Ersättnings- utskott	Risk och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ²⁾	Totalt
Moderföretaget, 2020							
Styrelsens ordförande							
Lars Ericson ordförande ³⁾	-295	-	-46	-95	-1	-137	-573
Johanna Jaara Åstrand vice ordförande	-179	-	-	-	0	-56	-235
Övriga styrelseledamöter							
Göran Arrius	-148	-	-	-95	0	-76	-319
Tobias Baudin, avgår stämman 2020	-92	-	-	-	-	-29	-120
Elisabeth Brandt Ygeman	-156	-	-	-	0	-49	-205
Britt Hansson	-156	-132	-	-	0	-90	-378
Cecilia Hermansson	-172	-	-	-124	0	-93	-389
Lars-Inge Larsson	-156	-103	-	-	0	-81	-340
Johan Lindholm	-156	-	-	-	-	-49	-204
Mikael Åbom	-156	-103	-	-	0	-81	-340
Eva Nordström ³⁾	-156	-	-50	-	0	-65	-271
Britt Lejon	-148	-	-	-	0	-46	-194
Robert Eriksson, ny vid stämman 2020	-72	-	-	-	0	-23	-95
Arbetsagarrepresentanter, 3 (3) personer	-467	-	-	-	-1	-147	-615
Suppleanter							
Ann-Charlotte Tollqvist. Forena	-	-	-	-	-	-	-
Maria Bolin, HKF	-	-	-	-	-	-	-
Ersättningsutskottet adjungerade							
Ulf Andersson, ordförande (Folksam Sak)	-	-	-50	-	-	-16	-66
Summa	-2 504	-337	-147	-313	-5	-1 039	-4 344

Moderföretaget, 2019							
Styrelsens ordförande							
Lars Ericson ordförande ³⁾	-327	-	-57	-100	-1	-152	-537
Johanna Jaara Åstrand vice ordförande	-206	-	-	-	-	-65	-271
Övriga styrelseledamöter							
Göran Arrius	-191	-	-	-100	0	-92	-383
Tobias Baudin	-175	-	-	-	0	-55	-230
Elisabeth Brandt Ygeman	-191	-	-	-	-1	-60	-252
Britt Hansson	-191	-108	-	-	-1	-94	-394
Cecilia Hermansson	-207	-	-	-100	-1	-97	-404
Lars-Inge Larsson	-176	-108	-	-	-1	-89	-374
Jonas Nordling	-56	-	-	-	0	-18	-74
Johan Lindholm	-183	-	-	-	0	-57	-240
Mikael Åbom	-191	-108	-	-	0	-94	-394
Eva Nordström ³⁾	-174	-	-53	-	-1	-72	-299
Britt Lejon	-78	-	-	-	0	-24	-102
Arbetsagarrepresentanter, 3 (3) personer	-557	-	-	-	-2	-176	-735
Suppleanter							
Ann-Charlotte Tollqvist Forena ny stämman 2019	-16	-	-	-	-	-5	-21
Ledamöter Ersättningsutskott	-	-	-57	-	-	-18	-75
Summa	-2 919	-324	-167	-300	-7	-1 166	-4 783

¹⁾ Under året utbetalda arvoden²⁾ Varav inga pensionskostnader³⁾ Gemensamt Ersättningsutskott med Folksam Sak, utbetalningen sker från Folksam Liv.

För uppgift om totala arvodesutbetalningar se Bolagsstyrningsrapporten.

Not 53. Medeltal anställda samt löner och ersättningar forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar, ¹⁾	Rörlig ersättning, ²⁾	Pensionskostnad, ³⁾	Summa	Avgiftsbestämda pensionskostnader
Moderföretaget 2020						
Koncernchef och vd						
Ylva Wessén	-3 145	-44	-	-1 568	-4 758	-1 568
Vice vd						
Michael Kjeller ⁴⁾ Fr om 2020-02	-1 689	-30	-	-642	-2 360	-642
Andra ledande befattningshavare, 9 personer varav 1 person med rörlig ersättning, ^{4) 5)}	-9 989	-180	-6	-3 643	-13 818	-3 643
Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå, 33 personer varav 25 personer med rörlig ersättning, ^{4) 5)}	-26 965	-334	-310	-12 462	-40 070	-1 545
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 666 personer varav 724 personer med rörlig ersättning ⁶⁾	-418 397	-5 894	-8 651	-66 055	-498 997	-9 823
Summa	-460 185	-6 482	-8 967	-84 370	-560 004	-17 221

Moderföretaget 2019						
Koncernchef och vd						
Jens Henriksson ⁴⁾ t o m 2019-08	-2 814	-5	-	-589	-3 408	-589
Ylva Wessén ⁴⁾ fr o m 2019-09	-738	-16	-	-201	-955	-201
Vice vd						
Ylva Wessén ⁴⁾ t o m 2019-09	-1 059	-32	-367	-	-1 459	-
Andra ledande befattningshavare, 10 personer varav 0 personer med rörlig ersättning, ^{4) 5)}	-12 196	-260	-	-4 566	-17 022	-4 566
Övriga anställda som kan påverka företagets risknivå, 41 personer varav 30 personer med rörlig ersättning, ^{4) 5)}	-32 615	-599	-288	-11 989	-45 490	-1 993
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 720 personer varav 720 personer med rörlig ersättning	-433 690	-11 428	-10 397	-54 752	-510 267	-8 848
Summa	-483 112	-12 340	-11 052	-72 098	-578 601	-16 197

¹⁾Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.²⁾Rörlig ersättning avser Folksam's belöningsprogram.³⁾Pensionskostnader avser kostnader, inklusive särskild löneskatt, hänförligt till respektive år.⁴⁾Ersättningar och förmåner för koncernchef/vd, vice vd och övriga ledande befattningshavare delas lika mellan Folksam Sak och Folksam Liv. Enligt ovan redovisas den del som avser Folksam Liv.⁵⁾Med andra ledande befattningshavare avses de 9 (10) personer vilka tillsammans med vd och vice vd utgör koncernledningen.⁶⁾Avser intjänande år 2019

Not 53. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:12

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 5 058 tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 5 005 tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 2 737 tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. Inga avgångsvederlag avser anställda i ledande position eller anställda som kan påverka företagets risknivå.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättningar till styrelsen

Bolagsstämman beslutar om de arvoden som ska utgå till styrelsen i form av årsarvoden och sammanträdesarvoden. Valberedningen ska enligt sin instruktion föreslå bolagsstämman arvoden som utgår från Folksam Livs grundläggande värderingar och som medverkar till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt. Arvodesnivåerna ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden som ligger i linje med ägarnas förväntningar. I syfte att bidra till ett sunt risktagande ska i rimlig omfattning hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga arvoden. Arvodesnivåerna i kooperativa och folkrörelseägda företag ska därvid särskilt beaktas. Vid sidan av årsarvode och sammanträdesarvode kan förslag lämnas om att andra förmåner i begränsad omfattning ska utgå. Även sådana förslag ska vara i överensstämmelse med de angivna principerna.

Ersättningar till vd, vice vd och andra ledande befattningshavare

Principer för ersättning till vd, vice vd och andra ledande befattningshavare fastställs årligen av bolagsstämman. Ersättning utgörs av fast grundlön, övriga förmåner och pension. Lönesättningen för vd, vice vd och andra ledande befattningshavare ska utgå från Folksam Livs grundläggande värderingar och ska medverka till att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt samt bidra till ett sunt risktagande. Ersättningsnivåerna ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden som ligger i linje med ägarnas förväntningar. I rimlig omfattning ska hänsyn tas till vad som utgör marknadsmässiga löner på motsvarande nivå. Vid sidan av lön och pension får andra anställningsförmåner förekomma i begränsad omfattning. Sådana förmåner är en del av den totala ersättningen och får därför endast utgå i överensstämmelse med

ovanstående principer för lönesättning. Inga belöningsprogram eller rörliga ersättningar utgår till ledande befattningshavare. Enligt Folksam Livs ersättningspolicy fastställer styrelsen, efter förslag från ersättningsutskottet, lönen för vd, vice vd och ledande befattningshavare. Ersättningen till vd, vice vd och ledande befattningshavare revideras en gång per år.

Pensionsförmåner för vd, vice vd och andra ledande befattningshavare

Pensionsåldern för vd är 65 år. Vd har en premiebaserad pensionsförmån motsvarande 35 procent av den årliga bruttolönen.

För vice vd och övriga ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Samtliga ledande befattningshavare har en premiebaserad pensionsplan motsvarande 31 procent av den årliga bruttolönen. I anställningsavtal för ledande befattningshavare finns inskrivet att flytträtt av pensionen inte får utnyttjas om det kan antas att personen har kunskap om att en flytt i det enskilda fallet påverkar övriga försäkringstagare negativt.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag utgår för vd med 12 månadslöner. För vd gäller en uppsägningstid på 6 månader från företagets sida och från vd sida gäller en uppsägningstid på 6 månader. Avgångsvederlag utgår för samtliga ledande befattningshavare med 12 månadslöner. För samtliga ledande befattningshavare gäller en uppsägningstid på 6 månader från ledande befattningshavarens sida. Från företagets sida gäller en uppsägningstid på 6 eller 12 månader.

Pensionsförmåner för personer som ansvarar för centrala funktioner

Pensionsförmåner utgår från den i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggspension, KTP.

Pensionsåtaganden moderföretaget

Folksam Livs pensionsplaner utgörs främst av pensionsförmåner som framgår i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggspension, KTP, för tjänstemän av den 1 juli 2011. Pensionsplanerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension. Den som är född den 30 juni 1978 eller tidigare omfattas av KTP avdelning 2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system. Detta kompletteras med KTP-K som är den premiebestämda delen inom KTP avdelning 2. Den som är

Not 53. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

född den 1 juli 1978 eller senare omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd.

För de medarbetare som omfattas av kollektivavtal mellan KFO och Hotell- och Restauranganställdas förbund samt Telefonrådgivare, TR, gäller en premiebestämd pensionsplan, GTP.

Pensionsplanerna för förmånsbestämda pensioner är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak

har betalningsansvaret för pensionsplanen för förmånsbestämd pension för samtliga anställda inom Folksam. Folksam Sak har gett Konsumentkooperationens pensionsstiftelse i uppdrag att ombesörja utbetalning av pension.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Mkr		
Pensionsåtagande tryggade i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse	2020	2019
Verkligt värde på särskilt avskiljbara tillgångar	4 720	4 638
Pensionsåtagande tryggade i Pensionsstiftelsen	-4 054	-4 005
Övervärde (inkl buffertkapital)	666	632
Specifikation av verkligt värde på särskilt avskilda tillgångar i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse		
Räntebärande värdepapper	2 398	2 412
Aktier	1 647	1 623
Fastigheter	661	603
Specialplaceringar	14	-
Totalt värde på särskilt avskilda tillgångar	4 720	4 638
Kostnader för pensioner i egen regi		
Avsättning till Pensionsstiftelsen	8	78
Utbetalda pensioner	180	189
Gottgörelse för pensionsutbetalningar och administration	-180	-189
Särskild löneskatt på pensionskostnader, 24,26%	2	19
Avgår avkastning på särskilt avskilda tillgångar	-215	-398
Nettokostnad för pensioner i egen regi	-205	-300

Not 54. Avstämning av totalavkastningstabell

		Ingående marknads- värde	Utgående marknads- värde	Total avkastning
Mkr	Not	2020-01-01	2020-12-31	2020
Räntebärande				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22	102 423	103 520	-
Upplupen ränta		498	401	-
Direkt lån	24	8	3	-
Räntederivat, netto	26	549	573	-
Valutaderivat, netto		521	701	-
Upplupen ränta räntederivat		212	103	-
Omklassificering till specialplaceringar		-203	-176	-
Likvida medel		3 498	2 041	-
Räntebärande innan värderingsskillnader		107 506	107 166	2 840
Prisskillnader olika antal likviddagar vid värdering		90	93	85
Värderingsprinciper terminer		-16	49	-33
Räntebärande enligt TAT		107 581	107 308	2 892
Aktier				
Aktier och andelar	21	69 076	71 347	-
Omklassificering till specialplaceringar		-4 016	-5 719	-
Restitutioner		40	36	-
Aktiederivat, netto	26	-6	-4	-
Likvida medel		169	86	-
Aktier innan värderingsskillnader		65 263	65 746	4 609
Skillnad värderingskurs bid/traded		18	-110	-113
Värderingsprinciper terminer		16	4	-4
Aktier enligt TAT		65 297	65 640	4 492
Specialplaceringar				
Omklassificering från aktier		4 016	5 719	-
Andelar till intresseföretag		831	881	-
Aktier i dotterföretag		0	1 356	-
Avgår innehav i intresseföretag som förvaltar fastigheter		-193	-193	-
Lån till intresseföretag		302	391	-
Upplupen ränta lån till intresseföretag		17	22	-
Inteckningslån		40	-	-
Omklassificering från räntebärande		203	176	-
Övriga lån		1 823	2 413	-
Likvida medel		371	281	-
Specialplaceringar innan värderingsskillnader		7 410	11 046	23
Värderingsskillnader		213	487	274
Specialplaceringar enligt TAT		7 623	11 533	297

Not 54. Avstämning av totalavkastningstabell forts.

Räntebärande		Ingående marknads- värde	Utgående marknads- värde	Total avkastning
Mkr	Not	2020-01-01	2020-12-31	2020
Fastigheter				
Byggnader och mark	17	6 426	6 646	
Rörelseskulder byggnader och mark		-91	-96	
Tillkommer indirekt ägda fastigheter	18	3 236	3 435	
Andelar i intresseföretag som förvaltar fastigheter		193	193	
Lån till koncernföretag		2 988	2 966	
Lån till intresseföretag		449	449	
Upplupen ränta på lån till intresseföretag		14	-	
Fastigheter innan värderingsskillnader		13 215	13 593	519
Eliminering av internvinst		-	-	20
Marknadsvärdering indirekt ägda fastigheter		6 526	6 943	417
Fastigheter enligt TAT		19 741	20 536	956
Bolagsstrategiska innehav				
Aktier och andelar koncernföretag till bokfört värde	18	6 124	7 679	
Avgår innehav i indirekt ägda fastigheter	18	-3 236	-3 435	
Avgår aktier i dotterföretag till specialplaceringar		0	-1 356	
Lån till koncernföretag som ej förvaltar fastigheter		50	50	
Bolagsstrategiska innan värderingsskillnader		2 938	2 938	-1
Uppdaterade marknadsvärden		2 840	3 527	687
Bolagsstrategiska enligt TAT		5 778	6 465	686

	Not	2020
Kapitalavkastning intäkter	4	7 350
Orealiserade vinster	5	4 195
Kapitalavkastning kostnader	11	-3 530
Orealiserade förluster	12	0
Kapitalavkastning enligt resultaträkningen		8 016
Justeringar för poster i kapitalavkastning som inte ingår i Totalavkastningstabell (TAT) ¹⁾		88
Justeringar pga skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och TAT		-68
Justeringar pga skillnad i värderingsprinciper mellan resultaträkningen och TAT ²⁾		1 287
Totalavkastning enligt TAT		9 323

¹⁾Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna. Ingår därför inte i TAT.

²⁾Avser avkastning på tillgångar som värderas till anskaffningsvärde i balansräkningen men till marknadsvärde i TAT. Avser främst aktier i dotterföretag.

Not 55. Tvister

Det förekommer inte några tvister som väsentligt kan påverka bolagets eller koncernens finansiella ställning. Inom ramen för den ordinarie affärsverksamheten förekommer visserligen löpande ett antal försäkringstvister, men de flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka bolagets eller koncernens finansiella ställning. Om det i något fall skulle röra större belopp görs regelmässigt en bedömning av det sannolika ekonomiska utfallet och behovet av en eventuell avsättning.

Not 56. Väsentliga händelser efter balansdagen

Den 1 januari 2021 höjde Folksam Liv återbäringsräntan för tjänstepension från 4 procent till 5 procent. Övrig livförsäkring höjdes från 3 procent till 4 procent.

Den 1 mars 2021 höjde Folksam Liv återbäringsräntan återigen för tjänstepension från 5 procent till 6 procent. Övrig livförsäkring höjdes även från 4 procent till 5 procent.

Ändringen av återbäringsräntan ligger i linje med Folksams konsolideringspolicy. Återbäringsräntan är före skatt och avgifter.

Finansinspektionen har efter räkenskapsåret 2020 godkänt ansökan för Folksam Livs dotterföretag KPA Livförsäkring om att omvandla bolaget till tjänstepensionsföretag. Beslutet om omvandling gäller från och med den 1 mars 2021 vilket också innebär att företaget därefter följer den nya rörelseregleringen inklusive solvensreglering för tjänstepensionsföretag. I samband med ombildningen byter företaget namn till KPA Tjänstepension AB (publ).

Mia Liblik lämnar uppdraget som vd för Folksam LO Fondförsäkring AB efter drygt fyra år på posten och kommer istället att driva arbetet kring utvecklingen av Folksam Livs tjänstepensionsverksamhet. Mia har under sina dryga år som Vd bidragit till att bolaget nu är så väl positionerat att möta framtiden. Vi tackar Mia för hennes insatser för bolaget och önskar henne lycka till. Christoffer Jönsson har av styrelsen utsetts till ny vd i bolaget och tillträdde 11 mars 2021. Christoffer har fram till dess haft posten som vice ordförande i Folksam LO Pensions styrelse och känner företaget väl.

I övrigt har inga väsentliga händelser ägt rum efter balansdagens slut.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk signering

Lars Ericson
Styrelsens ordförande

Göran Arrius

Britt Hansson

Robert Eriksson

Eva Nordström

Johan Lindholm

Anders L. Johansson

Susanna Järnek

Elisabeth Brandt Ygeman

Mikael Åbom

Cecilia Hermansson

Johanna Jaara Åstrand

Britta Lejon

Mikael Täll

Lars-Inge Larsson

Ylva Wessén
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår av elektronisk signering

Ernst & Young AB
Daniel Eriksson
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Aktiefonder

En fond som placerar sitt kapital i aktier och andra aktierelaterade instrument. Avkastningen är i regel starkt kopplad till hur den aktiemarknad där fonden investerar utvecklas.

Aktieoptioner

En option som har en aktie som underliggande vara. En aktieoption ger innehavaren rätten men inte skyldigheten att när som helst under löptiden köpa eller sälja aktier till ett på förhand bestämt lösenpris.

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnader i procent av premieintäkt. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

Försäkrad

Den person som omfattas av försäkringen.

Försäkringstagare

Den som har ingått försäkringsavtal med ett försäkringsföretag.

Förvalt kapital

Totala tillgångar med avdrag för finansiella skulder (andra avsättningar, skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter) enligt balansräkningen.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

ICR

Med ICR avses det interna kapitalkravet

ICR-kvot

Med ICR-kvot avses kapitalbas i förhållande till internt kapitalkrav (ICR).

Kapitalandelsmetoden

Förvärv av andelar i ett intresseföretag (inte dotterföretag). Det förvärvande företags andel av kapitalet i det förvärvade företaget beräknas. Beräkningen görs på samma sätt som enligt förvärvsmetoden (som används vid förvärv av dotterföretag).

Kapitalavkastning

Intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångarna i årets resultat.

Kapitalbas (enligt Solvens II)

Kapitalbasen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Kollektiv konsolideringskapital

Visar skillnaden mellan företagets tillgångar värderade till verkligt värde och företagets åtagande, garanterade och ej garanterade. Det kollektiva konsolideringskapitalet beräknas separat för premiebestämda och förmånsbestämda försäkringar.

Konsolideringsgrad

Konsolideringskapitalet i procent av premieinkomsten för egen räkning.

Konsolideringskapital

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Medelantal anställda

Medelantalet anställda beräknas med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterad till en årsarbetstid, exklusive ombud.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Obligationer

En räntebärande löpande skuldförbindelse, eller ett skuldebrev, som ges ut (emitteras) av stat, kommun, kreditmarknadsföretag, hypoteksinstitut eller större företag. Obligationer har i allmänhet lång löptid, minst ett år. Obligationens nominella belopp återbetalas när löptiden gått ut, däremellan sker periodiska ränteutbetalningar.

ORSA

"Own Risk Solvency Assessment" det vill säga egen risk- och solvensbedömning där företagets risker och kapitalbehov bedöms.

Placeringstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, det vill säga räntebärande värdepapper, aktier och fondandelar.

Premieinkomster

Med premieinkomst avses vederlaget till försäkringsföretag för det försäkringsskydd som har börjat gälla under perioden. Premieinkomsten beräknas exklusive rabatter, kreditförluster på premiefordringar, premieskatter och övriga offentliga avgifter. Premieinkomsten uppges till bruttobelopp före avräkning av återförsäkrarens andel.

Premieintäkter

Premieintäkter beräknas som summan av premieinkomsten och förändringen i premieansvaret efter avräkning av återförsäkrarens andel. Med premieintäkter avses ersättningen till försäkringsföretag för företagets försäkringsskydd för egen räkning som gäller under perioden.

SCR-kvot

Med SCR-kvot avses kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav.

Skadeprocent

Försäkringsersättningar i procent av premieintäkter.

Solvens/Solvensgrad

Förmågan att lösa sina skulder eller stå för sina åtaganden till försäkringstagarna.

Solvens II

De regler för försäkringsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens) som arbetats fram inom EU. Reglerna började gälla den 1 januari 2016.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet (SCR) utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretagets övrig liv-verksamhet med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. Solvenskravet är SCR för försäkringsverksamhet och erforderlig solvensmarginal för tjänstepensions-verksamhet.

Solvensmarginal

Solvensmarginalen är den lägsta nivå som kapitalbasen ska uppgå till. Den beräknas utifrån verksamhetens art och omfattning. I Solvens II införs i stället begreppet solvenskapitalkrav med mer detaljerade beräkningsregler.

Termin

Med termin menas ett avtal om köp av egendom vid en framtida tidpunkt till ett bestämt pris (som fastställdes i samband med upprättandet av kontraktet), eller alternativt rätt till kontantavräkning. Ibland används det engelska uttrycket futures även på svenska.

Totala sjuktal

Det totala antalet sjuktimmar dividerat med schemalagd tid.

Totalavkastning

Totalavkastningen i procent är beräknad som kapitalavkastning i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Totalkostnadsprocent

Summan av försäkringsersättningar enligt skadeprocent och driftskostnader enligt driftskostnadsprocent i procent av premieintäkter.

Valutakurssäkring

Används för att skydda utländska innehav från valutakursfall.

Återbäringsränta

Återbäringsränta är den ränta med vilken överskott på premiebestämd traditionell försäkring fördelas till kunderna

Bolagsbenämningar

Folksam och Folksamgruppen

Folksam och Folksamgruppen omfattar Folksam Liv-koncernen och Folksam Sak-koncernen. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett

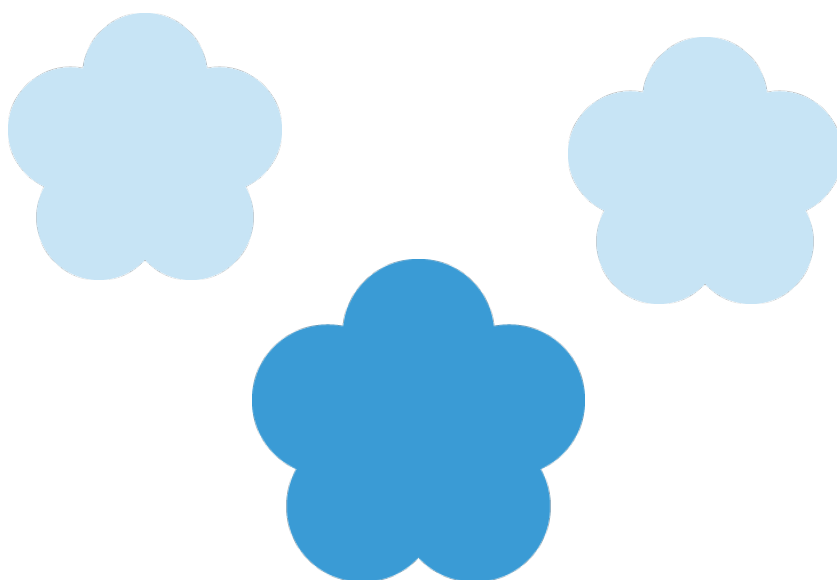
bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna. Det som skiljer mellan Folksam Sak-koncern (finansiella rapporter) och Folksam Sak-gruppen (Solvens II) är hur vissa företag konsolideras. Ett företag kan t ex klassificeras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men i Solvens II ingår de inte i gruppen då regelverket i Solvens II innebär en strikt gräns på att innehav mindre än 20 procent inte ingår i gruppen. Sicklaön Bygg Invest konsolideras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men ingår inte i gruppen enligt Solvens II utan tas upp som ett externt innehav.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Folksam Ömsesidig Livförsäkring, org nr 502006-1585

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Folksam Ömsesidig Livförsäkring för år 2020 med undantag för hållbarhetsrapporten och bolagsstyrningsrapporten på sidorna 34-36 respektive 37-52. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 22–173 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten och bolagsstyrningsrapporten på sidorna 34-36 respektive 37-52. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2019 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 3 april 2020 med omodifierade uttalanden i *Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen*.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Koncernens och moderbolagets livförsäkringsavsättningar specificeras i not 37 med ytterligare information om risker i not 2. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not 1, avsnitt 4.6 på sid 80. Av not 1 avsnitt 5.1 på sid 83 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende livförsäkringsavsättningar överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
Per den 31 december 2020 uppgick försäkringstekniska avsättningar i koncernen (moderbolaget) till 124 178 (124 086) mkr, varav 117 585 (117 585) mkr avser livförsäkringsavsättning, 2 596 (2 505) mkr avser oreglerade skador och 3 996 (3 996) mkr avser rabatter. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 69 procent av totala skulder i koncernen och 96 procent av totala skulder i moderbolaget. Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och dödlighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Balanspostens storlek i förhållande till totala skulder, samt att beräkningen kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har medfört att värdering av livförsäkringsavsättningar varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.	Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärderat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräkningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår revision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört. Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedömningar.

Värdering av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Placeringstillgångar värderade till verkligt värde beskrivs i not 30 med ytterligare information om risker i not 2. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not 1, avsnitt 4.3 på sid 78. Av not 1 avsnitt 5.1 på sid 83 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende placeringstillgångar värderade till verkligt värde överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
Koncernen och moderbolaget innehar placeringstillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki. Placeringstillgångar i nivå 3 uppgår per den 31 december 2020 till 27 030 (13 543) mkr i koncernen (moderbolaget), vilket motsvarar 10 procent av koncernens totala tillgångar och 7 procent av moderbolagets totala tillgångar. Placeringstillgångarna utgörs av onoterade aktier och andelar, lånefordringar samt förvaltningsfastigheter. Verkligt värde bestäms med hjälp av värderingsmodeller som bedöms vara lämpliga för respektive innehav. Vid modellvärderingen används antaganden och icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde vilket innebär att värderingen av placeringstillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar bedömningar av företagsledningen. Då det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden med väsentlig påverkande på redovisade belopp har värderingen av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3 varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision	Vi har tagit del av och utvärderat bedömningen av verkliga värden för placeringstillgångar klassificerade i nivå 3. Vi har skaffat oss förståelse för värderingsprocesserna och utvärderat nyckelkontroller, innefattande företagsledningen fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt utvärdering av värderingar utförda av externa specialister. Vi har bedömt metoderna i modellerna mot praxis och värderingsriktlinjer och testat indata. Vi har jämfört betydelsefulla antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt kontrollerat de beräkningar som ligger till grund för värderingen. Vidare har vi utvärderat de externa värderarnas kompetens och objektivitet. I vår revision har vi använt våra interna värderingsspecialister för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört. Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende värdering av placeringstillgångar och företagsledningens bedömningar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 4-21, 34-36 och 174-177. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller

en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta

verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

► drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

► utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

► inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Folksam Ömsesidig Livförsäkring för år 2020 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören

ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 34-36 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger mig (oss) tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 37-52 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 16 *Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsingar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till Folksam Ömsesidig Livförsäkrings revisor av bolagsstämman den 16 april 2020 och har varit bolagets revisor sedan 16 april 2020.

Stockholm, det datum som framgår av elektronisk underskrift

Ernst & Young AB

Daniel Eriksson

Auktoriserad revisor